

ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

นางสาว เบญจวรรณ ระงับภัย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

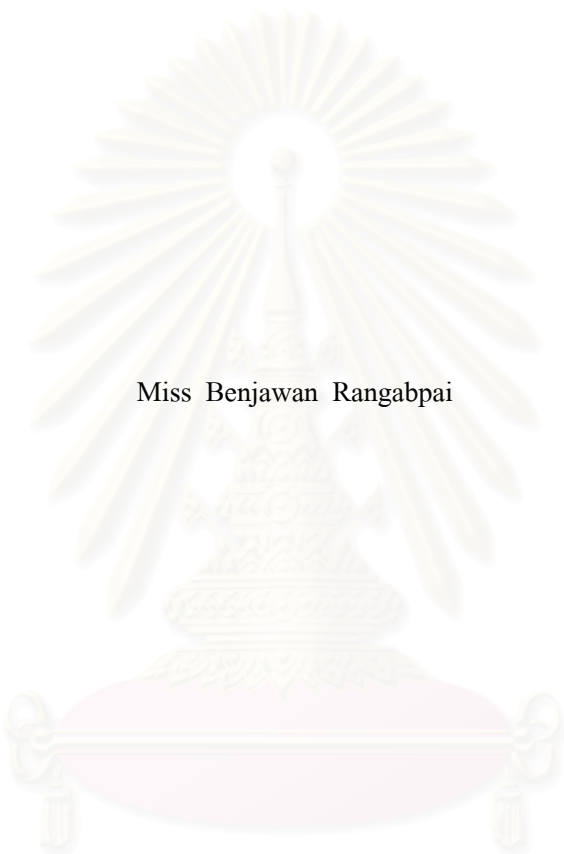
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1566-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS FOR CONTINUING EDUCATION OF COLLECTION DEVELOPMENT LIBRARIANS IN
ACADEMIC LIBRARIES

Miss Benjawan Rangapai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1566-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์

ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

โดย

นางสาว เบญจวรรณ ระวังภัย

สาขาวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เหมะรัชตะ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ควงเนตร วงศ์ประทีป)

เบญจวรรณ ระวังภัย : ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (NEEDS FOR CONTINUING
EDUCATION OF COLLECTION DEVELOPMENT LIBRARIANS IN ACADEMIC
LIBRARIES) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ, 216 หน้า. ISBN 974-53-1566-4.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่าย
พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่
ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไป
ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการ
เพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อต้องการ
ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องการเพิ่มพูนความรู้ในงานพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ การเลือกและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การกำหนดหลักเกณฑ์
ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิตหรือผู้
จำหน่าย และติดต่อจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย และต้องการให้
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศ เป็นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่
ต้องการการเพิ่มพูนความรู้ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ โดยวิธีการเพิ่มพูนความรู้
ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการ เรียงลำดับตามจำนวนผู้ตอบมากที่สุด คือ
การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การฝึกอบรม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การประชุมวิชาการและ
การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

ภาควิชาบรรณารักษ์

ลายมือชื่อนิติศ.....

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2547

4480139222 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD : CONTINUING EDUCATION / COLLECTION DEVELOPMENT LIBRARIANS
/ ACADEMIC LIBRARIES

BENJAWAN RANGABPAI : NEEDS FOR CONTINUING EDUCATION OF
COLLECTION DEVELOPMENT LIBRARIANS IN ACADEMIC LIBRARIES.

THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PRAYONGSRI PATTANAKITCHAMROON,
216 pp. ISBN 974-53-1566-4.

The purpose of this research was to study the needs for continuing education of collection development librarians in academic libraries. This study put its emphasis on their reasons in attending in continuing education, subject areas, providers, activities, as well as the applications of knowledge for their operations, in order to provide guidelines for academic libraries, the collection development department, and the relevant organizer to set up the appropriate continuing education activities that fulfill the needs for continuing education of collection development librarians.

The results of this research indicated that the reasons of most librarians attended in continuing education activities were to improve their working efficiency. The subject they needed were user studies, selection and acquisition of information resources, which were used to set up the collection development policy, to choose the selection criteria, to search information resources from the publishers' and vendors' websites and to purchase information resources from the vendors as well. Moreover, They also wanted to attend continuing education which was organized by the college / academic libraries.

Most of the collection development librarians in academic libraries wanted to attend in both formal and informal continuing education. The continuing education methods mostly needed, in descending, were library field trips, training courses, self-educated, conferences and short-term courses.

Department LIBRARY SCIENCE

Student's signature.....

Field of study LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE Advisor's signature.....

Academic year 2004

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พิพัฒนกิจจำรูญ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา และตรวจทาน แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณา และความเอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ รองศาสตราจารย์ ชลีย์พร เหมะรัชตะ และ อาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจทาน แก้ไข ข้อบกพร่อง และเป็นกรรมการในการสอบครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ให้โอกาสทางการศึกษา และให้การสนับสนุนทุกด้านในการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง เพื่อนๆ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	2.1 ความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้.....	10
	2.2 การเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์.....	11
	2.3 รูปแบบการจัดและขอบเขตงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	12
	2.3.1 รูปแบบการจัดงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	12
	2.3.2 ขอบเขตงานของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	13
	2.4 คุณสมบัติและขอบเขตความรู้ที่จำเป็นของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	15
	2.4.1 คุณสมบัติของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	15
	2.4.2 ขอบเขตความรู้ที่จำเป็นของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	16

บทที่	หน้า
2.5 วิธีการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ....	20
2.5.1 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ.....	20
2.5.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ.....	21
2.6 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้.....	26
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	149
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	150
5.2 การทดสอบสมมติฐาน.....	183
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	184
รายการอ้างอิง.....	187
ภาคผนวก.....	193
ประวัติผู้วิจัย.....	216

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐและเอกชน.....	6
2 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่ตอบแบบสอบถาม.....	42
3 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....	48
4 ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	49
5 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน.....	51
6 ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้.....	53
7 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และ ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ พร้อมทั้งเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้.....	55
8 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	57
9 ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ.....	59
10 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน.....	60
11 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม.....	62
12 ขอบเขตความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	64
13 ขอบเขตความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ.....	66
14 วิธีการเพิ่มพูนความรู้.....	69
15 การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง.....	72
16 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น.....	74
17 หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น.....	76
18 การฝึกอบรม.....	79
19 หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม.....	82
20 การประชุมวิชาการ.....	85
21 หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ.....	88
22 หน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่.....	91
23 ระยะเวลาที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่.....	94
24 หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่.....	97

25	ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และช่วงเวลาที่ต้องการ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	99
26	เนื้อหาของสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง.....	102
27	รูปแบบของผลงานทางวิชาการ และเนื้อหาของผลงานทางวิชาการ.....	104
28	การสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการ.....	106
29	เหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม และสมาคมและชมรมที่ ต้องการเป็นสมาชิก.....	109
30	การนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	111
31	การนำความรู้ด้านบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	113
32	การนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	115
33	การนำความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	116
34	การนำความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	117
35	การนำความรู้ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	119
36	การนำความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	120
37	การนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	122
38	การนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการ ปฏิบัติงาน.....	124
39	การนำความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	126
40	การนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	127
41	การนำความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	128
42	การนำความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	130

43	การนำความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารสนเทศออกไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	131
44	การนำความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงาน.....	133
45	การนำความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของ หน่วยงานราชการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	135
46	การนำความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	136
47	การนำความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	138
48	การนำความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	139
49	การนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน.....	141
50	ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ในการเพิ่มพูนความรู้.....	144

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่นิสิต นักศึกษาและอาจารย์ และมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน การวิจัย ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและ ตลอดชีวิต (ทบวงมหาวิทยาลัย 2544 : 2) เมื่อเปรียบเทียบกับห้องสมุดประเภทอื่นแล้วห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ มีทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภทและมีปริมาณ มาก มีบุคลากรทั้งระดับวิชาชีพและระดับเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการประเภทต่างๆ มีการจัดแบ่งฝ่าย งานที่ชัดเจน โดยมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดปฏิบัติงานในแต่ละฝ่าย ตัวอย่างฝ่ายงาน ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายวิเคราะห์ ทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายบริการผู้อ่าน ฝ่ายเทคโนโลยี ฝ่ายสิ่งพิมพ์พิเศษ เป็นต้น

บรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องรับผิดชอบงานที่มี ลักษณะงานแตกต่างกันไป บรรณารักษ์แต่ละคนต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในงานที่ ปฏิบัติ หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานที่รับผิดชอบได้ วิชาชีพ บรรณารักษ์โดยรวมต้องเกี่ยวข้องกับความรู้ ข้อมูลและข่าวสารซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ ของสังคม และพัฒนาไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดเวลา ผู้ที่ประกอบ วิชาชีพนี้ไม่ว่าจะรับผิดชอบงานฝ่ายใด จึงต้องปรับตัวให้รับกับความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อวิชาชีพ

การเพิ่มพูนความรู้เป็นการส่งเสริมให้บรรณารักษ์มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ (สมาน ลอยฟ้า 2536 : 39) การเพิ่มพูนความรู้มีความสำคัญต่อบรรณารักษ์ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบ วิชาชีพหนึ่ง ที่จำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติใหม่ในวิชาชีพ การเพิ่มพูนความรู้ นอกจากช่วยปรับปรุงความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ให้ทันสมัยขึ้นแล้ว ยังช่วยพัฒนา และเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงบทบาทในวิชาชีพบรรณารักษ์อีกด้วย (Stone 1978 : 245) การเพิ่มพูนความรู้จึงมีความจำเป็นต่อบุคคลทุกวิชาชีพ เนื่องจากทฤษฎีและวิชาการใหม่ ๆ ได้เข้ามา มีบทบาทในหน้าที่การงาน บุคลากรในทุกสาขาอาชีพต้องพัฒนา ปรับปรุงตนเองและประยุกต์ ความรู้ที่ได้รับให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรหรือสมาชิกในองค์กรได้รับ

การเพิ่มพูนความรู้ต้องทำให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และสภาพของงาน (Houle 1967 อ้างถึงใน ยูริรัตน์ กิตติภูมิชัย 2530 : 4)

งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นงานฝ่ายหนึ่งในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จัดเป็นงานเทคนิคซึ่งอาจจะรวม หรือแยกออกจากงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ โดยมีสถานภาพเป็นฝ่ายงานหนึ่ง และมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาและจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ เป็นอาทิ (วงศ์สว่าง เชาว์ชูติ 2539 : 21) บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่จัดหาและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และความต้องการด้านการวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการและอื่นๆ ของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา โดยมีขอบเขตงานที่ต้องรับผิดชอบตามกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 6 ประการ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546 : 139-140) คือ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือก การจัดหา การคัดออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดโครงสร้างของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดตามประเภท หรือสาขาวิชาของทรัพยากรสารสนเทศ เช่น งานจัดหาหนังสือ งานจัดหาวารสารและฐานข้อมูล งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น นอกจากนี้ ห้องสมุดอาจกำหนดโครงสร้างตามลักษณะงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น งานจัดซื้อ งานแลกเปลี่ยนหรืองานรับบริจาค (สมพิศ คูศิริพิทักษ์วรณูช มานะวนิชย์ และเกื้อกุล วิชชุกุล 2533 : 126) การจัดโครงสร้างของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องสัมพันธ์กับจำนวนของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ปฏิบัติงาน ห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียง 1 คนย่อมต้องรับผิดชอบงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทุกด้าน ส่วนห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์จำนวนมากขึ้นสามารถกำหนดขอบเขตงานที่รับผิดชอบได้ชัดเจนขึ้น จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นได้พบว่า ห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากที่สุด คือ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง (10 คน) รองลงมา คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (9 คน) และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (6 คน) ตามลำดับ

ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา บรรณารักษ์ฝ่ายงานนี้ต้องประเมินความต้องการของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้หลัก และประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เพื่อจัดหาให้สนองความต้องการของผู้ใช้ ต้องจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อสามารถวางแผนจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมผู้ใช้ทุกกลุ่ม แล้ว

เลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามนโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งคัดทรัพยากร สารสนเทศออก ถ้าพบว่าทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้นไม่มีการใช้ (Osburn 1990 ; Creth 1991 ; Evans 2000) จะเห็นได้ว่า ขอบเขตงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมิได้จำกัดเฉพาะการเลือก และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเท่านั้น แต่ยังขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมงานด้านการวางแผน และการจัดการ ตลอดจนการศึกษาวิจัยผู้ใช้ เพื่อทราบความต้องการที่ชัดเจน สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการ

นอกจากนี้ ในยุคที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทกับวิชาชีพสารสนเทศ ทำให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานด้านต่างๆ รวมทั้งงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น ระบบจัดหาอัตโนมัติ การจัดซื้อหนังสือออนไลน์ รายงานผลการจัดซื้อและการใช้งบประมาณ เป็นต้น ทำให้ลักษณะงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นรายชื่อหนังสือใหม่ๆ จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ หรือตัวแทนจำหน่าย การค้นหาข้อมูลของรายการหนังสือที่จะจัดซื้อจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ การตรวจสอบรายชื่อหนังสือจากรายการหนังสือออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งอื่น หรือการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกลุ่มบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (Hollis 1998) ยิ่งกว่านั้น จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี วารสาร และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งฐานข้อมูลต่างๆ มีบทบาทสำคัญ และมีผู้ใช้นิยมใช้มากขึ้น เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วและสามารถเข้าถึงผ่านอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปด้วย

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน แต่เมื่อได้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไประยะหนึ่งแล้ว ย่อมต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อปรับตนเองให้เข้ากับลักษณะงานที่เปลี่ยนแปลงไป วิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถเข้าร่วมได้นั้น มีทั้งวิธีการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ (Auster and Chan 2004 : 60) การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ เป็นการศึกษาในสถาบันการศึกษา ที่มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแน่นอน กำหนดระยะเวลาเรียนชัดเจน และมีเงื่อนไขในการรับสมัครเข้าศึกษา ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายและใช้เวลาในการศึกษาเป็นช่วงเวลานาน อาจเป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ ได้รับปริญญาบัตร วุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตร วิธีการศึกษาประเภทนี้ได้แก่ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้น การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ

บรรณารักษศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นๆ ตามความสนใจของตนเอง หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพ ที่ห้องสมุด สถาบัน การศึกษา สำนักพิมพ์ หรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น โดยมีระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสั้นกว่าการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ได้แก่ การฝึกอบรมประเภทต่างๆ การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมต่างๆ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถเลือกวิธีเพิ่มพูนความรู้ และหน่วยงานที่จัดการเพิ่มพูนความรู้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้ ไม่ว่าความรู้นั้นจะเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง หรือความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ทำให้ได้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อหน่วยงาน ทำให้มีความรอบรู้ ทันท่วงทีความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพและวิชาการ มีโอกาสรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์กับเพื่อนร่วมวิชาชีพทั้งในหน่วยงานของตนเอง และนอกหน่วยงาน ตลอดจนมีโอกาสได้ปรับปรุงวิทยฐานะ ให้สูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ (สมคิด อุปนันชัย และนิศนารต ฉายากุล 2540 : 94-95) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

สมมุติฐานของการวิจัย

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โดยศึกษาความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลางของสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 52 แห่ง รวม 126 คน โดยจำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 66 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 60 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ / เอกชน	ชื่อห้องสมุด	จำนวนบรรณารักษ์ฝ่าย พัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ (คน)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ	4
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สำนักหอสมุด	6
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	สำนักวิทยบริการ	1
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยทักษิณ	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	5
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	สำนักหอสมุด	3
มหาวิทยาลัยนเรศวร	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยบูรพา	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สำนักวิทยบริการ	3
มหาวิทยาลัยมหิดล	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	กองห้องสมุด	1
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำนักหอสมุดกลาง	10
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	2
มหาวิทยาลัยศิลปากร	หอสมุดสาขา	2
มหาวิทยาลัยศิลปากร	สำนักหอสมุดกลาง	2
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	สำนักหอสมุดกลาง	3
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	หอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี	1
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่	หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร	1
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	สำนักบรรณสารสนเทศ	4
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หอสมุด สำนักวิทยบริการ	1
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	สำนักหอสมุดกลาง	4
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	สำนักหอสมุด	1
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	สำนักหอสมุดกลาง	2
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	สำนักบรรณสารการพัฒนา	2
รวม	26 แห่ง	66

ตารางที่ 1 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน (ต่อ)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ / เอกชน	ชื่อห้องสมุด	จำนวนบรรณารักษ์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ (คน)
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	สำนักหอสมุด	9
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	สำนักบรรณสาร	2
มหาวิทยาลัยเกริก	สำนักหอสมุด	3
มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ศูนย์วิทยบริการ	1
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	สำนักหอสมุด	4
มหาวิทยาลัยชินวัตร	สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี	3
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยฉวีพัฒนา	สำนักหอสมุด	3
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	หอสมุดกลาง	1
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศูนย์สนเทศและห้องสมุด	3
มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-แสดมฟอร์ด	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยพายัพ	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยภาคกลาง	สำนักหอสมุด	3
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยรังสิต	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	สำนักบรรณสารและสารสนเทศ	1
มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	สำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้	1
มหาวิทยาลัยเว็สเตอร์ (ประเทศไทย)	สำนักหอสมุด	1
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยสยาม	สำนักหอสมุด	2
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	สำนักวิทยบริการ	1
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	สำนักหอสมุดกลาง	4
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ศูนย์บรรณสารสนเทศ	2
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	สำนักหอสมุดกลาง	1
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย	สำนักหอสมุด	3
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	สำนักหอสมุด	3
รวม	26 แห่ง	60
รวมทั้งสิ้น	52 แห่ง	126

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้
2. ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน
 - 2.1 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
 - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
 - 2.3 ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ
3. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้
4. วิธีการเพิ่มพูนความรู้
 - 4.1 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ
 - 4.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ
5. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การศึกษาต่อเนื่อง ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ และการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บรรณารักษ์ ทั้งจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่นๆ
2. สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

3. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 แห่ง รวมทั้งสิ้น 8 คน จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง รวม 7 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง รวม 1 คน
4. ตรวจสอบข้อบกพร่องของแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง
5. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทางไปรษณีย์ให้แก่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 126 คน
6. รวบรวมแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
8. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปฏิศัณัรณกรรมในบทนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกำการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักร์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในหองสมุดสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย หัวข้อความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้ การเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักร์ หน้าที่และความรับผิดชอบของบรรณารักร์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในหองสมุดมหาวิทยาลัย ขอบเขตความรู้ที่จำเป็น และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้

การเพิ่มพูนความรู้ หมายถึงการพัฒนาด้านการศึกษาของแต่ละบุคคล โดยการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่จำเป็นต่อวิชาชีพ ทำให้สามารถนำความรู้ใหม่ๆ ไปพัฒนาวิชาชีพ การเพิ่มพูนความรู้จึงเป็นการศึกษาต่อเนื่อง หรือ Continuing education ในภาษาอังกฤษ ที่ช่วยให้บุคคลในแต่ละวิชาชีพต้องพัฒนาตนเองให้ทันความรู้ใหม่ และป้องกันการล้าสมัย บุคคลที่อยู่ในทุกวิชาชีพจึงจำเป็นต้องรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง (NCLIS 1974 อ้างถึงใน Neal 1980 : 129)

บุคคลในแต่ละวิชาชีพ เมื่อได้ประกอบวิชาชีพไประยะหนึ่งแล้ว มักต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ การเพิ่มพูนความรู้จึงเป็นการศึกษาเพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่งเกิดจากความสนใจในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและความรับผิดชอบส่วนบุคคลในการพัฒนาตนเองเพื่อทำให้ได้เรียนรู้ในเรื่องที่ต้องการ โดยผ่านวิธีการเรียนอย่างเป็นระบบทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และช่วยให้บุคคลประสบ ความสำเร็จในการทำงาน (Trask 1985 : 142 ; Majid 2004 : 58)

สาเหตุที่บุคคลในแต่ละวิชาชีพตระหนักถึงความสำคัญ และมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ขึ้น เนื่องจากการเพิ่มพูนความรู้ไม่เพียงแต่ทำให้บุคคลในวิชาชีพได้รับความรู้ใหม่ๆ เท่านั้น ยังมีสาเหตุอื่นๆ คือ เพื่อนำไปแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น มีโอกาสติดตามความก้าวหน้า แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน

นอกจากนี้ ยังเป็นผลดีต่อแต่ละบุคคลอีกด้วย กล่าวคือ มีโอกาสปรับวุฒิการศึกษา เลื่อนขั้นหรือตำแหน่งงาน การปรับเปลี่ยนหน้าที่การงาน มีความเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับในหน่วยงานและในสังคม ในด้านองค์กรต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้โดยส่งเสริมให้บุคลากรไปร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้โดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม การจัดให้มีการฝึกอบรมในบางหัวข้อภายในองค์กร และให้การสนับสนุนด้านเงินทุนเมื่อจำเป็น นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการสมัยใหม่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์และสภาพแวดล้อม จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้บุคคลต้องมีการเพิ่มพูนความรู้

2. การเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์

วิชาชีพบรรณารักษ์เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา จัดระบบ จัดเก็บและให้บริการสารนิเทศ โดยมีห้องสมุดเป็นแหล่งสารนิเทศและมีบรรณารักษ์เป็นผู้จัดระบบและให้บริการ เนื่องจากงานห้องสมุดต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การเพิ่มพูนความรู้จึงเป็นวิธีการที่ทำให้บรรณารักษ์มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน และดำเนินงานต่างๆ ของห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าไปใช้กับงานห้องสมุดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่แตกต่างกันและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ การเพิ่มพูนความรู้ทำให้บรรณารักษ์ได้รับประโยชน์ดังนี้ (Stone 1978 : 245)

1. ช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย
2. ช่วยพัฒนาความรู้พื้นฐานของบรรณารักษ์ให้สูงขึ้น
3. กระตุ้นให้บรรณารักษ์ขยายขอบเขตความรู้พื้นฐานไปสู่ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ
4. ช่วยเตรียมตัวบรรณารักษ์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ โดยให้โอกาสในการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ต่างๆ
5. ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ให้ทันกับแนวความคิดใหม่ๆ ในวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดความรู้ต่างๆ สู่นักสังคม

วงการวิชาชีพบรรณารักษ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ ทำให้มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดโรงเรียน รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เช่น การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์

ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย (ภารดี รัตนอุดม 2527) การวิจัยเรื่อง ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (ยุริรัตน์ กิตติภูมิชัย 2531) การวิจัยเรื่อง ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของครูบรรณารักษ์ศาสตร์ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง 2542) เป็นต้น ผลจากการศึกษา ทำให้ทราบถึงความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ในห้องสมุดประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการ รวมทั้งสนับสนุนบรรณารักษ์ให้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ด้วย

อย่างไรก็ดี ขอบเขตความรับผิดชอบในด้านหน้าที่การงานของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ แต่ละฝ่ายมีบรรณารักษ์จำนวนหนึ่งรับผิดชอบงานต่างๆ มีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป ความจำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์จึงเป็นไปตามงานที่รับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติจึงมีผลต่อความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ตัวอย่างเช่น หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแบ่งงานออกเป็น 6 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายระบบสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายบริการผู้อ่าน ฝ่ายบริการช่วยค้นคว้าวิจัยและบริการพิเศษ และฝ่ายบริการจ่าย-รับ และบริการระหว่างห้องสมุด (หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2548)

3. รูปแบบการจัดและขอบเขตงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

3.1 รูปแบบการจัดงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

รูปแบบของการจัดงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย สามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ (Bryant 1987 : 111-122 ; Osburn 1990 : 6-7 ; Evans 2002 : 6-7 ; Wilkinson and Lewis 2003 : 4-5) ดังนี้

1. งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัดเป็นฝ่ายงานหนึ่งเป็นเอกเทศ โดยมีสถานภาพเท่าเทียมกับฝ่ายงานอื่นๆ ในห้องสมุด ครอบคลุมงานการพัฒนาและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยให้ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบการพัฒนาและจัดหาตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ หรือตามลักษณะงาน เช่น งานจัดซื้อหนังสือ งานวารสาร งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานรับบริจาคและแลกเปลี่ยน เป็นต้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะจัดแบ่งฝ่ายงานในลักษณะนี้ เช่น ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) แผนกส่งเสริมและพัฒนา

ทรัพยากร (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ) ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร) เป็นต้น

2. งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัดเป็นส่วนหนึ่งในฝ่ายเทคนิค โดยรวมอยู่กับการทำรายการและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายเทคนิคจึงมีบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานทำรายการและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศรวมกัน เช่น ฝ่ายพัฒนาและจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) สายเทคนิค ฝ่ายพัฒนาวัสดุสารสนเทศ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) แผนกเทคนิค งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต) เป็นต้น

3. งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของแผนกทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาที่จัดให้บริการแก่นิสิต นักศึกษา และอาจารย์ในสาขาวิชาเฉพาะนั้นๆ บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในแผนกนี้ จึงต้องปฏิบัติงานการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหา การทำรายการ ควบคู่ไปกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า โดยแต่ละคนอาจมีสัดส่วนของงานที่ปฏิบัติแตกต่างกัน บางคนอาจต้องใช้เวลากับงานพัฒนาและงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ร้อยละ 65 งานทำรายการ ร้อยละ 20 และอีกร้อยละ 15 ทำงานด้านบริการ ในขณะที่บางคนใช้เวลาในการทำงานพัฒนาและงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพียง ร้อยละ 40 งานทำรายการ ร้อยละ 15 และอีก ร้อยละ 45 ทำงานด้านบริการ เป็นต้น บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและงานจัดหาอาจทำงานในแผนกนี้เป็นบางเวลา หรือหากทำเต็มเวลาก็ต้องปฏิบัติงานอื่นๆ ดังกล่าวข้างต้นด้วย

3.2 ขอบเขตงานของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546 : 139 -140 ; Evans 1995 : 17-18) คือ การศึกษาผู้ใช้เพื่อได้ข้อมูลความต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับการวางแผนจัดสรรงบประมาณ และจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม การจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นการกำหนดรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกเป็นขั้นตอนการประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่จะจัดหาเข้ามาโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ประกอบการพิจารณา ต่อจากการเลือกเป็นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้ามาในห้องสมุดโดยวิธีจัดซื้อ การขอรับบริจาค การแลกเปลี่ยน

หรือการทำสำเนา ขั้นตอนสุดท้ายของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นการตรวจสอบและประเมินข้อบกพร่องของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดรวบรวม หากพบข้อบกพร่อง ต้องมีการแก้ไขโดยการคัดทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้น้อยหรือไม่มีผู้ใช้ออกไป และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศรายการอื่นมาทดแทน ผลจากการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้มีข้อมูลสำหรับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น

แม้ว่าขอบเขตของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าว แต่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสามารถกำหนดกรอบของงาน ขอบเขต และความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศตามความเหมาะสมได้ ซึ่งต้องมีการศึกษากิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุดและสภาพโดยรวมของห้องสมุดก่อน แล้วจึงวางแผนการดำเนินงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรวมทั้งแนวทางในอนาคตของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอีกด้วย (Creth 1991 : 71) โดยทั่วไปกรอบของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศประกอบด้วย งานหลัก และงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศ งานหลักของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ วารสาร ฯลฯ) สื่อทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ซีดีรอม ฐานข้อมูล ฯลฯ) โดยการจัดซื้อจากแหล่งจำหน่ายและแหล่งผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ ติดต่อขอรับบริจาค และแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ ส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศ คือ การอนุรักษ์และรักษาสภาพ ซ่อมบำรุงสิ่งพิมพ์ให้คงอยู่ในสภาพที่ดี คงทนถาวรเหมาะกับการให้บริการ (ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2548 ; ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2548) ในขณะที่ขอบเขตงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่ง ครอบคลุมงานด้านการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการพิจารณาและตัดสินใจคัดทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่ต้องการใช้ หรือมีการใช้น้อยออกไปด้วย (ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2548)

การทำงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวข้องกับการเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้ามาในห้องสมุด ทำให้บรรณารักษ์ฝ่ายงานนี้ต้องปฏิบัติงานที่มีขอบเขตเปลี่ยนไป หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เน้นเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ มาเป็นการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์แม้ว่าจะมีเกณฑ์การเลือกที่คล้ายคลึงกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ แต่มีประเด็นอื่น ๆ ที่เพิ่มเติมเข้ามาและทำให้บรรณารักษ์ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องการเจรจาต่อรอง การทำสัญญา และกฎหมายลิขสิทธิ์ (Johnson 2004 : 218-223) ส่วนการศึกษาผู้ใช้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องมีการศึกษา และ

วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ และความต้องการของผู้ใช้ เพื่อพิจารณาประกอบการจัดสรรงบประมาณ และวางแผนการใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้อง และได้ประโยชน์คุ้มค่า (ประยงค์ พัฒนากิจ จำรูญ 2546 : 139) นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศยังต้องเกี่ยวข้องกับการจัดการ ทรัพยากรสารสนเทศทั้งในด้านการอนุรักษ์และบำรุงรักษาให้สามารถใช้ได้สะดวกและมีสภาพคงทน ถาวร

4. คุณสมบัติและขอบเขตความรู้ที่จำเป็นของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและการ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

4.1 คุณสมบัติของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทาง วิชาชีพ ประกอบด้วยคุณวุฒิการศึกษา ความรู้ และทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น ความรู้ความสามารถ เฉพาะบุคคลและทัศนคติ (วรนุช มานะวนิชย์ และชัยวัฒน์ นำชม 2546 : 204) โดยบรรณารักษ์ฝ่าย พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศควรมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาบัณฑิตขึ้นไป ด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และควรมีความรู้และทักษะวิชาชีพเหล่านี้เป็น องค์ประกอบด้วย (วรนุช มานะวนิชย์ และชัยวัฒน์ นำชม 2546 : 205 ; Keller 1994 : 52-53) อาทิ

1. ความรู้ตามคุณวุฒิการศึกษาโดยตรง ควรมีความรู้ตามคุณวุฒิการศึกษาตามหลักสูตร ของสถาบันการศึกษา วิชาเอกทางบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาวิชาเฉพาะ และวิชาโทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ปฏิบัติงานควรศึกษา ได้แก่ วิชาที่ เกี่ยวกับการใช้ภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน เป็นต้น การสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ สถิติ จิตวิทยา การวิจัย บริหารธุรกิจ และประวัติศาสตร์

2. ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ รวมทั้งคู่มือมาตรฐานประกอบการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะนำเสนอในภาษาต่างๆ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ความสามารถด้านภาษาจะช่วยให้ปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ

3. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นรายการบรรณานุกรม การสั่งซื้อ การตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศ การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การใช้โปรแกรมในการพิมพ์ รายการต่างๆ เป็นต้น

4. ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจวงการตลาดหนังสือ เป็นความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้ที่ซับซ้อน มีความแตกต่างกันไปในแต่ละ ประเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

5. ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ และวรรณกรรม ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งความสามารถในการคาดคะเน และการวางแผนความต้องการในอนาคต เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้

6. การมีทักษะในการเรียนรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เช่น ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และการใช้ระบบอัตโนมัติต่างๆ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

7. ความสามารถอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน ได้ประเด็นเนื้อหาชัดเจนกับบุคคลทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย และความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์

8. ความสามารถในการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการบุคลากร การจัดการทรัพยากร การจัดงบประมาณ และความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

9. ความสามารถในการใช้สถิติเบื้องต้น เนื่องจากการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการจัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อการจัดการ และการบริหารงาน ดังนั้น บรรณารักษ์ควรสามารถจัดเก็บ อ่าน ตีความ และสรุปความจากสถิติได้ระดับหนึ่ง

10. มีความเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียง หรือมีอคติต่อผู้ใช้บริการ นักเขียน สำนักพิมพ์ และแหล่งจำหน่าย การกระตือรือร้น ขวนขวายเพิ่มพูนความรู้ให้ทันกับการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของตลาดสารสนเทศอยู่เสมอ

4.2 ขอบเขตความรู้ที่จำเป็นของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

จากลักษณะและกรอบของงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ต้องใช้ทั้งความรู้ในวิชาชีพบรรณารักษ์ ความรู้ด้านงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในศาสตร์วิชาเฉพาะสาขา ทำให้ขอบเขตความรู้ที่จำเป็นสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีอาจจำกัดเฉพาะงาน ของฝ่ายเท่านั้น แต่ต้องมีความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้ ขอบเขตความรู้ที่จำเป็นจึงสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ โดยมีรายละเอียดของความรู้ในแต่ละกลุ่ม และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

4.2.1 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม เป็นความรู้เกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของห้องสมุด ได้แก่ การบริหาร การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ การบริการ การบำรุงรักษา ทรัพยากรสารสนเทศ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้ในกลุ่มนี้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ (Budd 1998 ; Totterdell and Harrison 1998 ; Moran 2002) ดังนี้

1) ความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านการบริหารไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงาน การบริหารงาน บุคลากรและการพัฒนาบุคลากร การบริหารเงินงบประมาณ และการประเมินผลงานของฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ

2) ความรู้ด้านการบริการของห้องสมุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านการบริการไปใช้ประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับที่ผู้ใช้ ต้องการ และตรวจสอบข้อมูลการใช้ภายในและการยืมออกกับทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

3) ความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เนื้อหา การตรวจสอบ เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่รวบรวม และการกำหนดหัวเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ

4) ความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัย การทำวิจัยและการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

5) ความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการอนุรักษ์ เพื่อเลือกวิธีอนุรักษ์ที่เหมาะสม และดูแลทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์ให้มีสภาพที่ คงทนถาวร

6) ความรู้ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นของ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพราะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ระหว่าง ห้องสมุด และระหว่างองค์กรต่างๆ รวมทั้งต้องมีการสื่อสารกับบุคคลในหลายระดับ ดังนั้น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องมีทั้งทักษะการพูด และการเขียนที่มีประสิทธิภาพ (Johnson 1994 : 119) ซึ่งบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้

ประโยชน์ในการติดต่อ สื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด มีความรู้และทักษะในการเจรจาต่อรอง ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง สามารถเลือกวิธีประชาสัมพันธ์และใช้สื่อที่เหมาะสม

7) ความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด การออกแบบและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เนื่องจากการผลิตทรัพยากรสารสนเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การพิมพ์และการเผยแพร่สารสนเทศเป็นสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น อีกทั้งมีผลต่อวิธีการเข้าถึงและการให้บริการที่แตกต่างจากทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นด้วย (สมร ตาระพันธ์ 2543 : 22 ; Keller 1994 : 51 ; Cline 1994 : 16)

8) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทต่องานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการจัดเก็บและบันทึกสารสนเทศ ด้านการสืบค้นสารสนเทศ รวมทั้ง การพัฒนาของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้เกิดการแพร่กระจายของสารสนเทศมากขึ้น (Mutala and Makondo 2003 : 97) บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในการจัดการเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การพิมพ์เอกสาร การจัดทำเว็บเพจในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และการสร้างเครือข่ายงานระหว่างสถาบัน รวมทั้งการสร้างฐานข้อมูลเฉพาะเรื่อง

9) ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศสามารถนำความรู้ด้านนี้ไปประโยชน์ในการเคารพลิขสิทธิ์ และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ผลิต รักษาสิทธิ์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และให้การศึกษาด้านกฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรแก่ผู้ใช้ (Johnson 2004 : 219)

4.2.2 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแต่ละด้าน (Gorman and associates 1990 : v-x ; Evans 1995 : v-xii ; Evans, Intner and Weihs 2002 : v-xiv) ดังนี้

1) ความรู้ในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ครอบคลุมความรู้เรื่อง การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การเลือกและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแต่ละด้านโดยตรง เริ่มจากการศึกษาผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มต่างๆ และ

นำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการเลือก นโยบายการจัดหา คู่มือการเลือกและแหล่งข้อมูลในการจัดหา ข้อกำหนดในการเลือกตัวแทนจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศ นโยบายการคัดออก และวิธีที่ใช้ในการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ

2) ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่า เปรียบเทียบข้อดีข้อจำกัดของทรัพยากร สารสนเทศ การเลือกและจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสม

3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย และการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของภาครัฐและเอกชน บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถใช้ประโยชน์ความรู้เรื่องการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อการเข้าถึงแหล่งและการติดต่อสั่งซื้อสิ่งพิมพ์รัฐบาล การขอรับบริจาค หรือแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์กับหน่วยงานราชการ ส่วนความรู้เรื่องการผลิตและธุรกิจการจำหน่ายของภาคเอกชนนั้น บรรณารักษ์สามารถนำไปใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์และแหล่งจำหน่าย การเลือกและการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพ โดยติดต่อผ่านตัวแทนจำหน่ายที่เชื่อถือได้ และสามารถใช้บริการในการเจรจาต่อรอง

4) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและบัญชี การทำงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เงินงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้บรรณารักษ์สามารถใช้ความรู้ด้านนี้ในการจัดทำบัญชี ควบคุมการใช้เงิน และจัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ (Johnson 1994 : 115)

4.2.3 ความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ลักษณะของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะต้องรู้จักขอบเขตเนื้อหาที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา เช่น ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ดนตรี ศิลปกรรม ภาษา วรรณคดี บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ กฎหมาย การศึกษาและการสอน วิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นต้น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำความรู้จากสาขาวิชาอื่นๆ มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้ ดังนี้ เข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา รู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา มีข้อมูลผู้เขียนที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา รู้จักงานเขียนเด่นๆในแต่ละสาขาวิชา การติดตามความก้าวหน้าแนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา

ทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และทราบลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา

5. วิธีการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

การเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สามารถทำได้หลายวิธี จำแนกวิธีการเพิ่มพูนความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ (Formal Continuing Education) และการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ (Informal Continuing Education) (Auster and Chan 2004 : 60) โดยแต่ละประเภทมีวิธีการเพิ่มพูนความรู้ในรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ

การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ (Formal Continuing Education) เป็นการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง หรือการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่จัดขึ้นโดยสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่แน่นอน มีเงื่อนไขในการเข้ารับการศึกษามีระเบียบแบบแผน มีกำหนดระยะเวลาเรียนตายตัว ผู้เข้ารับการศึกษายจะใช้เวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาหนึ่ง และเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อจบหลักสูตรแล้วจะได้รับปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรจากสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือโครงการการศึกษา (Siega 1985 : 380) การเพิ่มพูนความรู้ประเภทนี้ คือ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

5.1.1 การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง เป็นการเข้ารับการศึกษต่อในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ มีการศึกษาตามหลักสูตรที่แต่ละสถาบันการศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา สาขาวิชา และวิธีการวัดผลไว้อย่างชัดเจน เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาบัตร วุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตร (การดี รัตนอุดม 2527 : 20 ; วลัยลักษณ์ นนท่มะลิ 2531 : 10 ; เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง 2542 : 16) โดยจำแนกระดับการศึกษาที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถเข้ารับการศึกษได้เป็น การศึกษาระดับปริญญาโท และการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยสาขาวิชาที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถเข้ารับการศึกษได้ คือ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาอื่นๆ

5.1.2 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น คือ การศึกษาที่มีระบบการเรียนการสอน หลักสูตร และระยะเวลาที่ชัดเจนเช่นเดียวกัน แต่จะมีระยะเวลายาวกว่าการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง โดยอาจมีระยะเวลาดั้งแต่ 1-2 สัปดาห์ไปจนถึง 1-2 เดือน หลักสูตรของการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น อาจมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง งานห้องสมุดโดยทั่วไป และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ มีการประเมินผลการศึกษาโดยการสอบวัดผล เมื่อจบหลักสูตรแล้วอาจได้รับประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรตามที่สถาบันการศึกษานั้นๆ กำหนดไว้

5.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางบรรณารักษศาสตร์หรือสาขาวิชาอื่นๆ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่หน่วยงานทางวิชาชีพ หรือหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการจะมีระยะเวลาที่ไม่แน่นอน (Noe and others 1997 : 159) และไม่จำเป็นต้องมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่แน่นอน โดยผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำเอาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานมาช่วยกันหาทางแก้ปัญหาได้ด้วย นอกจากนี้ การศึกษาแบบนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายน้อย หรืออาจไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เลย (วลัยลักษณ์ นนทมะลิ 2531 : 10 ; เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง 2542 : 18) ลักษณะของวิธีการเพิ่มพูนความรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม

5.2.1 การฝึกอบรม เป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในปัจจุบัน และอนาคตของผู้ปฏิบัติงาน โดยการพัฒนาความคิดและการกระทำ ความชำนาญ ความรอบรู้และทัศนคติ (เจริญ แสนภักดี 2541 : 101) การฝึกอบรมสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ (จิระ ประवालพฤษ์ 2538 : 128)

1) **การฝึกอบรมในห้องบรรยาย** เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับฟังข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เหมาะสำหรับความรู้พื้นฐานและข้อมูลกว้างๆแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก วิธีการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะใช้วิธีการบรรยาย การสาธิต และการใช้สื่ออุปกรณ์อื่นประกอบ เช่น วัสดุทัศน การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการนำเสนอ เป็นต้น

2) **การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ** เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติอยู่ ลักษณะของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบ่งการดำเนินการได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการให้ความรู้ของวิทยากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สามารถแก้ไขข้อขัดข้องในการทำงาน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ และปรับปรุงงาน ส่วนที่สองเป็นการปฏิบัติการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับมากำหนดแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติงาน

3) **การฝึกอบรมในงาน** เป็นวิธีการฝึกอบรมโดยการสอนงานหรืออธบายวิธีปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยการเรียนรู้ในสภาพการทำงานจริง โดยมีการสอนงานแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยการศึกษาจากคู่มือปฏิบัติงาน การอธิบายลักษณะงาน ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการสาธิตการปฏิบัติงานให้ดู หลังจากนั้นจึงให้ผู้เข้าฝึกอบรมลองปฏิบัติงาน โดยมีผู้สอนงานดูแล และให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าฝึกอบรมอย่างใกล้ชิด อาจทดลองปฏิบัติงานหลายครั้งจนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติงานได้เอง โดยลำพังและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่น้อยลง การฝึกอบรมรูปแบบนี้เหมาะสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้

4) **การฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง** เป็นการฝึกอบรมในสถานที่ที่จัดสภาพการณ์ จัดเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ใกล้เคียงกับสถานที่ปฏิบัติงานจริง การฝึกอบรมรูปแบบนี้ช่วยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สัมผัสสภาพการปฏิบัติงานคล้ายกับสภาพการทำงานจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการปฏิบัติงาน สามารถกลับไปปฏิบัติงานในองค์กรได้ทันที การฝึกอบรมรูปแบบนี้สามารถใช้ได้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่ม

5.2.2 **การประชุมวิชาการ** เป็นการชุมนุมกันหรือร่วมกันปรึกษาหารือในเรื่องที่กำหนดไว้หรือกระทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น ความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ระหว่างตนเองกับผู้เข้าประชุมให้มีการตัดสินใจ หรือตกลงใจโดยใช้ข้อมูลจากผู้เข้าประชุมระดมความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และประสานงานระหว่างบุคคลกับฝ่ายต่างๆ (ชัตติยา ทองทา 2543 : 23) การประชุมวิชาการ แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1) **การบรรยาย** เป็นวิธีการถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้ ตลอดจนข้อมูล ข้อเท็จจริงให้แก่ผู้ฟังจากผู้บรรยายหรือวิทยากรที่มีความรอบรู้ มีประสบการณ์และความชำนาญ เกี่ยวกับงานหรือหัวข้อที่บรรยาย การบรรยายเหมาะสำหรับการให้ความรู้พื้นฐานและข้อมูลกว้างๆ แก่ผู้ฟังจำนวนมาก ผู้บรรยายอาจใช้เทคนิคหรือสื่ออุปกรณ์อื่นประกอบ เช่น เอกสาร แผ่นใส หรือ สไลด์ เป็นต้น และอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีการซักถามปัญหาต่างๆ ได้ด้วย (เจริญ แสนภักดี 2541 : 103)

2) **การอภิปราย** คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในปัญหาหรือเรื่องเดียวกัน ต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันด้วยวิธีการวิเคราะห์และพิจารณาโดยอาศัยความคิดเห็นร่วมกัน (ฐิระ ประมวลพฤษย์ 2538 : 117) การอภิปรายเป็นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ประมาณ 3-6 คน มานำเสนอความรู้ ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของตน แก่ผู้เข้าร่วมการอภิปราย มีการใช้เหตุผลโต้แย้งกันหรือสนับสนุนความคิดเห็นระหว่างกัน (เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว 2544 : 84) โดยมีผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน เป็นผู้สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน ซึ่งผู้เข้าร่วมการอภิปรายจะได้รับความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

3) **การอภิปรายกลุ่มศึกษา** เป็นการอภิปรายที่ต้องการให้สมาชิกในกลุ่มได้ร่วม แสดงความคิดเห็นและหาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีลักษณะแบบเป็นกันเองไม่เป็นทางการ ทุกๆ คนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกัน มีประธานเป็นผู้ดำเนินการและกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นภายในขอบเขตที่กำหนด (เจริญ แสนภักดี 2541 : 104) และมีเลขานุการเป็นผู้จดบันทึกการอภิปราย ควรมีสมาชิกประมาณ 6-20 คน เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง

4) **การประชุมเชิงปฏิบัติการ** คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 10-15 คน มีความสนใจหรือปัญหาที่ต้องร่วมกันแก้ไขได้มาร่วมกันปรึกษา ศึกษาค้นคว้าหรือวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา โดยการประชุมจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การให้ความรู้และข้อเท็จจริงโดยการบรรยายจากวิทยากรและการนำความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายมาปฏิบัติตามความเข้าใจ มีการปรึกษาอภิปรายร่วมกันเพื่อเลือกและกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ โดยมีวิทยากรเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำในการลงมือปฏิบัติ

5) **การสัมมนา** เป็นการประชุมร่วมกันของผู้ที่มีความสนใจหรือประสบปัญหาในการปฏิบัติงานเหมือนกัน ต้องการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำข้อสรุปไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุง และแก้ปัญหาในการทำงาน โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ให้คำแนะนำและผู้เข้าร่วมการ

สัมมนาทุกคนต้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา แก้ไขปัญหา เสนอความคิดเห็นที่จะก่อให้เกิดความรู้และแนวทางเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของผู้เข้าสัมมนา (ฐิระ ประวาลพฤกษ์ 2538 : 126, 128)

5.2.3 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นการนำผู้เข้ารับการศึกษาดูงานไปศึกษาหาความรู้และประสบการณ์จริงยังสถานที่อื่นนอกห้องฝึกอบรมปกติ เพื่อให้เห็นของจริง สถานการณ์จริง การปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ฝึกอบรม ระยะเวลาที่ศึกษาดูงานที่อาจเพียง 2-3 ชั่วโมง หรือนานกว่านั้นมาก เช่น สัปดาห์หรือเดือน เป็นต้น (มลิวัลย์ ประดิษฐ์ฐิระ 2538 : 46)

สถานที่เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่จริง เพื่อให้เห็นการปฏิบัติงานจริง สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังสามารถเปรียบเทียบระบบการปฏิบัติงานของตนกับหน่วยงานอื่นได้อีกด้วย สำหรับสถานที่ศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติและสาขา หอสมุดประชาชน หอสมุดเฉพาะ ศูนย์สารสนเทศ หรือศูนย์ข้อมูลต่างๆ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หรืออาจเป็นหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับบรรณารักษ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์แก่บรรณารักษ์ให้รอบรู้มากขึ้น หน่วยงานดังกล่าว ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โบราณสถาน หรือสถานที่สำคัญต่างๆ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ บริษัทและหน่วยงานเอกชน

5.2.4 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งหนังสือ วารสาร นิตยสารต่างๆ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดโดยทั่วไป งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หรือความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น เกิดมุมมองและแนวความคิด ต่างๆ ที่หลากหลาย สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาไม่แน่นอนโดยขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ศึกษา ค้นคว้าเป็นหลัก

5.2.5 การผลิตผลงานทางวิชาการ เป็นการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อหรือเรื่องที่สนใจอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเสนอความรู้ใหม่ทางวิชาการ โดยผ่านการวิจัย การประมวล การรวบรวม และการสะสม จากการวิเคราะห์ การตีความ การเรียบเรียง การแปล และนำเสนอความรู้ในรูปแบบใหม่หรือแนวใหม่ มีการสร้างสรรค์และพัฒนาจากสิ่งเดิมให้เป็นสิ่งที่ดียิ่งขึ้นหรือจัดทำขึ้นใหม่ และ

มีการจัดทำเป็นเอกสาร มีการอ้างอิงที่เชื่อถือได้ เป็นสิ่งตีพิมพ์ที่มีการเผยแพร่หรือการถ่ายทอดสู่วงวิชาการ (ชวนพิศ พรรมย์ 2528 : 15 ; อุทัย บุญประเสริฐ 2543 : 45) โดยรูปแบบของผลงานทางวิชาการ ได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความทางวิชาการ คู่มือต่างๆ งานวิจัย สไลด์ วิดิทัศน์ ซีดีรอม เป็นต้น

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดที่ปฏิบัติหรือสาขาวิชาอื่นๆตามความสนใจได้ โดยต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างแท้จริง จึงสามารถผลิตผลงานทางวิชาการได้ อีกทั้งการผลิตผลงานทางวิชาการยังสร้างเสริมชื่อเสียงให้แก่หน่วยงานหรือสถาบันที่บรรณารักษ์สังกัดอยู่อีกด้วย ดังนั้นหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ จึงควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการผลิตผลงานทางวิชาการบรรณารักษ์อยู่เสมอ

5.2.6 การเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม เป็นการเข้าร่วมกลุ่มของผู้ที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน สมาคมวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์เป็นสมาคมที่บรรณารักษ์ร่วมก่อตั้งขึ้นมา สมาคมและชมรมทางบรรณารักษศาสตร์นั้นมีเป็นจำนวนมาก ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ บรรณารักษ์หรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าร่วมสมัครสมาชิกได้ สำหรับสมาคมและชมรมทางบรรณารักษศาสตร์ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศควรเข้าร่วมเป็นสมาชิก คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยมีชมรมในสังกัด 9 ชมรม ได้แก่ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา ชมรมห้องสมุดประชาชน ชมรมห้องสมุดเฉพาะ ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ และชมรมห้องสมุดสถาบันเอกชน (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2547) นอกจากนี้ยังมีสมาคมและชมรมอื่นๆ ที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สมาคมจดหมายเหตุไทย เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมต่าง ๆ นั้น ได้แก่ การได้รับข่าวสารความรู้ต่างๆ จากสมาคมและชมรมนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ การขอคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีโอกาสได้เข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ รวมทั้งมีโอกาสดำเนินการผลิตผลงานทรัพยากรสารสนเทศที่สมาคมและชมรมต่างๆ สนับสนุนและส่วนลด สิทธิพิเศษต่างๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมและชมรมต่างๆ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ และหน่วยงานที่บรรณารักษ์สังกัด

6. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ทั้งความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ และความรู้อื่นๆ มีเป็นจำนวนมากทั้งหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ สถาบันการศึกษา ห้องสมุด วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย บริษัท / หน่วยงานเอกชน โดยแต่ละหน่วยงานจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ดังนี้

6.1 สถาบันการศึกษา โดยทั่วไปจะมีอาจารย์ นักวิชาการ ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นบุคลากรของสถาบันการศึกษาต่างๆ อยู่แล้ว ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถเชิญมาเป็นวิทยากร หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการเพิ่มพูนความรู้ได้ สถาบันการศึกษาจึงจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ สำหรับการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ มีการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อรับปริญญาชั้นสูงในระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาโท มีสถาบันการศึกษาที่จัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อรับปริญญาชั้นสูงในระดับปริญญาโท ดังนี้ (ชุติมา สัจจามันท์ 2547 : 5-8)

ในประเทศไทย

- มีชื่อเรียกสาขาวิชาแตกต่างกันไป เช่น สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ในต่างประเทศ

- มีชื่อเรียกสาขาวิชาแตกต่างกันไป เช่น สาขาวิชา Library and Information Science สาขาวิชา Library and Information Studies สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท ได้แก่ University of Illinois at Urbana-Champaign, ประเทศสหรัฐอเมริกา Keio University, Aichi

Shukutoku University, ประเทศญี่ปุ่น University of McGill, ประเทศแคนาดา Loughborough University, ประเทศอังกฤษ Victoria University of Wellington, ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีสถาบันการศึกษาที่จัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อรับปริญญาขั้นสูงในระดับปริญญาเอก

ในประเทศไทย

- เปิดสอนในสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา สถาบันการศึกษาที่เปิดสอน คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในต่างประเทศ

- มีชื่อเรียกสาขาวิชาแตกต่างกันไป เช่น สาขาวิชา Library and Information Science สาขาวิชา Library and Information Studies สถาบันการศึกษาที่เปิดสอน ได้แก่ University of Pittsburg, ประเทศสหรัฐอเมริกา University of Sheffield, ประเทศอังกฤษ University of McGill, University of Western Ontario, ประเทศแคนาดา และ Aichi Shukutoku University, ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น สถาบันการศึกษาจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ ดังนี้

ในต่างประเทศ

- การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เรื่อง “Book production and manufacturing” (New York University, ประเทศสหรัฐอเมริกา)

การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ สถาบันการศึกษามีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมวิชาการ ดังนี้

ในประเทศไทย

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เทคนิคการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ในต่างประเทศ

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Managing archives and special collections” (The University of Wisconsin-Madison, ประเทศสหรัฐอเมริกา)
- การประชุมวิชาการ เรื่อง “Impact of digitalization on the life cycle of the document: an interdisciplinary analysis” (University of Montreal, ประเทศแคนาดา)
- การประชุมวิชาการ เรื่อง “Digital resource for the Humanities” (University of Gloucestershire, ประเทศอังกฤษ)

6.2 ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานย่อยภายในวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ อาจขอความร่วมมือจากอาจารย์ ภาควิชา หรือคณะต่างๆ เพื่อมาเป็นวิทยากรหรือเป็นที่ปรึกษาได้ ซึ่งห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การบรรยาย การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน ดังนี้

ในประเทศไทย

- การบรรยายทางวิชาการ เรื่อง “ธุรกิจหนังสือ: มุมมองด้านการตลาด” (สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- การฝึกอบรม เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์” (สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี)
- การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “สิทธิบัตรนานาชาติ: ฤกษ์แจสำคัญในการพัฒนาการวิจัยและประเทศในยุคดิจิทัล” (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

ในต่างประเทศ

- การฝึกอบรม และดูงานด้านห้องสมุดอัตโนมัติ (Bierce Library, Akron University, ประเทศสหรัฐอเมริกา)
- การประชุมวิชาการประจำปี เรื่อง “Dublin Core and Metadata applications” (Shanghai Library, ประเทศจีน)

6.3 สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ ส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพโดยตรง ซึ่งสมาคมวิชาชีพ/ วิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ดังนี้

สำหรับกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ดังนี้

ในต่างประเทศ

- การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นผ่านเว็บไซต์ เรื่อง “Fundamentals of Acquisitions” (The Association for Library Collections and Technical Services, ประเทศสหรัฐอเมริกา)

ส่วนกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การอภิปราย การฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ในประเทศไทย

- การอภิปราย เรื่อง “บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์” (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย)

- การฝึกอบรม เรื่อง “การทำวิจัยเพื่อพัฒนากิจการห้องสมุดและงานบรรณารักษศาสตร์” (แผนกวิจัยและพัฒนา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย)

- การประชุมวิชาการ เรื่อง “หลักฐานเก่าบอกเล่าอดีต : การดูแลรักษาและนำมาใช้” (สมาคมจดหมายเหตุไทย)

ในต่างประเทศ

- การประชุมวิชาการ เรื่อง “Librarians and publishers working to a common agenda” (The International Federation of Library Associations and Institutes and The International Publishers’ Association)

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Selecting electronic products : a beginners guide” (Chartered Institute of Library and Information Professionals, ประเทศอังกฤษ)

6.4 **หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ** เป็นหน่วยงานที่ทำงานเฉพาะด้าน ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แก่บุคคลทั่วไป ส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรภายในหน่วยงานเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การบรรยาย การศึกษาดูงาน การประชุม การสัมมนา ดังนี้

ในประเทศไทย

- การบรรยาย เรื่อง “แนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” (คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย)
- การศึกษาดูงานระบบ Innopac ด้านการใช้ Acquisition Module ในการจัดหาหนังสือ และ วัสดุทัศนวัสดุของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย)
- การประชุมสัมมนา เรื่อง “เครือข่ายฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย” (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ)
- การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยและเครือข่าย” (คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและสารนิเทศศาสตร์)
- การสัมมนา เรื่อง “กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา” (กระทรวงยุติธรรม)

6.5 **สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย** เป็นหน่วยงานเอกชน มีการจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แก่บรรณารักษ์และบุคคลทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นแนะนำสินค้า หรือบริการของบริษัท หรือร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สมาคม / ชมรม จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ต่างๆ โดยสำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การอบรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ในประเทศไทย

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเขียน การผลิต และการเผยแพร่หนังสือวิชาการระดับอุดมศึกษา” (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ หน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- การสัมมนา เรื่อง “การผลิตหนังสือทางวิชาการอย่างมีคุณภาพ” (สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ หน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- การอบรมสัมมนา เรื่อง “การบริหารธุรกิจสำนักพิมพ์” (สำนักพิมพ์ ประพันธ์ าสาน์)
- การอบรมสัมมนา เรื่อง “แนวโน้มตลาดหนังสือคอมพิวเตอร์ ปี 2005” (บริษัท อดีซี อินโฟอินดิสทรีบิวเตอร์เซ็นเตอร์ จำกัด)

ในต่างประเทศ

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Building successful vendor relationships” (EBSCO Australia and CAVAL)

6.6 บริษัท / หน่วยงานเอกชน ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะบุคลากรภายในหน่วยงานเท่านั้น หรือเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่มีเนื้อหาเฉพาะด้าน บริษัท / หน่วยงานเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสัมมนา การประชุมวิชาการ ดังนี้

ในประเทศไทย

- โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง “Information system for enterprise business” (บริษัท ลอจิก จำกัด ร่วมกับ บริษัท ชัน ไมโครซิสเต็มส์)
- การประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง “การจัดกิจกรรมเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา” (บริษัท ลอจิก จำกัด)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ การพัฒนาบุคลากร หรือการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ เช่น บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์

7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

Neal (1980) ศึกษาเรื่อง ทักษะและประสบการณ์ในการเพิ่มพูนความรู้ของ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ City University of New York จำนวน 90 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ต้องการพบปะสังสรรค์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกันในการประชุมหรือในกิจกรรมต่างๆของสมาคมวิชาชีพ และต้องการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการเข้ารับการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ส่วนขอบเขตความรู้ที่บรรณารักษ์ต้องการมากที่สุด คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ การจัดการฐานข้อมูล วัสดุไม่ตีพิมพ์ และการวิเคราะห์และการออกแบบระบบ ตามลำดับ ในด้านการสนับสนุนและอุปสรรคต่อการเพิ่มพูนความรู้ พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ คือ การสร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ๆ โอกาสในการพัฒนาความรู้และทักษะ และการนำความรู้ไปพัฒนางานบริการของห้องสมุด ส่วนอุปสรรคต่อการเพิ่มพูนความรู้ คือ ไม่มีเวลา และขาดเงินทุนสนับสนุน

Schmidt (1991) ศึกษาเรื่อง การศึกษาของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา : ศึกษาจาก บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาในสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัย (ARL) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาในสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัยของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 218 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาในสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัยส่วนใหญ่เรียนรู้ภาระงานจัดหาจากการฝึกอบรมในงาน (On-the-job Training) นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาในสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยวิธีการฝึกอบรมในงาน (On-the-job Training) เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ในงานจัดหาที่เหมาะสม

Budd และ Brill (1994) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ : ผลการวิจัยของนักศึกษา และบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา จำนวน 92 คน และกลุ่มตัวอย่างจากบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 357 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ในการจัดลำดับความสำคัญของขอบเขตความรู้ในวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เคยศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า อันดับสูงสุด คือ ความสามารถในการเลือกใช้และการใช้คู่มือคัดเลือกรายการสารสนเทศ ส่วนอันดับต่ำสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตวัสดุไม่ตีพิมพ์ ในด้านการจัดลำดับความสำคัญของขอบเขตความรู้วิชาการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ขอบเขตความรู้ของวิชาการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์

ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ความสำคัญสูงสุด คือ ความสามารถในการเลือกใช้และการใช้คู่มือคัดเลือกรายการสารสนเทศ

7.2 งานวิจัยในประเทศ

พิมพ์พรณ รังสิกรรพุม (2525) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ซึ่งกำลังปฏิบัติการสอนอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2525 จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้อาจารย์ต้องการศึกษาต่อเนื่อง คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ในด้านวิธีการศึกษาต่อเนื่องและหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง อาจารย์ต้องการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการมากกว่าแบบเป็นทางการ สำหรับการศึกษานอกระบบเป็นทางการอาจารย์ต้องการอบรมบรรณารักษศาสตร์ที่มีวุฒิบัตรการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรหลังปริญญาโทและในระดับปริญญาเอก โดยต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการศึกษานอกระบบไม่เป็นทางการอาจารย์ต้องการในระดับมากทุกกิจกรรม คือ การอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์ การเขียนบทความ หนังสือ การวิจัย การประชุม การสัมมนา การสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมงาน โดยต้องการให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยร่วมกับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้จัดกิจกรรม ในด้านขอบเขตความรู้ อาจารย์ต้องการศึกษาต่อเนื่องทางบรรณารักษศาสตร์ทุกวิชาในระดับมาก และต้องการศึกษาสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์ เช่น สารนิเทศศาสตร์ สื่อการสอน สถิติ การบริหาร

วลัยลักษณ์ นนทมะลิ (2530) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ บรรณารักษ์ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมากที่สุด ส่วนการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ บรรณารักษ์ต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในด้านเนื้อหาวิชาที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษาต่อเนื่องในระดับมาก คือ บริการสารสนเทศที่ทันสมัยและบริการเลือกและเผยแพร่สารสนเทศ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับงานห้องสมุด สาเหตุที่บรรณารักษ์ต้องการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการคือ ต้องการนำวุฒิที่ได้รับมาปรับเงินเดือน ส่วนการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการคือ ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ทันกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ

จุฑารัตน์ ศรวณะวงศ์ (2534) ศึกษาเรื่อง ความต้องการการพัฒนาทางวิชาการของ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถาบัน จำนวน 26 คน และบรรณารักษ์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 120 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บรรณารักษ์มีความต้องการพัฒนาตนเองในระดับมาก โดยต้องการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษาดูงานห้องสมุดแห่งอื่นภายในประเทศมากที่สุด รวมทั้งต้องการพัฒนาหัวข้อความรู้ ด้าน งานเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าหัวข้ออื่นๆ และเห็นว่าวิธีการฝึกอบรมเป็นวิธีการที่เหมาะสมมากที่สุดในการพัฒนาหัวข้อความรู้

นฤมล ทิพย์โกศย์ (2535) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบุคลากร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสำนักหอสมุด กลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 229 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านวิธีการศึกษาต่อเนื่อง บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ โดยต้องการศึกษาต่อเต็มเวลาตามหลักสูตร ในระดับปริญญาโท และปริญญาตรี ส่วนการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ บุคลากรส่วนใหญ่ ต้องการเข้ารับการอบรมตามหัวข้อที่กำหนด ในด้านหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง บุคลากรส่วนใหญ่ ต้องการสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนเป็นผู้จัดกิจกรรม การศึกษาต่อเนื่อง และในด้านเหตุผลใจที่ทำให้บุคลากรต้องการการศึกษาต่อเนื่องมากที่สุด คือ เห็น ความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องที่มีต่อตนเอง มีความสนใจส่วนตัว

ชัตติยา ทองทา (2543) ศึกษาเรื่อง ความต้องการกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 206 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร แบบเป็นทางการที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ส่วนกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรแบบไม่เป็นทางการ คือ การฝึกปฏิบัติการ ในด้านเนื้อหาของ กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการ คือ เนื้อหาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ในด้านหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมและสัมมนาที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการให้ จัด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วนการประชุม คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และการบรรยาย อภิปรายทางวิชาการ คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย

สิริพันธ์ เดชพลกรัง ฐะปะนีย์ เทพญา และผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ (2543) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ใน 14 จังหวัดภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์หรือผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด สังกัดหน่วยงานรัฐบาลใน 14 จังหวัดภาคใต้ จำนวน 161 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาต่อทางบรรณารักษศาสตร์ในระดับที่สูงกว่าวุฒิมัธยมศึกษาเดิม และมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์ระยะสั้นเพื่อรับวุฒิบัตร การวิจัยหรือร่วมทำวิจัยทางวิชาชีพ และการร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาชีพ ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง และการจัดดำเนินการศึกษาต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในระดับมากที่สุดเห็นว่าการศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร และการศึกษาต่อเนื่องมีผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพที่จะช่วยพัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้น ในด้านความรู้ที่ต้องการศึกษา ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต้องการความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บสารสนเทศและให้บริการสารสนเทศในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ผลการวิจัยที่ปรากฏในงานวิจัยทั้งในต่างประเทศและในประเทศสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. เหตุผลในการเพิ่มพูนความรู้

งานวิจัยที่ศึกษาถึงเหตุผลในการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีผลการวิจัยออกมาสอดคล้องกัน โดยนฤมล ทิพย์โกศัย (2535) พบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้บุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงต้องการศึกษาต่อเนื่องมากที่สุด คือ เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องที่มีต่อตนเอง และมีความสนใจส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวลัยลักษณ์ นนท์มะลิ (2530) ที่ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ เพราะต้องการนำวุฒิการศึกษาที่ได้รับไปปรับเงินเดือนซึ่งเป็นผลดีต่อตนเอง ส่วนสาเหตุที่ต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการเพื่อต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ทันกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ Neal (1980) ที่พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ City University of New York เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้เนื่องจากต้องการพบปะสังสรรค์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพรรณ รังสิกรรพุม (2525) ที่พบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต้องการการศึกษาต่อเนื่อง คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สิริพันธ์ เดชพลกรัง ฐะปะนีย์ เทพญา และผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ (2543) ที่พบว่าบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐบาลใน 14

จังหวัดภาคใต้ เห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร และมีผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพที่จะช่วยพัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้น

2. ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

การวิจัยของจุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2534) และ ชัดติยา ทองทา (2543) พบว่า หัวข้อความรู้ และเนื้อหาความรู้ที่บรรณารักษ์ต้องการ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสิริพันธ์ เดชพลกรัง ฐะปะนีย์ เทพญา และผลิวัลย์ รongสวัสดิ์ (2543) ที่พบว่า ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต้องการความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บสารสนเทศและให้บริการสารสนเทศในระดับมากถึงมากที่สุด และยิ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Neal (1980) ที่พบว่า ขอบเขตความรู้ที่บรรณารักษ์ต้องการมากที่สุด คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ การจัดการฐานข้อมูล วัสดุไม่ตีพิมพ์ และการวิเคราะห์และการออกแบบระบบ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในห้องสมุด ส่วนงานวิจัยของ Budd และ Brill (1994) ที่พบว่า ขอบเขตความรู้ของวิชาการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ที่บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ให้ความสำคัญสูงสุด คือ ความสามารถในการเลือกใช้และการใช้คู่มือคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

3. วิธีการเพิ่มพูนความรู้

ในด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ นั้น ผลการวิจัยพบสอดคล้องกันว่า วิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องการ คือ ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการมากกว่าเป็นทางการ ได้แก่ ผลการวิจัยของ Neal (1980) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มากกว่าการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ผลการวิจัยของ Schmidt (1991) ที่พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาในสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่า การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยวิธีการฝึกอบรมในงาน (On-the-job Training) เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ในงานจัดหาที่เหมาะสม และผลการวิจัยของพิมพรรณ รังสิกรพุม (2525) ที่พบว่า ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการมากกว่าแบบเป็นทางการ การศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการที่ต้องการในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม คือ การอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์ การเขียนบทความ หนังสือ การทำวิจัย การประชุม การสัมมนา และการสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมงาน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของจุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2534) ที่พบว่า บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาดูงานห้องสมุดแห่งอื่นภายในประเทศมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ วลัยลักษณ์ นนท์มะลิ (2530) และ นฤมล ทิพย์โกศัย (2535) ได้ผลสอดคล้องกันว่า บรรณารักษ์ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบ

ไม่เป็นทางการ โดยการเข้ารับการอบรม โดยผลการวิจัยของวลัยลักษณ์ นนทมะลิ บรรณารักษ์ ต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่วนผลการวิจัยของนฤมล ทิพย์โกศัยนั้น บรรณารักษ์ ต้องการเข้ารับการอบรมตามหัวข้อที่กำหนด

4. หน่วยงานที่ต้องการให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

ในด้านหน่วยงานที่ต้องการให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ นั้น ผลการวิจัยพบ สอดคล้องกันว่า หน่วยงานที่ต้องการให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ คือ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ผลการวิจัยของนฤมล ทิพย์โกศัย (2535) พบว่า หน่วยงานที่บุคลากรห้องสมุดต้องการให้จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง คือ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ หรือเอกชน ผลการวิจัยของพิมพ์พรรณ รังสิกรรพุม (2525) พบว่า หน่วยงานที่อาจารย์ต้องการให้จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ คือ มหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการ คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ร่วมกับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในขณะที่ผลการวิจัยของชัตติยา ทองทา (2543) ได้ผลแตกต่างกัน พบว่า หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมและสัมมนาที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการให้จัด คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วนการประชุม คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และการบรรยาย อภิปรายทางวิชาการ คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่วนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อเป็นแนวทางให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในบทนี้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 52 แห่ง รวมทั้งสิ้น 126 คน โดยจำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 26 แห่ง รวม 66 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 26 แห่ง รวม 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้
2. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การศึกษาต่อเนื่อง ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ และการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บรรณารักษ์ ทั้งจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่นๆ
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล 1 ชุด คือ แบบสอบถาม “ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

- 1.1 วุฒิการศึกษาสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.2 ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.3 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.4 ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูนและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 2.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ ได้แก่ ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ เหตุผลที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

2.2. วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ในด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ จำแนกเป็น 2 วิธี คือ การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาต่อหลักสูตรระยะสั้น และการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ การฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม โดยภายใต้การเพิ่มพูนความรู้แต่ละวิธี ได้สอบถามความต้องการหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ และรายละเอียดอื่นๆ ตามประเภทของกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ได้แก่ หัวข้อการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ รูปแบบการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ระยะเวลาการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการ

2.3 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งขอบเขตความรู้ออกเป็น 3 ด้านหลักๆ คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เป็นการนำความรู้จากขอบเขตความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามกับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 แห่ง รวมทั้งสิ้น 8 คน โดยจำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร รวม 7 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยใช้ทั้งวิธีนำแบบสอบถามไปแจกพร้อมทั้งรับคืนด้วยตนเองที่ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 23-24 มีนาคม 2547 และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาค เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2547 ผู้วิจัยได้รับ

แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด วันที่ 2 เมษายน 2547 โดยพบข้อบกพร่องของแบบสอบถามและได้แก้ไข ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจคำถามที่ระบุว่า “ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน” ในข้อที่ 4 ตอนที่ 1 และข้อ 2.3 ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำอธิบาย “ขอบเขตความรู้” ไว้ในหน้าแรกของแบบสอบถาม โดยจำแนกขอบเขตความรู้ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ

2. แก้ไขข้อความที่ระบุว่า “เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ” ในข้อ 27 เป็น “เนื้อหาของสารสนเทศ” และข้อความที่ระบุว่า “แหล่งทรัพยากรสารสนเทศ” ในข้อ 28 เป็น “แหล่งสารสนเทศ” เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทางไปรษณีย์ให้แก่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกลางสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 126 คน โดยส่งแบบสอบถามครั้งแรกในวันที่ 28 เมษายน 2547 และกำหนดให้ส่งกลับคืนภายในวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.08 หลังจากนั้นได้ทวงถามไปยังผู้ที่ไม่ได้ส่งคืน 2 ครั้ง คือ การทวงถามครั้งที่ 1 กำหนดส่งคืนภายในวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 15 ฉบับ และการทวงถามครั้งที่ 2 กำหนดส่งคืนภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2547 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 11 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71 จำแนกเป็น แบบสอบถามของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 56 ฉบับ ร้อยละ 44.44 และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 52 ฉบับ ร้อยละ 41.27 โดยมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวน 3 แห่ง ที่ไม่ส่งคืนแบบสอบถาม ได้แก่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-แฮดมฟอร์ด และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยสยาม และจำนวน 8 แห่ง ที่ส่งคืนแบบสอบถามไม่ครบ ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ / เอกชน	ชื่อห้องสมุด	ส่งจำนวน (ฉบับ)	รับคืนและนำมา วิเคราะห์ (ฉบับ)	
			จำนวน	ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ	4	3	2.38
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สำนักหอสมุด	6	5	3.97
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	สำนักวิทยบริการ	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยทักษิณ	สำนักหอสมุด	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	5	4	3.17
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	สำนักหอสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยนเรศวร	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยบูรพา	สำนักหอสมุด	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สำนักวิทยบริการ	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยมหิดล	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	กองห้องสมุด	1	-	-
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำนักหอสมุดกลาง	10	5	3.97
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ	หอสมุดสาขา	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	สำนักหอสมุดกลาง	2	1	0.79
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	สำนักหอสมุดกลาง	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	หอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่	หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	สำนักบรรณสารสนเทศ	4	4	3.17
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หอสมุด สำนักวิทยบริการ	1	1	0.79
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	สำนักหอสมุดกลาง	4	4	3.17
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	สำนักหอสมุดกลาง	2	2	1.59
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	สำนักบรรณสารการพัฒนา	2	2	1.59
รวม 26 แห่ง		66	56	44.44

ตารางที่ 2 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ / เอกชน	ชื่อห้องสมุด	ส่ง จำนวน (ฉบับ)	รับคืนและนำมา วิเคราะห์ (ฉบับ)	
			จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	สำนักหอสมุด	9	9	7.14
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	สำนักบรรณสาร	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยเกริก	สำนักหอสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ศูนย์วิทยบริการ	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	สำนักหอสมุด	4	2	1.59
มหาวิทยาลัยชินวัตร	สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยฉะเชิงเทรา	สำนักหอสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	หอสมุดกลาง	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศูนย์สารสนเทศและห้องสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-แฮตมฟอร์ด	สำนักหอสมุด	1	-	-
มหาวิทยาลัยพายัพ	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยภาคกลาง	สำนักหอสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สำนักหอสมุด	2	1	0.79
มหาวิทยาลัยรังสิต	สำนักหอสมุด	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	สำนักบรรณสารและสารสนเทศ	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	สำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น (ประเทศไทย)	สำนักหอสมุด	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	สำนักหอสมุด	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยสยาม	สำนักหอสมุด	2	-	-
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	สำนักวิทยบริการ	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	สำนักหอสมุดกลาง	4	2	1.59
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ศูนย์บรรณสารสนเทศ	2	2	1.59
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	สำนักหอสมุดกลาง	1	1	0.79
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย	สำนักหอสมุด	3	3	2.38
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	สำนักหอสมุดกลาง	3	3	2.38
รวม 26 แห่ง		60	52	41.27
รวมทั้งสิ้น 52 แห่ง		126	108	85.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล มีวิธีการดังต่อไปนี้
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวน 108 ฉบับ
3. แยกแบบสอบถามออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
4. นำข้อมูลของแต่ละกลุ่มมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
5. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในรูปแบบตารางและความเรียง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 3 - ตารางที่ 6)

- 1.1 วุฒิการศึกษาสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.2 ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.3 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 1.4 ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 7 – ตารางที่ 49)

- 2.1 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 7 – ตารางที่ 9)
 - 2.1.1 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ พร้อมทั้งเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้

- 2.1.2 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 2.1.3 ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- 2.2 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน (ตารางที่ 10 – ตารางที่ 13)
 - 2.2.1 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
 - 2.2.2 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
 - 2.2.3 ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ
- 2.3 ความต้องการด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 14 – ตารางที่ 29)
 - 2.3.1 ความต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการและหน่วยงานที่ต้องการให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 14 – ตารางที่ 17)
 - 2.3.2 ความต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการและหน่วยงานที่ต้องการให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 18 – ตารางที่ 29)
- 2.4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 30 – ตารางที่ 49)
 - 2.4.1 การนำความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 30 – ตารางที่ 38)
 - 2.4.2 การนำความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 39 – ตารางที่ 48)
 - 2.4.3 การนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 49)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 50)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในด้านสถานภาพของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้สอบถามเกี่ยวกับ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 วุฒิการศึกษาสูงสุด

จากการสอบถามวุฒิการศึกษาสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 108 คน พบว่า จำนวนสูงสุด 58 คน (53.70%) มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี รองลงมา จำนวน 49 คน (45.37%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (0.93%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

เมื่อเปรียบเทียบวุฒิการศึกษาของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 56 คน และ 52 คน ตามลำดับแล้ว พบว่าวุฒิการศึกษา สูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน สูงสุด 31 คน (55.36%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท รองลงมา จำนวน 25 คน (44.64%) มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศคนใดในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ส่วนวุฒิการศึกษาของบรรณารักษ์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 33 คน (63.46%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา จำนวน 18 คน (34.62%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (1.92%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วุฒิการศึกษาสูงสุด

วุฒิการศึกษาสูงสุด	รัฐ		เอกชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	25	44.64	33	63.46	58	53.70
ปริญญาโท	31	55.36	18	34.62	49	45.37
ปริญญาเอก	-	-	1	1.92	1	0.93
รวม	56	100.00	52	100.00	108	100.00

1.2 ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามถึงประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 108 คน มีผู้ตอบ 107 คน พบว่า จำนวนสูงสุด 36 คน (33.64%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 5-10 ปี รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 28 คน (26.17%) และ 24 คน (22.43%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต่ำกว่า 5 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ตามลำดับ และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน (1.87%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 16-20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนมีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศคล้ายคลึงกัน คือ จำนวนสูงสุด 18 คน เท่ากัน (32.73% และ 32.69% ตามลำดับ) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 5-10 ปี รองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 15 คน (27.27%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 21 ปีขึ้นไป ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนรองลงมา 14 คน (28.85%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ต่ำกว่า 5 ปี และ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวนน้อยที่สุด 1 คน เท่ากัน (1.82% และ 1.92% ตามลำดับ) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 16-20 ปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ*

ประสิทธิภาพการทำงาน ในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 55)*		เอกชน (N = 52)		รวม (N = 107)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	14	25.45	14	28.85	28	26.17
5-10 ปี	18	32.73	18	32.69	36	33.64
11-15 ปี	7	12.73	10	19.23	17	15.89
16-20 ปี	1	1.82	1	1.92	2	1.87
21 ปีขึ้นไป	15	27.27	9	17.31	24	22.43

* ไม่ตอบ 1 คน

1.3 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

เมื่อสอบถามถึงขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 63 คน (58.33%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อย 45 คน (41.67%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียงอย่างเดียว

เมื่อเปรียบเทียบขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ 29 คน (51.79%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียงอย่างเดียว ในขณะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ 36 คน (69.23%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย

สำหรับงานอื่นนอกเหนือจากงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ระบุไว้ ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานบริการสารสนเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ งานระบบสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 33 คน (52.38%) รับผิดชอบงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 29 คน (46.03%) รับผิดชอบงานบริการสารสนเทศ น้อยที่สุด จำนวน 8 คน (12.70%) รับผิดชอบงานธุรการ การเงินและพัสดุ และไม่มีบรรณารักษ์ฝ่าย

พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนคนใดรับผิดชอบงานอาคารสถานที่

เมื่อเปรียบเทียบงานอื่นที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนรับผิดชอบนอกเหนือจากงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 10 คน (37.04%) และ 9 คน (33.33%) รับผิดชอบงานบริการสารสนเทศและงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (3.70%) รับผิดชอบงานบุคลากร ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 24 คน (66.67%) รับผิดชอบงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 19 คน (52.78%) รับผิดชอบงานบริการสารสนเทศ และจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (16.67%) รับผิดชอบงานธุรการ การเงินและพัสดุ

สำหรับงานอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 17 คน (26.98%) ให้คำตอบ จำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 11 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 6 คน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 11 คน ทำงานต่อไปนี้งานจดหมายเหตุและข้อมูลท้องถิ่น (2 คน) งานบริหาร (2 คน) งานประชาสัมพันธ์ (1 คน) งานปฎิคม (1 คน) งานประกันคุณภาพการศึกษา (2 คน) งานบรรณานุกรม (1 คน) ธุรกรรมกรต่างๆ (1 คน) ไม่บอกลักษณะงาน (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 6 คน ทำงานต่อไปนี้งานระบบคุณภาพ ISO 9001: 2000 (2 คน) งานโสตทัศนวัสดุ (2 คน) งานวารสารและหนังสือพิมพ์ (1 คน) และงานบริหาร (1 คน) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน*

ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน	รัฐ (N = 56)		เอกชน (N = 52)		รวม (N = 108)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพียงอย่างเดียว	29	51.79	16	30.77	45	41.67
ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย	27	48.21	36	69.23	63	58.33
งานวิชาการ	(3)	(14.81)	(9)	(25.00)	(12)	(20.63)
งานบุคลากร	(1)	(3.70)	(9)	(25.00)	(10)	(15.87)
งานธุรการ การเงินและพัสดุ	(2)	(7.41)	(6)	(16.67)	(8)	(12.70)
งานอาคารสถานที่	-	-	-	-	-	-
งานบริการสารสนเทศ	(10)	(37.04)	(19)	(52.78)	(29)	(46.03)
งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ	(9)	(33.33)	(24)	(66.67)	(33)	(52.38)
งานระบบสารสนเทศ	(7)	(22.22)	(12)	(33.33)	(19)	(30.16)
อื่นๆ	(11)	(44.44)	(6)	(16.67)	(17)	(26.98)

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.4 ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 108 คน มีผู้ตอบ 106 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 102 คน (96.23%) เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อย จำนวน 4 คน (3.77%) ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่ 55 คน (98.21%) และเอกชน 47 คน (96.00%) มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

เมื่อสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 102 คน ถึงประสบการณ์ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม หรือเป็นการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หรือเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ 90 คน (84.91%) เคยเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม มี 57 คน (53.77%) ที่เคยเพิ่มพูนความรู้เฉพาะงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ 43 คน (40.57%) ที่เคยเพิ่มพูนความรู้ในสาขาอื่นๆ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนจะมีลักษณะเหมือนกัน

สำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 43 คน ที่เคยเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ นั้น เมื่อให้ระบุสาขาวิชาที่เคยเพิ่มพูนความรู้ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 22 คน ระบุสาขาวิชา ดังนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศ (4 คน) คอมพิวเตอร์ (4 คน) ภาษาอังกฤษ (2 คน) เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา (1 คน) การอ่าน (1 คน) การบริหารและการจัดการ (1 คน) การวิจัย (1 คน) และไม่ระบุสาขาวิชา (8 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 21 คน ระบุสาขาวิชา ดังนี้ คอมพิวเตอร์ (2 คน) ภาษาอังกฤษ (2 คน) การศึกษาศาสตร์ (1 คน) การใช้โปรแกรมสำนักงานอัตโนมัติ (1 คน) การพัฒนาบุคลากร (1 คน) ไม่ระบุสาขาวิชา (14 คน) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประสพการณ์เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้*

ประสพการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	รัฐ (N = 56)		เอกชน (N = 50)*		รวม (N = 106)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	1	1.79	3	4.00	4	3.77
เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	55	98.21	47	96.00	102	96.23
เป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับ งานห้องสมุดโดยรวม	(49)	(89.09)	(41)	(82.00)	(90)	(84.91)
เป็นการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	(32)	(58.18)	(25)	(50.00)	(57)	(53.77)
เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	(22)	(40.00)	(21)	(42.00)	(43)	(40.57)

*ไม่ตอบ 2 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้
ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน ความต้องการด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่ต้องการให้
จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ในการนำเสนอข้อมูล ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในตอนที่ 2 นี้ ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น
4 ข้อ โดยมีรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

2.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการและไม่ต้องการเพิ่มพูน
ความรู้ (ตารางที่ 7 – ตารางที่ 9)

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลจำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการ/ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ พร้อมทั้งเหตุผลที่ต้องการ/ไม่
ต้องการเพิ่มพูนความรู้ และความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

2.1.1 ความต้องการ / ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูน
ความรู้

จากการสอบถามความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 108 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ 104 คน
(96.30%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ และส่วนน้อย 4 คน (3.70%) ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเพิ่มพูนความรู้แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่ของ
บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 54 คน
(96.43%) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
จำนวน 50 คน (96.15%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้

เมื่อสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษา จำนวน 4 คน (3.70%) ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน ถึงเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ บรรณารักษ์ฝ่าย
พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาให้เหตุผลว่า ต้องการเปลี่ยนอาชีพ (3 คน)
การคมนาคมไม่สะดวก (2 คน) และจำนวน 1 คน เท่ากันระบุว่า มีภาระทางครอบครัว

ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน ไม่ต้องการเสียเวลาการทำงาน หัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับ ความสนใจ และหัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติ ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และไม่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ พร้อมทั้งเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้*

ความต้องการเพิ่มพูนความรู้	รัฐ (N = 56)		เอกชน (N = 52)		รวม (N = 108)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเพิ่มพูนความรู้	54	96.43	50	96.15	104	96.30
ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้	2	3.57	2	3.85	4	3.70
มีภาระทางครอบครัว	(1)	(50.00)	-	-	(1)	(25.00)
สภาพร่างกายและจิตใจไม่เอื้ออำนวย	-	-	-	-	-	-
ขาดความสนใจ และความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-
ไม่มีเงินทุนสนับสนุน	-	-	-	-	-	-
การคมนาคมไม่สะดวก	(2)	(100.00)	-	-	(2)	(50.00)
ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน	(1)	(50.00)	-	-	(1)	(25.00)
ต้องการเปลี่ยนอาชีพ	(1)	(50.00)	(2)	(100.00)	(3)	(75.00)
ไม่ต้องการเสียเวลาการทำงาน	-	-	(1)	(50.00)	(1)	(25.00)
ไม่มีผู้ปฏิบัติงานแทน	-	-	-	-	-	-
อยู่ในระหว่างการศึกษาต่อ	-	-	-	-	-	-
มีความรู้และความสามารถเพียงพอกับงานที่ทำ	-	-	-	-	-	-
เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และได้รับ	-	-	-	-	-	-
ความรู้เพียงพอ	-	-	-	-	-	-
หัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับ ความสนใจ	(1)	(50.00)	-	-	(1)	(25.00)
หัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์กับ	(1)	(50.00)	-	-	(1)	(25.00)
งานที่ปฏิบัติ	-	-	-	-	-	-

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.1.2 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

เมื่อสอบถามเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 104 คน (ตารางที่ 8) พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ 100 คน (96.15%) ให้เหตุผลว่า ต้องการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ จำนวนรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 90 คน (86.54%) และ 89 คน (85.58%) ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน และ ต้องการติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุดตามลำดับ และ จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (4.81%) ให้เหตุผลว่าต้องการเปลี่ยนงานเป็นอาชีพอื่น ส่วนเหตุผลอื่นๆ มีผู้ตอบ 2 คน (1.92%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า ความสนใจส่วนบุคคล (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ไม่ระบุเหตุผล (1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ จำนวน 53 คน (98.15%) และจำนวน 47 คน (94.00%) ตามลำดับ ต้องการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา จำนวน 48 คน (88.89%) และ 42 คน (84.00%) ตามลำดับ ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 42 คน (84.00%) เท่ากัน ยังตอบว่า ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุดด้วย

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนน้อยที่สุดใกล้เคียงกัน 5 คน (9.26%) และ 4 คน (7.41%) ตามลำดับ ระบุเหตุผลว่า ต้องการเปลี่ยนหน้าทำงานในห้องสมุด และต้องการเปลี่ยนงานเป็นอาชีพอื่น ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (2.00%) เท่ากัน ระบุว่า ต้องการเปลี่ยนงานเป็นอาชีพอื่น และการเพิ่มพูนความรู้ที่เคยเข้าร่วมยังไม่ตรงกับความต้องการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ*

เหตุผลที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	53	98.15	47	94.00	100	96.15
ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุด	47	87.04	42	84.00	89	85.58
แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน	48	88.89	42	84.00	90	86.54
แก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน	42	77.78	40	80.00	82	78.85
เลื่อนตำแหน่งงาน	19	35.19	8	16.00	27	25.96
ปรับวุฒิการศึกษา	18	33.33	10	20.00	28	26.92
เป็นที่ยอมรับในสังคม	18	33.33	12	24.00	30	28.85
พัฒนากับผู้ร่วมงานคนอื่นๆ	16	29.63	14	28.00	30	28.85
เปลี่ยนหน้าทำงานในห้องสมุด	5	9.26	7	14.00	12	11.54
เปลี่ยนงานเป็นอาชีพอื่น	4	7.41	1	2.00	5	4.81
มีแหล่งเงินทุนพร้อมที่จะสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	11	20.37	4	8.00	15	14.42
ผู้บังคับบัญชาแนะนำ และให้การสนับสนุน	23	42.59	13	26.00	36	34.62
หัวข้อของกิจกรรมที่จูงใจและตรงกับความต้องการ	40	74.07	24	48.00	64	61.54
การเพิ่มพูนความรู้ที่เคยเข้าร่วมยังไม่ตรงกับความต้องการ	8	14.81	1	2.00	9	8.65
อื่นๆ	1	1.85	1	2.00	2	1.92

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.1.3 ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 104 คน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 68 คน (65.38%) และ 67 คน (64.42%) ระบุว่า มีสภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย และผู้บริหารให้การสนับสนุนตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 20 คน (19.23%) ระบุว่า มีเงินทุนของตนเองสำหรับเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนความพร้อมในด้านอื่นๆ ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1 คน (0.96%) ระบุว่า มีความรู้พื้นฐานในหลายสาขาวิชา

เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) ระบุว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุน จำนวนรองลงมา 33 คน (61.11%) เท่ากัน ระบุว่า ไม่มีภาระทางครอบครัว และสภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 35 คน (70.00%) และรองลงมา 32 คน (64.00%) ระบุว่า มีสภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย และผู้บริหารให้การสนับสนุนตามลำดับ นอกจากนี้ จำนวนน้อยที่สุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐ 14 คน (25.93%) และเอกชน 13 คน (26.00%) ระบุว่า มีความพร้อมด้านมีเงินทุนของตนเองสำหรับเข้าร่วมกิจกรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศ*

ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีภาระทางครอบครัว	33	61.11	17	34.00	50	48.08
สภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย	33	61.11	35	70.00	68	65.38
มีเวลาเพียงพอ	21	38.89	18	36.00	39	37.50
มีเงินทุนของตนเองสำหรับเข้าร่วมกิจกรรม	14	25.93	13	26.00	20	19.23
ผู้บริหารให้การสนับสนุน	35	64.81	32	64.00	67	64.42
ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานแทน	20	37.04	18	36.00	38	36.54
ห้องสมุดมีงบประมาณเพียงพอในการเข้าร่วมกิจกรรม	31	57.41	19	38.00	50	48.08
อื่นๆ	1	1.85	-	-	1	0.96

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

ในการสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ต้องการเพิ่มพูนนั้น ได้จำแนกขอบเขตความรู้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุด โดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 97 คน (93.27%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนรองลงมา 94 คน (90.38%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนน้อยที่สุด 54 คน (51.92%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่น

เมื่อเปรียบเทียบขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูนของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า มีความต้องการด้านขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูนตรงกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 51 คน (94.44%) และ 46 คน (92.00%) ตามลำดับ ต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรองลงมา จำนวน 49 คน (90.74%) และ 45 คน (90.00%) ตามลำดับ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนน้อยที่สุด ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน*

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	49	90.74	45	90.00	94	90.38
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	51	94.44	46	92.00	97	93.27
ความรู้ในสาขาวิชาอื่น	25	46.30	29	58.00	54	51.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.2.1 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

ในการสอบถามขอบเขตความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม จำแนกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานห้องสมุด การบริการของห้องสมุด การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า ขอบเขตความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 94 คน (90.38%) ต้องการ คือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 90 คน (86.54%) และ 88 คน (84.62%) ต้องการความรู้ด้านการบริการของห้องสมุด และการบริหารงานห้องสมุด ตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 61 คน (58.65%) ต้องการความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

เมื่อเปรียบเทียบขอบเขตความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 49 คน (90.74%) และ 45 คน (90.00%) ตามลำดับ ต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 49 คน (90.74%) เท่ากัน ยังต้องการความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุด และการบริการของห้องสมุดด้วย รองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 48 คน (88.89%) ต้องการความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด และน้อยที่สุด จำนวน 32 คน (59.26%) ต้องการความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รองลงมา จำนวน 41 คน (82.00%) ต้องการความรู้ด้านการบริการของห้องสมุด และน้อยที่สุด จำนวน 29 คน (58.00%) เท่ากัน ต้องการความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ และความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม*

ขอบเขตความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบริหารงานห้องสมุด	49	90.74	39	78.00	88	84.62
การบริการของห้องสมุด	49	90.74	41	82.00	90	86.54
การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ	32	59.26	38	76.00	70	67.31
การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	39	72.22	29	58.00	68	65.38
การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ	34	62.96	36	72.00	70	67.31
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	38	70.37	38	76.00	76	73.08
การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	32	59.26	29	58.00	61	58.65
เทคโนโลยีสารสนเทศ	49	90.74	45	90.00	94	90.38
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด	48	88.89	35	70.00	83	79.81

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.2.2 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการสอบถามความต้องการขอบเขตความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้จำแนกเป็น 11 ด้าน ได้แก่ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย การเงินและการบัญชี ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 97 คน (93.27%) ต้องการความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ จำนวนรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 95 คน (91.35%) และ 93 คน (89.42%) ต้องการความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามลำดับ จำนวนน้อยที่สุด 66 คน (63.46%) ต้องการความรู้ด้านการเงินและการบัญชี

เมื่อเปรียบเทียบขอบเขตความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 51 คน (94.44%) เท่ากัน ต้องการความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ และการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 49 คน (90.74%) ต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และน้อยที่สุด จำนวน 37 คน (68.52%) ต้องการ คือ ความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 46 คน (92.00%) ต้องการความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ รองลงมา จำนวน 44 คน (88.00%) เท่ากัน ต้องการความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และน้อยที่สุด จำนวน 28 คน (56.00%) ต้องการความรู้ด้านการเงินและการบัญชี ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ขอบเขตความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ*

ขอบเขตความรู้เกี่ยวกับ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาผู้ใช้	51	94.44	46	92.00	97	93.27
การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	45	83.33	36	72.00	81	77.88
การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	51	94.44	44	88.00	95	91.35
การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	49	90.74	44	88.00	93	89.42
การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก	42	77.78	42	84.00	84	80.77
การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ	42	77.78	32	64.00	74	71.15
ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์	39	72.22	39	78.00	78	75.00
การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศ ของหน่วยงานราชการ	39	72.22	33	66.00	72	69.23
อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน	37	68.52	32	64.00	69	66.35
ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย	41	75.93	37	74.00	78	75.00
การเงินและการบัญชี	38	70.37	28	56.00	66	63.46

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.2.3 ความรู้ในสาขาวิชาอื่น

ในการสอบถามขอบเขตความรู้ในสาขาวิชาอื่น ได้จำแนกความรู้ออกเป็น 20 สาขาวิชา ได้แก่ ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ดนตรี ศิลปกรรม ภาษาวรรณคดี บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ กฎหมาย การศึกษาและการสอน วิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 53 คน (50.96%) ต้องการความรู้ด้านภาษา รองลงมา จำนวน 50 คน (48.08%) ต้องการความรู้ด้านการศึกษาและการสอน และจำนวนน้อยที่สุด 18 คน (17.31%) ต้องการความรู้ด้านศิลปกรรม มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 6 คน (5.77%) ระบุความต้องการสาขาวิชาอื่นๆเพิ่มเติม จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 5 คน ระบุว่า ต้องการความรู้ด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ (1 คน) เทคโนโลยีสารสนเทศ (1 คน) Alternate Science (1 คน) ทุกสาขาวิชา (2 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า ต้องการทุกสาขาวิชา (1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้ในสาขาวิชาอื่นของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด และรองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 25 คน (46.30%) และ 24 คน (44.44%) ต้องการความรู้ด้านบริหารธุรกิจ และความรู้ด้านภาษา ตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 9 คน (16.67%) เท่ากัน ต้องการความรู้ในสาขาวิชา ศาสนา ภูมิศาสตร์ และดนตรี

ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 29 คน (58.00%) เท่ากัน ต้องการความรู้ในสาขาวิชาภาษา และเศรษฐศาสตร์ รองลงมา จำนวน 28 คน (56.00%) ต้องการความรู้ในสาขาวิชาการศึกษาและการสอน และจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (12.00%) เท่ากัน ต้องการความรู้ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ขอบเขตความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ*

ความรู้ในสาขาวิชาอื่น	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรัชญา	13	24.07	12	24.00	25	24.04
จิตวิทยา	18	33.33	16	32.00	34	32.69
ศาสนา	9	16.67	10	20.00	19	18.27
ประวัติศาสตร์	11	20.37	15	30.00	26	25.00
ภูมิศาสตร์	9	16.67	10	20.00	19	18.27
ดนตรี	9	16.67	10	20.00	19	18.27
ศิลปกรรม	12	22.22	6	12.00	18	17.31
ภาษา	24	44.44	29	58.00	53	50.96
วรรณคดี	10	18.52	11	22.00	21	20.19
บริหารธุรกิจ	25	46.30	11	22.00	36	34.62
เศรษฐศาสตร์	18	33.33	29	58.00	47	45.19
รัฐศาสตร์	15	27.78	21	42.00	36	34.62
กฎหมาย	16	29.63	19	38.00	35	33.65
การศึกษาและการสอน	22	40.74	28	56.00	50	48.08
วิทยาศาสตร์	21	38.89	12	24.00	33	31.73
แพทยศาสตร์	14	25.93	6	12.00	20	19.23
เกษตรศาสตร์	15	27.78	6	12.00	21	20.19
นิเทศศาสตร์	18	33.33	18	36.00	36	34.62
วิศวกรรมศาสตร์	20	37.04	12	24.00	32	30.77
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	16	29.63	13	26.00	29	27.88
อื่นๆ	5	9.26	1	2.00	6	5.77

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3 ความต้องการด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 14-ตารางที่ 29)

ในส่วนนี้ได้สอบถามวิธีการเพิ่มพูนความรู้ และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 104 คน ต้องการ โดยจัดกลุ่มการเพิ่มพูนความรู้เป็น 2 ประเภท คือ การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ และการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ วิธีการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ได้จำแนกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ส่วนการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ จำแนกเป็น 6 วิธี คือ การฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม

2.3.1 ความต้องการด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้

ผลการวิจัยในด้านความต้องการวิธีการเพิ่มพูนความรู้ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจำนวน 101 คน (97.12%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ และ จำนวน 87 คน (83.65%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยเฉพาะบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกคน (100.00%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

เมื่อสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 87 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ 2 วิธี คือ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง กับการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการทั้ง 2 วิธี และส่วนน้อยที่ไม่ต้องการ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 65 คน (74.71%) ต้องการการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนทุกคน จำนวน 87 คน (100.00%) ต้องการการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 101 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการซึ่งมี 6 วิธีนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ระบุว่าต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการทุกวิธี มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ระบุว่าไม่ต้องการ

วิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกคน หรือ 101 คน (100.00%) ต้องการ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมาจำนวน 100 คน (99.01%) และ 95 คน (94.06%) ระบุว่า ต้องการการฝึกอบรม และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามลำดับ จำนวนน้อยที่สุด 77 คน (76.24%) ระบุว่าต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเพิ่มพูนความรู้วิธีการต่างๆ แบบไม่เป็นทางการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 54 คน (100.00%) เท่ากัน ต้องการเพิ่มพูนความรู้โดยการฝึกอบรม และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา จำนวน 52 คน (96.30%) ต้องการการประชุมวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 45 คน (83.33%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 47 คน (100.00%) และ 46 คน (97.87%) ตามลำดับ ต้องการเพิ่มพูนความรู้โดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการฝึกอบรม และน้อยที่สุด จำนวน 32 คน (68.09%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 วิธีการเพิ่มพูนความรู้*

วิธีการเพิ่มพูนความรู้	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ	46	85.19	41	82.00	87	83.65
ต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง	(29)	(63.04)	(36)	(87.80)	(65)	(74.71)
ไม่ต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง	(17)	(36.96)	(5)	(12.20)	(22)	(25.29)
ต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	(46)	(100.00)	(41)	(100.00)	(87)	(100.00)
ไม่ต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	-	-	-	-	-	-
การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ	54	100.00	47	88.00	101	97.12
ต้องการการฝึกอบรม	(54)	(100.00)	(46)	(97.87)	(100)	(99.01)
ไม่ต้องการการฝึกอบรม	-	-	(1)	(2.13)	(1)	(0.99)
ต้องการการประชุมวิชาการ	(52)	(96.30)	(37)	(78.72)	(89)	(88.12)
ไม่ต้องการการประชุมวิชาการ	(2)	(3.70)	(10)	(21.28)	(12)	(11.88)
ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่	(54)	(100.00)	(47)	(100.00)	(101)	(100.00)
ไม่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่	-	-	-	-	-	-
ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	(50)	(92.59)	(45)	(95.75)	(95)	(94.06)
ไม่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	(4)	(7.41)	(2)	(4.26)	(6)	(5.94)
ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ	(45)	(83.33)	(32)	(68.09)	(77)	(76.24)
ไม่ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ	(9)	(16.67)	(15)	(31.91)	(24)	(23.76)
ต้องการการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม	(46)	(85.19)	(39)	(82.98)	(85)	(84.16)
ไม่ต้องการการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม	(8)	(14.81)	(8)	(17.02)	(16)	(15.84)

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 65 คน ที่ต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง (ตารางที่ 14) ได้สอบถามความต้องการด้านระดับการศึกษา สาขาวิชา และสถาบันการศึกษา

2.3.2.1 ระดับการศึกษา

ในด้านระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 47 คน (72.31%) ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท และจำนวน 27 คน (41.54%) ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก และมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน (3.08%) ระบุว่าต้องการศึกษาต่อในระดับการศึกษาอื่น คือ ระดับปริญญาตรี (1 คน) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (1 คน) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทเหมือนกัน

2.3.2.2 สาขาวิชา

ในด้านสาขาวิชา ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 48 คน (73.85%) ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และจำนวน 31 คน (47.69%) ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีความต้องการด้านสาขาวิชาที่ศึกษาต่อเหมือนกัน คือ ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

สำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 31 คน (47.69%) ที่ตอบว่า ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่นๆ จำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 13 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 18 คน ได้ระบุสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ ดังนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า การบริหารและการจัดการ (4 คน) เทคโนโลยีสารสนเทศ (2 คน)

โบราณคดีประยุกต์ (1 คน) เทคโนโลยีการศึกษา (1 คน) คอมพิวเตอร์ (1 คน) การวิจัย (1 คน) รัฐประศาสนศาสตร์ (1 คน) ประวัติศาสตร์ (1 คน) จดหมายเหตุ (1 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (5 คน) การบริหารธุรกิจและการจัดการ (3 คน) คอมพิวเตอร์ระดับสูงในห้องสมุด (1 คน) MBA (1 คน) การบริหารภาครัฐและเอกชน (1 คน) จิตวิทยา (1 คน) รัฐศาสตร์ (1 คน) MSIT (1 คน) และไม่ระบุ (4 คน)

2.3.2.3 สถาบันการศึกษา

ในด้านสถาบันการศึกษาที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 54 คน (83.08%) ต้องการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในประเทศ และจำนวน 26 คน (40.00%) ต้องการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาต่างประเทศ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่มีความต้องการสถาบันการศึกษาเหมือนกัน คือ ต้องการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในประเทศ และส่วนน้อยต้องการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

ในการสอบถามความต้องการด้านสถาบันการศึกษาในประเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 54 คน ต้องการนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 42 คน (77.78%) ต้องการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาในส่วนกลาง และส่วนน้อย จำนวน 20 คน (37.04%) ต้องการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาในประเทศที่อยู่ในส่วนกลาง

สำหรับสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่ระบุรายชื่อประเทศต่างๆ ให้เลือกได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น และอื่นๆนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 26 คน ที่ระบุว่าต้องการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่างประเทศนั้น จำนวนสูงสุด 14 คน (53.85%) เท่ากัน ระบุว่าต้องการศึกษาต่อในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย และจำนวน 3 คน (4.62%) ที่ระบุประเทศอื่นๆ ประเทศละ 1 คน จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า อินเดีย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า สวิสเซอร์แลนด์ และเยอรมัน

เมื่อเปรียบเทียบสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสูงสุด 6 คน (75.00%) ต้องการศึกษาคือต่อในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 10 คน (55.56%) ต้องการศึกษาคือต่อในประเทศออสเตรเลีย ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การศึกษาคือต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง

การศึกษาคือต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง	รัฐ (N = 29)		เอกชน (N = 36)		รวม (N = 65)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา						
ปริญญาโท	21	72.41	26	72.22	47	72.31
ปริญญาเอก	12	41.38	15	41.67	27	41.54
อื่นๆ	1	3.45	1	2.78	2	3.08
สาขาวิชา						
สาขามรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	22	75.86	26	72.22	48	73.85
สาขาวิชาอื่นๆ	13	44.83	18	50.00	31	47.69
สถาบันการศึกษา						
ในประเทศ	21	72.41	33	91.67	54	83.08
สถาบันการศึกษาในส่วนกลาง	(16)	(76.19)	(26)	(78.79)	(42)	(77.78)
สถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาค	(10)	(47.62)	(10)	(30.30)	(20)	(37.04)
ต่างประเทศ	8	27.59	18	50.00	26	40.00
สหรัฐอเมริกา	(6)	(75.00)	(8)	(44.44)	(14)	(53.85)
อังกฤษ	(2)	(25.00)	(2)	(11.11)	(4)	(15.38)
ออสเตรเลีย	(4)	(50.00)	(10)	(55.56)	(14)	(53.85)
แคนาดา	-	-	(1)	(5.56)	(1)	(3.85)
ญี่ปุ่น	(2)	(25.00)	(3)	(16.67)	(5)	(19.23)
อื่นๆ	(1)	(3.45)	(2)	(5.56)	(3)	(4.62)

2.3.3 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น (ตารางที่ 16 – ตารางที่ 17)

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 87 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น (ตารางที่ 14) ได้ครอบคลุมคำถามในด้านหัวข้อ ระยะเวลา และหน่วยงานที่ต้องการให้จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

2.3.3.1 หัวข้อและระยะเวลาของการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

ในด้านหัวข้อการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 70 คน (80.46%) ต้องการศึกษหลักสูตรระยะสั้นในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ รองลงมา จำนวน 53 คน (60.92%) ต้องการศึกษหลักสูตรระยะสั้นหัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนน้อยที่สุด 14 คน (16.09%) ต้องการศึกษหลักสูตรระยะสั้นหัวข้อความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหัวข้อที่ต้องการศึกษหลักสูตรระยะสั้นนั้น พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 38 คน (82.61%) และ 32 คน (78.05%) ตามลำดับ มีความต้องการด้านหัวข้อที่จะศึกษหลักสูตรระยะสั้นเหมือนกัน คือ หัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ

สำหรับหัวข้อความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้จัดในหลักสูตรระยะสั้นนั้นมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 7 คน ระบุ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (2 คน) คอมพิวเตอร์ (2 คน) ภาษาอังกฤษ (1 คน) การบัญชีเบื้องต้น (1 คน) การบริหารและการจัดการ (1 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 7 คน ระบุ คือ คอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุด (3 คน) งานโสตทัศนวัสดุ (1 คน) การบริหารและการจัดการ (1 คน) เทคโนโลยีสารสนเทศ (1 คน) และไม่ระบุ (1 คน)

ในด้านความต้องการระยะเวลาการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 54 คน (62.07%) ต้องการให้หลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาศึกษาภายใน 1 สัปดาห์ จำนวนรองลงมา 19 คน (21.84%) ต้องการให้หลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาศึกษา 2 สัปดาห์ และจำนวนน้อยที่สุด 11 คน (12.64%) ต้องการให้หลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาศึกษา 3 สัปดาห์ นอกจากนี้ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน (5.75%) ระบุระยะเวลาอื่นๆ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน ระบุว่า ระยะเวลาไม่จำกัด (1 คน) และแล้วแต่ระยะเวลาที่กำหนด (1 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน ระบุว่า ระยะเวลา 3 เดือน (1 คน) และตามความเหมาะสม (2 คน)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการด้านระยะเวลาในการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 28 คน (60.87%) และ 26 คน (63.15%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการให้การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาการศึกษาภายใน 1 สัปดาห์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น*

การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	รัฐ (N = 46)		เอกชน (N = 41)		รวม (N = 87)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หัวข้อการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น						
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	31	67.39	22	53.66	53	60.92
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	38	82.61	32	78.05	70	80.46
ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	7	15.22	7	17.07	14	16.09
ระยะเวลาการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น						
ภายใน 1 สัปดาห์	28	60.87	26	63.15	54	62.07
2 สัปดาห์	13	28.26	6	14.63	19	21.84
3 สัปดาห์	5	10.87	6	14.63	11	12.64
มากกว่า 3 สัปดาห์	11	23.91	5	12.20	15	17.24
อื่นๆ	2	4.35	3	7.32	5	5.75

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.3.2 หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

ในการสอบถามความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ได้จำแนกหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเป็น สถาบันการศึกษา ห้องสมุด วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน และภายใต้หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแต่ละประเภทยังได้จำแนกเป็น หน่วยงานในประเทศ กับหน่วยงานต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 78 คน (89.66%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น จำนวนรองลงมา 71 คน (81.61%) ต้องการให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัด และจำนวนน้อยที่สุด 35 คน (40.23%) ต้องการให้บริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัด ส่วนคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 1 คน (1.15%) ระบุหน่วยงานอื่นๆ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า เป็นไปตามความเหมาะสมของหัวข้อที่จัด

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุด 42 คน (91.30%) และ 36 คน (87.80%) ตามลำดับ ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น รองลงมา จำนวน 39 คน (84.78%) และ 32 คน (78.05%) ตามลำดับ ต้องการให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 39 คน (84.78%) เท่ากัน ยังต้องการให้สมาคมวิชาชีพ / วิชาการเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นอีกด้วย และน้อยที่สุด จำนวน 22 คน (47.83%) และ 13 คน (31.71%) ตามลำดับ ต้องการให้บริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

เมื่อสอบถามว่าต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นของหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ ต้องการศึกษหลักสูตรระยะสั้นที่จัดโดยหน่วยงานในประเทศ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ต้องการหลักสูตรระยะสั้นที่จัดโดยหน่วยงานต่างประเทศ ไม่ว่าหน่วยงานที่จัดหลักสูตรระยะสั้นนั้นจะเป็น สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย /

มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย / และบริษัท / หน่วยงานเอกชน ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น*

หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	รัฐ (N = 46)		เอกชน (N = 41)		รวม (N = 87)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา	39	84.78	32	78.05	71	81.61
ในประเทศ	(33)	(84.62)	(27)	(84.38)	(60)	(84.51)
ต่างประเทศ	(13)	(33.33)	(5)	(15.63)	(18)	(25.35)
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	42	91.30	36	87.80	78	89.66
ในประเทศ	(33)	(78.57)	(28)	(77.78)	(61)	(78.21)
ต่างประเทศ	(14)	(33.33)	(6)	(16.67)	(20)	(25.64)
สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	39	84.78	20	48.78	59	67.82
ในประเทศ	(31)	(79.49)	(15)	(75.00)	(46)	(77.97)
ต่างประเทศ	(11)	(28.21)	(4)	(20.00)	(15)	(25.42)
หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	30	65.22	20	48.78	50	57.47
ในประเทศ	(25)	(83.33)	(17)	(85.00)	(42)	(84.00)
ต่างประเทศ	(5)	(16.67)	(1)	(5.00)	(6)	(12.00)
สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	28	60.87	19	46.34	47	54.02
ในประเทศ	(21)	(75.00)	(16)	(84.21)	(37)	(78.72)
ต่างประเทศ	(5)	(17.86)	(3)	(15.79)	(8)	(17.02)
บริษัท / หน่วยงานเอกชน	22	47.83	13	31.71	35	40.23
ในประเทศ	(19)	(86.36)	(9)	(69.23)	(28)	(80.00)
ต่างประเทศ	(6)	(27.27)	(3)	(23.08)	(9)	(25.71)
อื่นๆ	-	-	1	2.44	1	1.15

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.4 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการฝึกอบรม (ตารางที่ 18 – ตารางที่ 19)

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 100 คน (ตารางที่ 14) ที่ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการฝึกอบรม ได้ครอบคลุมคำถามเกี่ยวกับ รูปแบบ หัวข้อ ระยะเวลา และหน่วยงานที่ต้องการให้จัดการฝึกอบรม

2.3.4.1 รูปแบบ หัวข้อ และระยะเวลาการฝึกอบรม

ในด้านรูปแบบการฝึกอบรม ได้จำแนกออกเป็น การฝึกอบรมในห้องบรรยาย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในงาน การฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์ การปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 74 คน (74.00%) ต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ รองลงมา จำนวน 64 คน (64.00%) ต้องการการฝึกอบรมในงาน และ จำนวนน้อยที่สุด 32 คน (32.00%) ต้องการการฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง

เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการฝึกอบรมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 47 คน (87.04%) และ 27 คน (58.70%) ตามลำดับ ต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเหมือนกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดเท่ากันยังต้องการการฝึกอบรมในงานด้วย

ในด้านหัวข้อการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 82 คน (82.00%) ต้องการการฝึกอบรมหัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนรองลงมา 75 คน (75.00%) ต้องการการฝึกอบรมหัวข้อความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนน้อยที่สุด 11 คน (11.00%) ต้องการการฝึกอบรมหัวข้อความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ

เมื่อเปรียบเทียบหัวข้อการฝึกอบรมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่ 46 คน (85.19%) และ 36 คน (78.26%) ตามลำดับ ต้องการการฝึกอบรมในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนา

ทรัพยากรสารสนเทศและบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนใกล้เคียงกัน 45 คน (83.33%) ยังต้องการการฝึกอบรมในหัวข้อความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมด้วย

ส่วนหัวข้อความรู้สาขาวิชาอื่น ๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 11 คน (11.00%) ระบุความต้องการ จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 7 คน ระบุสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ การบริหารและการจัดการ (2 คน) ภาษาอังกฤษ (1 คน) เทคโนโลยีสารสนเทศ (1 คน) จดหมายเหตุ (1 คน) การศึกษาทางไกล (1 คน) การนำเข้าและการส่งออก (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 4 คน ระบุสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ ภาษาอังกฤษ (2 คน) คอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุด (1 คน) การบริหารงานห้องสมุด (1 คน)

ในด้านระยะเวลาการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 42 คน (42.00%) ต้องการระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน รองลงมาจำนวน 32 คน (32.00%) ต้องการระยะเวลาการฝึกอบรม 2 วัน และจำนวนน้อยที่สุด 18 คน (18.00%) ต้องการระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน ระยะเวลาอื่นๆที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 คน (7.00%) ระบุไว้ จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 3 คน ระบุ 1 เดือน (2 คน) และขึ้นอยู่กับหัวข้อที่จัดการฝึกอบรม (1 คน) ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 4 คน ระบุ 1-3 วัน (1 คน) และตามความเหมาะสม (3 คน)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการระยะเวลาการฝึกอบรมของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่าบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 27 คน (50.00%) และ 15 คน (32.61%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การฝึกอบรม*

การฝึกอบรม	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 46)		รวม (N = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบของการฝึกอบรม						
การฝึกอบรมในห้องบรรยาย	27	50.00	18	39.13	45	45.00
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	47	87.04	27	58.70	74	74.00
การฝึกอบรมในงาน	37	68.52	27	58.70	64	64.00
การฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์	13	24.07	19	41.30	32	32.00
การปฏิบัติงานจริง						
หัวข้อการฝึกอบรม						
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	45	83.33	30	65.22	75	75.00
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	46	85.19	36	78.26	82	82.00
ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	7	12.96	4	8.70	11	11.00
ระยะเวลาการฝึกอบรม						
1 วัน	9	16.67	9	19.57	18	18.00
2 วัน	18	33.33	14	30.43	32	32.00
3 วัน	27	50.00	15	32.61	42	42.00
มากกว่า 3 วัน	15	27.78	9	19.57	24	24.00
อื่นๆ	3	5.56	4	8.70	7	7.00

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.4.2 หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม

ในด้านหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม ได้สอบถามความต้องการเพิ่มพูนความรู้จากหน่วยงานประเภทต่างๆ จำแนกเป็น สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน และภายใต้หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมแต่ละประเภทได้สอบถามว่าต้องการหน่วยงานในประเทศ หรือหน่วยงานในต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ 92 คน (92.00%) ต้องการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม รองลงมา จำนวน 77 คน (77.00%) ต้องการสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัด และน้อยที่สุด จำนวน 47 คน (47.00%) ต้องการบริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัด มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ระบุว่าต้องการหน่วยงานอื่นๆ จำนวน 2 คน (2.00%) จำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1 คน ระบุว่า ขึ้นอยู่กับหัวข้อและผู้จัด และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน ระบุว่า ตามความเหมาะสมของหัวข้อที่จัด

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุดและรองลงมามีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 49 คน (90.74%) และเอกชน 43 คน (93.48%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม รองลงมา จำนวน 46 คน (85.19%) และ 31 คน (67.39%) ตามลำดับ ต้องการให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม และน้อยที่สุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 25 คน (46.30%) ต้องการให้บริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 19 คน (41.30%) ต้องการให้สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่ายเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม

เมื่อสอบถามว่าต้องการให้หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมเป็นหน่วยงานในประเทศ หรือหน่วยงานในต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานในประเทศจัดการฝึกอบรม ส่วนน้อยที่ระบุว่าต้องการให้หน่วยงานต่างประเทศจัดการฝึกอบรม ไม่ว่าจะหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมนั้นจะเป็นสถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ /

วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และ
บริษัท / หน่วยงานเอกชน

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร
สารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในด้านหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมแล้ว
พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
จำนวนสูงสุดมีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศเป็น
หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม รองลงมา ต้องการสถาบันการศึกษาในประเทศเป็นหน่วยงานที่จัดการ
ฝึกอบรม และน้อยที่สุด ต้องการบริษัท / หน่วยงานเอกชนในประเทศเป็นหน่วยงานที่จัดการ
ฝึกอบรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม*

หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 46)		รวม (N = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา	46	85.19	31	67.39	77	77.00
ในประเทศ	(41)	(89.13)	(28)	(90.32)	(69)	(89.61)
ต่างประเทศ	(12)	(26.09)	(4)	(12.90)	(16)	(20.78)
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	49	90.74	43	93.48	92	92.00
ในประเทศ	(41)	(83.67)	(41)	(95.35)	(82)	(89.13)
ต่างประเทศ	(16)	(32.65)	(4)	(9.30)	(20)	(21.74)
สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	45	83.33	27	58.70	72	72.00
ในประเทศ	(43)	(95.56)	(25)	(92.59)	(68)	(94.44)
ต่างประเทศ	(10)	(22.22)	(4)	(14.81)	(14)	(19.44)
หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	33	61.11	21	45.65	54	54.00
ในประเทศ	(32)	(96.97)	(20)	(95.24)	(52)	(96.30)
ต่างประเทศ	(5)	(15.15)	(1)	(4.76)	(6)	(11.11)
สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า /	33	61.11	19	41.30	52	52.00
ตัวแทนจำหน่าย						
ในประเทศ	(31)	(93.94)	(17)	(89.47)	(48)	(92.31)
ต่างประเทศ	(5)	(15.15)	(2)	(10.53)	(7)	(13.46)
บริษัท / หน่วยงานเอกชน	25	46.30	22	47.83	47	47.00
ในประเทศ	(21)	(84.00)	(10)	(45.45)	(31)	(65.96)
ต่างประเทศ	(4)	(16.00)	(12)	(54.55)	(16)	(34.04)
อื่นๆ	1	1.85	1	2.17	2	2.00

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.5 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการประชุมวิชาการ (ตารางที่ 20 – ตารางที่ 21)

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 89 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการประชุมวิชาการ (ตารางที่ 14) ได้สอบถามความต้องการในด้านรูปแบบการประชุมวิชาการ หัวข้อการประชุมวิชาการ ระยะเวลาการประชุมวิชาการ และหน่วยงานที่ต้องการให้จัดการประชุมวิชาการ

2.3.5.1 รูปแบบ หัวข้อ และระยะเวลาการประชุมวิชาการ

ในด้านรูปแบบการประชุมวิชาการ ได้จำแนกเป็น การบรรยาย การอภิปราย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา และการอภิปรายกลุ่มศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุดและรองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน คือ 68 คน (76.40%) และ 67 คน (75.28%) ต้องการการประชุมวิชาการในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 27 คน (30.34%) ต้องการการประชุมวิชาการในรูปแบบการอภิปรายกลุ่มศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านรูปแบบการประชุมวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการแตกต่างกัน บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสูงสุด 43 คน (82.69%) ต้องการการประชุมวิชาการในรูปแบบการสัมมนา ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 29 คน (78.38%) ต้องการการประชุมวิชาการในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ในด้านหัวข้อของการประชุมวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 73 คน (82.02%) ต้องการการประชุมวิชาการในหัวข้อความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุด โดยรวม มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเพียง 45 คน (50.56%) ที่ต้องการการประชุมวิชาการในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ส่วนการประชุมวิชาการในหัวข้อสาขาวิชาอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเพียง 6 คน (6.74%) ที่ต้องการ จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 5 คน ระบุว่า ต้องการหัวข้อการบริหาร (2 คน) เทคโนโลยีสมัยใหม่ในห้องสมุด (1 คน) เทคโนโลยีการศึกษา (1 คน) และไม่ระบุ (1 คน) บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน ระบุว่า ต้องการหัวข้อภาษาอังกฤษกับงานห้องสมุด

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านหัวข้อของการประชุมวิชาการแล้วพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 41 คน (78.85%) และ 32 คน (86.49%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการให้การประชุมวิชาการมีหัวข้อความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

สำหรับระยะเวลาการประชุมวิชาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 42 คน (47.19%) ต้องการให้ใช้เวลาจัดการประชุมวิชาการ 2 วัน รองลงมา จำนวน 30 คน (33.71%) ต้องการให้ใช้เวลาจัดการประชุมวิชาการ 3 วัน และน้อยที่สุด จำนวน 12 คน (13.48%) ต้องการให้ใช้เวลาจัดการประชุมวิชาการมากกว่า 3 วัน ส่วนคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 6 คน (6.74%) ที่ระบุไว้ จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 3 คน ระบุว่า 1 เดือน (1 คน) ขึ้นอยู่กับหัวข้อและผู้จัด (2 คน) บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน ระบุว่า ภายใน 1-3 วัน (1 คน) และตามความเหมาะสม (2 คน)

จากการเปรียบเทียบความต้องการระยะเวลาการประชุมวิชาการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 25 คน (48.08%) และ 17 คน (45.95%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการให้ใช้เวลาจัดการประชุมวิชาการ 2 วัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 การประชุมวิชาการ*

การประชุมวิชาการ	รัฐ (N = 52)		เอกชน (N = 37)		รวม (N = 89)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการประชุมวิชาการ						
การบรรยาย	23	44.23	17	45.95	40	44.94
การอภิปราย	24	46.15	9	24.32	33	37.08
การประชุมเชิงปฏิบัติการ	39	75.00	29	78.38	68	76.40
การสัมมนา	43	82.69	24	64.86	67	75.28
การอภิปรายกลุ่มศึกษา	15	28.85	12	32.43	27	30.34
หัวข้อการประชุมวิชาการ						
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	41	78.85	32	86.49	73	82.02
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	16	30.77	29	78.38	45	50.56
ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	5	9.62	1	2.70	6	6.74
ระยะเวลาการประชุมวิชาการ						
1 วัน	9	17.31	12	32.43	21	23.60
2 วัน	25	48.08	17	45.95	42	47.19
3 วัน	19	36.54	11	29.73	30	33.71
มากกว่า 3 วัน	10	19.23	2	5.41	12	13.48
อื่นๆ	3	5.77	3	8.11	6	6.74

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.5.2 หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ

ในด้านหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ ซึ่งได้จำแนกเป็น สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน และภายใต้หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมแต่ละประเภทได้สอบถามว่าต้องการหน่วยงานในประเทศหรือหน่วยงานต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 81 คน (91.01%) ต้องการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 75 คน (84.27%) และ 74 คน (83.15%) ต้องการสถาบันการศึกษา และสมาคมวิชาชีพ/วิชาการเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 36 คน (40.45%) ต้องการบริษัท/ หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ และคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน (1.12%) ที่ระบุ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุด 49 คน (94.23%) และ 32 คน (86.49%) ตามลำดับ ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ รองลงมา จำนวน 45 คน (86.54%) และ 30 คน (81.08%) ตามลำดับ ต้องการให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ และน้อยที่สุด จำนวน 22 คน (42.31%) และ 14 คน (37.84%) ตามลำดับ ต้องการให้บริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ

ในการสอบถามถึงหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการว่า ต้องการให้เป็นหน่วยงานในประเทศหรือหน่วยงานต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการให้หน่วยงานในประเทศเป็นผู้จัดการประชุมวิชาการ และส่วนน้อยเท่านั้น ที่ต้องการให้หน่วยงานต่างประเทศจัดการประชุมวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ
ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแล้ว พบว่า จำนวน
สูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและ
เอกชนมีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศเป็น
หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ*

หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ	รัฐ (N = 52)		เอกชน (N = 37)		รวม (N = 89)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา	45	86.54	30	81.08	75	84.27
ในประเทศ	(43)	(95.56)	(29)	(96.67)	(72)	(96.00)
ต่างประเทศ	(12)	(26.67)	(4)	(13.33)	(16)	(21.33)
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	49	94.23	32	86.49	81	91.01
ในประเทศ	(44)	(89.80)	(30)	(93.75)	(74)	(91.36)
ต่างประเทศ	(14)	(28.57)	(6)	(18.75)	(20)	(24.69)
สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	46	88.46	28	75.68	74	83.15
ในประเทศ	(44)	(95.65)	(27)	(96.43)	(71)	(95.95)
ต่างประเทศ	(11)	(23.91)	(6)	(21.43)	(17)	(22.97)
หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	32	61.54	23	62.16	55	61.80
ในประเทศ	(32)	(100.00)	(22)	(95.65)	(54)	(98.18)
ต่างประเทศ	(5)	(15.63)	(3)	(13.04)	(8)	(14.55)
สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า /	25	48.08	15	40.54	40	44.94
ตัวแทนจำหน่าย						
ในประเทศ	(24)	(96.00)	(14)	(93.33)	(38)	(95.00)
ต่างประเทศ	(5)	(20.00)	(1)	(6.67)	(6)	(15.00)
บริษัท / หน่วยงานเอกชน	22	42.31	14	37.84	36	40.45
ในประเทศ	(22)	(100.00)	(13)	(92.86)	(35)	(97.22)
ต่างประเทศ	(4)	(18.18)	(3)	(21.43)	(7)	(19.44)
อื่นๆ	-	-	1	2.70	1	1.12

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.6 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ตารางที่ 22- ตารางที่ 24)

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 101 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ตารางที่ 14) ได้ครอบคลุมคำถามในด้านหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่

2.3.6.1 หน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่

สำหรับหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่นั้นได้ครอบคลุมห้องสมุดประเภทต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติและสาขา ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ ศูนย์สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูล รวมทั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โบราณสถาน / สถานที่สำคัญ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ บริษัท / หน่วยงานเอกชน และได้สอบถามว่าต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่หน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 92 คน (91.09%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่เป็นห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 81 คน (80.20%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่เป็นศูนย์สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูล และจำนวนน้อยที่สุด 31 คน (30.69%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่เป็นบริษัท / หน่วยงานเอกชน ส่วนคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน (0.99%) ระบุ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ระบุว่าต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุด 52 คน (96.30%) และ 40 คน (85.11%) ตามลำดับ ต้องการศึกษาดูงานในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 43 คน (79.63%) และ 38 คน (80.85%) ตามลำดับ ต้องการศึกษาดูงานในศูนย์สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูล และน้อยที่สุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 18 คน (33.33%) เท่ากัน ต้องการศึกษาดูงานในห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และ

บริษัท / หน่วยงานเอกชน ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 9 คน (19.15%) ต้องการศึกษาดูงานในร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย

เมื่อสอบถามถึงหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ว่าเป็นหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาดูงานหน่วยงานในประเทศ เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ต้องการศึกษาดูงานหน่วยงานต่างประเทศ ยกเว้น 4 หน่วยงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามากกว่า ร้อยละ 50 ต้องการศึกษาดูงานหน่วยงานในต่างประเทศ คือ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย (57.61%) ห้องสมุดประชาชน (57.58%) โบราณสถานและสถานที่สำคัญ (51.43%) และร้านค้าหรือตัวแทนจำหน่าย (58.82%)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในด้านหน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆในประเทศมากกว่าหน่วยงานในต่างประเทศ ยกเว้น ห้องสมุด 2 ประเภท คือ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนมากกว่า ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดที่อยู่ในต่างประเทศ โดยมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 37 คน (71.15%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จำนวน 36 คน (69.23%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศ และมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 13 คน (72.22%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดประชาชนในต่างประเทศ จำนวน 11 คน (61.11%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดประชาชนในประเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 หน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่*

การศึกษาดูงานนอกสถานที่	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 47)		รวม (N = 101)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	52	96.30	40	85.11	92	91.09
ในประเทศ	(36)	(69.23)	(32)	(80.00)	(68)	(73.91)
ต่างประเทศ	(37)	(71.15)	(16)	(40.00)	(53)	(57.61)
หอสมุดแห่งชาติและสาขา	29	53.70	26	55.32	55	54.46
ในประเทศ	(20)	(68.97)	(21)	(80.77)	(41)	(74.55)
ต่างประเทศ	(17)	(58.62)	(8)	(30.77)	(25)	(45.45)
ห้องสมุดประชาชน	18	33.33	15	31.91	33	32.67
ในประเทศ	(11)	(61.11)	(11)	(73.33)	(22)	(66.67)
ต่างประเทศ	(13)	(72.22)	(6)	(40.00)	(19)	(57.58)
ห้องสมุดเฉพาะ	29	53.70	31	65.96	60	59.41
ในประเทศ	(23)	(79.31)	(26)	(83.87)	(49)	(81.67)
ต่างประเทศ	(14)	(48.28)	(10)	(32.26)	(24)	(40.00)
ศูนย์สารนิเทศ / ศูนย์ข้อมูล	43	79.63	38	80.85	81	80.20
ในประเทศ	(34)	(79.07)	(31)	(81.58)	(65)	(80.25)
ต่างประเทศ	(25)	(58.14)	(11)	(28.95)	(36)	(44.44)
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	22	40.74	19	40.43	41	40.59
ในประเทศ	(16)	(72.73)	(18)	(94.74)	(34)	(82.93)
ต่างประเทศ	(14)	(63.64)	(2)	(10.53)	(16)	(39.02)
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	18	33.33	15	31.91	33	32.67
ในประเทศ	(13)	(72.22)	(13)	(86.67)	(26)	(78.79)
ต่างประเทศ	(11)	(61.11)	(4)	(26.67)	(15)	(45.45)
โบราณสถาน / สถานที่สำคัญ	20	37.04	15	31.91	35	34.65
ในประเทศ	(15)	(75.00)	(10)	(66.67)	(25)	(71.43)
ต่างประเทศ	(11)	(55.00)	(7)	(46.67)	(18)	(51.43)

ตารางที่ 23 หน่วยงานที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ต่อ)*

การศึกษาดูงานนอกสถานที่	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 47)		รวม (N = 101)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สำนักพิมพ์/ โรงพิมพ์	32	59.26	22	46.81	54	53.47
ในประเทศ	(28)	(87.50)	(17)	(77.27)	(45)	(83.33)
ต่างประเทศ	(18)	(56.25)	(7)	(31.82)	(25)	(46.30)
ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	25	46.30	9	19.15	34	33.66
ในประเทศ	(22)	(88.00)	(7)	(77.78)	(29)	(85.29)
ต่างประเทศ	(17)	(68.00)	(3)	(33.33)	(20)	(58.82)
หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	23	42.59	15	31.91	38	37.62
ในประเทศ	(21)	(91.30)	(13)	(86.67)	(34)	(89.47)
ต่างประเทศ	(10)	(43.48)	(3)	(20.00)	(13)	(34.21)
บริษัท / หน่วยงานเอกชน	18	33.33	13	27.66	31	30.69
ในประเทศ	(9)	(50.00)	(11)	(84.62)	(20)	(64.52)
ต่างประเทศ	(9)	(50.00)	(4)	(30.77)	(13)	(41.94)
อื่นๆ	-	-	1	2.13	1	0.99

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.6.2 ระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ในด้านระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ได้ระบุระยะเวลา ภายใน 1 วัน 2 วัน 3 วัน และมากกว่า 3 วัน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 35 คน (34.65%) ต้องการการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากกว่า 3 วัน รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 27 คน (26.73%) และ 26 คน(25.74%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ 2 วัน และ 3 วันตามลำดับ และน้อยที่สุด จำนวน 23 คน (22.77%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ภายใน 1 วัน ส่วนคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน (4.95%) จำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน ระบุว่า ระหว่าง 1-2 วัน (1 คน) และเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน ระบุว่า ตามความเหมาะสม

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในด้านระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่แตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 26 คน (48.15%) ต้องการระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากกว่า 3 วัน ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 18 คน (38.30%) ต้องการระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่ 2 วัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ระยะเวลาที่ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่*

ระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 47)		รวม (N = 101)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภายใน 1 วัน	12	22.22	11	23.40	23	22.77
2 วัน	9	16.67	18	38.30	27	26.73
3 วัน	18	33.33	8	17.02	26	25.74
มากกว่า 3 วัน	26	48.15	9	19.15	35	34.65
อื่นๆ	2	3.70	3	6.38	5	4.95

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.6.3 หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ในด้านหน่วยงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ได้จำแนกหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ออกเป็น สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน และภายใต้หน่วยงานต่างๆ ได้สอบถามว่าต้องการหน่วยงานในประเทศหรือหน่วยงานต่างประเทศเป็นผู้จัด ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 89 คน (88.12%) ต้องการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา จำนวน 69 คน (68.32%) เท่ากัน ต้องการสถาบันการศึกษา และสมาคมวิชาชีพ / วิชาการเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และน้อยที่สุด จำนวน 40 คน (39.60%) ต้องการบริษัท / หน่วยงานเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน (0.99%) ระบุว่า ตามที่ได้รับเชิญจากหน่วยงานต่างๆ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านหน่วยงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่แล้วพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 50 คน (92.59%) และรองลงมา 42 คน (77.78%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 39 คน (82.98%) และรองลงมา 29 คน (61.70%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และสมาคมวิชาชีพ / วิชาการ เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตามลำดับ

เมื่อสอบถามความต้องการหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ว่าเป็นหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นหน่วยงานในประเทศมากกว่าให้หน่วยงานต่างประเทศเป็นผู้จัด ไม่ว่าหน่วยงานนั้นจะเป็นสถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน

อย่างไรก็ตาม มี 3 หน่วยงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เกินร้อยละ 50 ต้องการหน่วยงาน
ต่างประเทศเป็นผู้จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ คือ สถาบันการศึกษา (52.38%) ห้องสมุดวิทยาลัย/
มหาวิทยาลัย (54.00%) และสำนักพิมพ์/ โรงพิมพ์/ ร้านค้า/ ตัวแทนจำหน่าย (53.13%) ดัง
รายละเอียดในตารางที่ 24

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่*

หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 47)		รวม (N = 101)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา	42	77.78	27	57.45	69	68.32
ในประเทศ	(39)	(92.86)	(21)	(77.78)	(60)	(86.96)
ต่างประเทศ	(22)	(52.38)	(9)	(33.33)	(31)	(44.93)
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	50	92.59	39	82.98	89	88.12
ในประเทศ	(44)	(88.00)	(31)	(79.49)	(75)	(84.27)
ต่างประเทศ	(27)	(54.00)	(12)	(30.77)	(39)	(43.82)
สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	40	74.07	29	61.70	69	68.32
ในประเทศ	(36)	(90.00)	(24)	(82.76)	(60)	(86.96)
ต่างประเทศ	(17)	(42.50)	(9)	(31.03)	(26)	(37.68)
หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	33	61.11	21	44.68	54	53.47
ในประเทศ	(30)	(90.91)	(17)	(80.95)	(47)	(87.04)
ต่างประเทศ	(11)	(33.33)	(6)	(28.57)	(17)	(31.48)
สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	32	59.26	24	51.06	56	55.45
ในประเทศ	(28)	(87.50)	(19)	(79.17)	(47)	(83.93)
ต่างประเทศ	(17)	(53.13)	(7)	(29.17)	(24)	(42.86)
บริษัท / หน่วยงานเอกชน	20	37.04	20	42.55	40	39.60
ในประเทศ	(18)	(90.00)	(14)	(70.00)	(32)	(80.00)
ต่างประเทศ	(9)	(45.00)	(10)	(50.00)	(19)	(47.50)
อื่นๆ	-	-	1	2.13	1	0.99

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.7 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตารางที่ 25 - ตารางที่ 26)

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 95 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตารางที่ 14) ได้ครอบคลุมคำถามในด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ช่วงเวลาเนื้อหาของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.3.7.1 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศและช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้จำแนกเป็น สิ่งพิมพ์ โสตทัศน อิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 89 คน (93.68%) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต รองลงมา จำนวน 79 คน (83.16%) ต้องการใช้สิ่งพิมพ์ และจำนวนน้อยที่สุด 41 คน (43.16%) ต้องการใช้สื่อโสตทัศน สำหรับคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน (1.05%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า ต้องการใช้โบราณวัตถุ

เมื่อเปรียบเทียบประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการใช้ พบว่าจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน 48 คน (96.00%) และ 41 คน (91.11%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เมื่อสอบถามช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 84 คน (88.42%) ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลางาน รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 40 คน (42.11%) และ 39 คน (41.05%) ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในเวลาทำงาน และในวันหยุดราชการตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้ว พบว่ายุทธศาสตร์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนจำนวนสูงสุด 46 คน (92.00%) และ 38 คน (84.44%) ตามลำดับ มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลางาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง*

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	รัฐ (N = 50)		เอกชน (N = 45)		รวม (N = 95)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการศึกษาค้นคว้า						
สิ่งพิมพ์	44	88.00	35	77.78	79	83.16
โสตทัศน	19	38.00	22	48.89	41	43.16
อิเล็กทรอนิกส์	31	62.00	27	60.00	58	61.05
อินเทอร์เน็ต	48	96.00	41	91.11	89	93.68
อื่นๆ	1	2.00	-	-	1	1.05
ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง						
ในเวลาทำงาน	23	46.00	17	37.78	40	42.11
นอกเวลางาน	46	92.00	38	84.44	84	88.42
วันหยุดราชการ	25	50.00	14	31.11	39	41.05

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.7.2 เนื้อหาของสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศที่ต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้า

ในด้านเนื้อหาของสารนิเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น ได้จำแนกเนื้อหาของสารนิเทศออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 80 คน (84.21%) ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ รองลงมา จำนวน 76 คน (80.00%) ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนน้อยที่สุด 11 คน (11.58%) ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ สำหรับผู้ตอบ 11 คน ที่ระบุเนื้อหาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเป็นความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ นั้น จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 7 คน ระบุว่า เทคโนโลยีเครือข่าย (4 คน) การวิเคราะห์ระบบ (1 คน) โบราณคดีประยุกต์ (1 คน) การบริหารจัดการสมัยใหม่ (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 4 คน ระบุว่า คอมพิวเตอร์ (2 คน) โสตทัศนวัสดุ (1 คน) หลักการทำงานอื่นๆ (1 คน)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาของสารนิเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 35 คน (77.78%) และ 34 คน (75.56%) ต้องการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมและความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ตามลำดับ

ในด้านแหล่งสารนิเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้า ได้จำแนกเป็นห้องสมุดประเภทต่างๆ เช่น ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติและสาขา ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ ศูนย์สารนิเทศ / ศูนย์ข้อมูล ร้านหนังสือ และเว็บไซต์ต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 87 คน (91.58%) ต้องการเว็บไซต์ต่างๆในการศึกษาค้นคว้า รองลงมา จำนวน 83 คน (87.37%) ต้องการให้บริการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และน้อยที่สุด จำนวน 14 คน (14.74%) ต้องการใช้

บริการห้องสมุดประชาชน สำหรับคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาตอบ จำนวน 3 คน (3.16%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยระบุว่าเป็น ฐานข้อมูล (2 คน) และทรัพยากรสารสนเทศส่วนบุคคล (1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านแหล่งสารสนเทศของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการตรงกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 48 คน (96.00%) และ 39 คน (86.67%) ตามลำดับ ต้องการใช้เว็บไซต์ต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้า รongลงมา จำนวน 46 คน (92.00%) และ 37 คน (82.22%) ตามลำดับ ต้องการใช้บริการห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และจำนวนรongลงมาใกล้เคียงกันของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 36 คน (80.00%) ยังต้องการใช้บริการศูนย์สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 เนื้อหาของสารนิเทศและแหล่งสารนิเทศที่ต้องใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง*

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	รัฐ (N = 50)		เอกชน(N = 45)		รวม(N = 95)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อหาของสารนิเทศที่ต้องการศึกษาค้นคว้า						
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	41	82.00	35	77.78	76	80.00
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ	46	92.00	34	75.56	80	84.21
ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	7	14.00	4	8.89	11	11.58
แหล่งสารนิเทศที่ต้องการใช้บริการเพื่อ การศึกษาค้นคว้า						
ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	46	92.00	37	82.22	83	87.37
หอสมุดแห่งชาติและสาขา	7	14.00	15	33.33	22	23.16
ห้องสมุดประชาชน	6	12.00	8	17.78	14	14.74
ห้องสมุดเฉพาะ	7	14.00	12	26.67	19	20.00
ศูนย์สารนิเทศ / ศูนย์ข้อมูล	33	66.00	36	80.00	69	72.63
ร้านหนังสือ	25	50.00	19	42.22	44	46.32
เว็บไซต์ต่างๆ	48	96.00	39	86.67	87	91.58
อื่นๆ	3	6.00	-	-	3	3.16

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.8 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการผลิตผลงานทางวิชาการ (ตารางที่ 27 - ตารางที่ 28)

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 77 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการผลิตผลงานทางวิชาการ (ตารางที่ 14) ได้สอบถามความต้องการในด้านรูปแบบและเนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่ต้องการผลิต ตลอดจนการสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการ

2.3.8.1 รูปแบบการผลิตผลงานทางวิชาการและเนื้อหาของผลงานทางวิชาการ

ในด้านรูปแบบของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการผลิต ได้จำแนกเป็น หนังสือ/ ตำรา/ เอกสารทางวิชาการ บทความวารสารทางวิชาการ กลุ่มมือต่างๆ งานวิจัย สไลด์/ วิดิทัศน์ และซีดีรอม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 62 คน (80.52%) ต้องการผลิตบทความวารสารทางวิชาการ รองลงมา จำนวน 52 คน (67.53%) ต้องการผลิตกลุ่มมือต่างๆ และจำนวนน้อยที่สุด 10 คน (12.99%) ต้องการผลิตสไลด์/ วิดิทัศน์

เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 38 คน (84.44%) และ 24 คน (75.00%) ตามลำดับ มีความต้องการผลิตบทความวารสารทางวิชาการ รองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนใกล้เคียงกัน 32 คน (71.11%) และ 31 คน (68.89%) ต้องการผลิตกลุ่มมือต่างๆ และผลิตงานวิจัย ตามลำดับ ส่วนจำนวนรองลงมาของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 20 คน (62.50%) และ 19 คน (59.38%) ต้องการผลิตกลุ่มมือต่างๆ และต้องการผลิตหนังสือ/ ตำรา/ เอกสารทางวิชาการ ตามลำดับ

ในด้านเนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการผลิต ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 63 คน (81.82%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ รองลงมา จำนวน 52 คน (67.53%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

และมีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเพียง 1 คน (1.30%) ที่ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ โดยเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งระบุว่า ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารนิเทศ

เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการผลิต พบว่า มีความต้องการแตกต่างกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 44 คน (97.78%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 25 คน (78.13%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 รูปแบบของผลงานทางวิชาการ และเนื้อหาของผลงานทางวิชาการ*

การผลิตผลงานทางวิชาการ	รัฐ (N = 45)		เอกชน (N = 32)		รวม (N = 77)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบของผลงานทางวิชาการ						
หนังสือ / ตำรา / เอกสารทางวิชาการ	16	35.56	19	59.38	35	45.45
บทความวารสารทางวิชาการ	38	84.44	24	75.00	62	80.52
คู่มือต่างๆ	32	71.11	20	62.50	52	67.53
งานวิจัย	31	68.89	16	50.00	47	61.04
สไลด์ / วิดิทัศน์	5	11.11	5	15.63	10	12.99
ซีดีรอม	6	13.33	6	18.75	12	15.58
เนื้อหาของผลงานทางวิชาการ						
ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม	27	60.00	25	78.13	52	67.53
ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ	44	97.78	19	59.38	63	81.82
ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	-	-	1	3.13	1	1.30

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.8.2 การสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการ

ในการสอบถามด้านความต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 60 คน (77.92%) ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์ลาไปผลิตผลงานทางวิชาการโดยไม่คิดเป็นวันลา รองลงมา จำนวน 53 คน (68.83%) ต้องการให้ผู้บริหารห้องสมุดให้โอกาสในการลาไปปฏิบัติราชการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ และจำนวนน้อยที่สุด 22 คน (28.57%) ต้องการให้สำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยให้ความรู้เรื่องแหล่งและวิธีเผยแพร่ผลงาน

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 35 คน (77.78%) และ 25 คน (78.13%) ตามลำดับ ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์ลาไปผลิตผลงานทางวิชาการโดยไม่คิดเป็นวันลา จำนวนรองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 34 คน (75.56%) ต้องการให้ผู้บริหารห้องสมุดให้โอกาสในการลาไปปฏิบัติราชการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนรองลงมาใกล้เคียงกัน 23 คน (71.88%) และ 22 คน (68.75) ตามลำดับ ต้องการให้ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยจัดประชุมให้ความรู้และคำแนะนำในการผลิตผลงานทางวิชาการ และฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยจัดอบรมเทคนิคการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 28

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 การสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการ*

การสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงาน ในการผลิตผลงานทางวิชาการ	รัฐ (N = 45)		เอกชน (N = 32)		รวม (N = 77)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยจัดประชุมให้ความรู้ และคำแนะนำในการผลิตผลงานทางวิชาการ	21	46.67	23	71.88	44
ฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยจัดอบรมเทคนิค การนำเสนอผลงานทางวิชาการ	22	48.89	22	68.75	44	57.14
เชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ ให้ความรู้เกี่ยวกับลิขสิทธิ์	18	40.00	15	46.88	33	42.86
สำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยให้ความรู้เรื่องแหล่ง และวิธีเผยแพร่ผลงาน	13	28.89	9	28.13	22	28.57
ผู้บริหารห้องสมุดให้โอกาสในการลาไปปฏิบัติ ราชการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ	34	75.56	19	59.38	53	68.83
มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์ลาไป ผลิตผลงานทางวิชาการ โดยไม่คิดเป็นวันลา	35	77.78	25	78.13	60	77.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3.9 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม (ตารางที่ 29)

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 85 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม (ตารางที่ 14) ได้สอบถามในด้านเหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกและให้ระบุสมาคมและชมรมที่ต้องการเป็นสมาชิกด้วย

2.3.9.1 เหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม และสมาคมและชมรมที่ต้องการเป็นสมาชิก

ในด้านเหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 81 คน (95.29%) ระบุว่าต้องการติดตามข่าวสารความรู้ต่างๆ ร่องลงมา จำนวน 75 คน (88.24%) ระบุว่าต้องการมีโอกาสเข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ และจำนวนน้อยที่สุด 28 คน (32.94%) ระบุเหตุผลว่าผู้บังคับบัญชาแนะนำและให้การสนับสนุน

เมื่อเปรียบเทียบเหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม พบว่า มีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 45 คน (97.83%) และเอกชน 36 คน (92.31%) ระบุว่า ต้องการติดตามข่าวสารความรู้ต่างๆ ร่องลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 41 คน (89.13%) และเอกชน 34 คน (87.18%) ระบุว่า เพื่อมีโอกาสเข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ และน้อยที่สุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 15 คน (32.61%) และเอกชน 13 คน (33.33%) ระบุว่า ผู้บังคับบัญชาแนะนำและให้การสนับสนุน

ในด้านสมาคมและชมรมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการเป็นสมาชิก ได้จำแนกเป็น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สมาคมวิชาชีพและวิชาการ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ และชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา

ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 73 คน (85.88%) ต้องการเป็นสมาชิกชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา รองลงมา จำนวน 70 คน (82.35%) ต้องการเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และจำนวนน้อยที่สุด 15 คน (17.65%) ต้องการเป็นสมาชิกชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 2 คน (2.35%) โดยระบุ สมาคมนักดาราศาสตร์ไทย (1 คน) และสมาคมและชมรมเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ เช่น สมาคมหนังสือ (1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบสมาคมและชมรมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องการเป็นสมาชิกแล้ว พบว่ามีความต้องการตรงกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 40 คน (86.96%) และเอกชน จำนวน 33 คน (84.62%) ต้องการเป็นสมาชิกชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 33 คน (84.62%) เท่ากัน ยังต้องการเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอีกด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 29

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 เหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม และสมาคมและชมรมที่ต้องการเป็นสมาชิก*

การเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม	รัฐ (N = 46)		เอกชน (N = 39)		รวม (N = 85)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม						
ติดตามข่าวสารความรู้ต่างๆ						
ขอคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	22	47.83	31	79.49	53	62.35
มีโอกาสเข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ	41	89.13	34	87.18	75	88.24
มีโอกาสผลิตผลงานทรัพยากรสารสนเทศที่สมาคมและ ชมรมต่างๆ สนับสนุน	26	56.52	25	64.10	51	60.00
ผู้บังคับบัญชาแนะนำและให้การสนับสนุน	15	32.61	13	33.33	28	32.94
สมาคมและชมรมที่ต้องการเป็นสมาชิก						
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	37	80.43	33	84.62	70	82.35
สมาคมวิชาชีพและวิชาการอื่นๆ	15	32.61	13	33.33	28	32.94
ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	40	86.96	33	84.62	73	85.88
ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ	12	26.09	16	41.03	28	32.94
ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์	9	19.57	17	43.59	26	30.59
ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ	5	10.87	13	33.33	18	21.18
ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี	5	10.87	10	25.64	15	17.65
อื่นๆ	2	4.35	-	-	2	2.35

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 30 – ตารางที่ 49)

ในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้จำแนกขอบเขตความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ดังนี้

2.4.1 การนำความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 30- ตารางที่ 38)

ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม เป็นความรู้เกี่ยวกับงานห้องสมุดโดยทั่วไป จำแนกเป็น การบริหารงานห้องสมุด การบริการของห้องสมุด การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไปนี้

2.4.1.1 การบริหารงานห้องสมุด

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 6 ด้าน คือ วางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แบ่งงานภายในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บริหารงานบุคคลของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พัฒนาคู่มือของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และประเมินผลงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 67 คน (64.42%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 60 คน (57.69%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และน้อยที่สุด จำนวน 41 คน (39.42%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการแบ่งงานภายในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1 คน (0.96%) ระบุว่า ต้องการใช้ประโยชน์ในงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด และรองลงมามีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 36 คน (66.67%) และ 35 คน (64.81%) ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และการบริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 34 คน (68.00%) ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 การนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุด	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	33	61.11	34	68.00	67	64.42
แบ่งงานภายในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	19	35.19	22	44.00	41	39.42
บริหารงานบุคคลของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	22	40.74	22	44.00	44	42.31
พัฒนาบุคลากรของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	33	61.11	27	54.00	60	57.69
บริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	35	64.81	22	44.00	57	54.81
ประเมินผลงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	36	66.67	23	46.00	59	56.73
อื่นๆ	1	1.85	-	-	1	0.96

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.1.2 การบริการของห้องสมุด

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ การตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายในห้องสมุด และการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการยืมออกนอกห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 87 คน (83.65%) ต้องการประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ รองลงมา จำนวน 59 คน (56.73%) ต้องการประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายในห้องสมุด และน้อยที่สุด จำนวน 44 คน (42.31%) ต้องการประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการยืมออกนอกห้องสมุด ส่วนคำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาตอบ จำนวน 2 คน (1.92%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า ต้องการประโยชน์ในการวิเคราะห์และวางแผนนโยบายเชิงรุก (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า ต้องการประโยชน์ในการประเมินการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ (1 คน)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการนำความรู้ด้านการบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการเหมือนกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 47 คน (87.04%) และเอกชน จำนวนสูงสุด 40 คน (80.00%) ต้องการประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 การนำความรู้ด้านบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการบริการของห้องสมุด	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการ ของผู้ใช้	47	87.04	40	80.00	87	83.65
ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายใน ห้องสมุด	30	55.56	29	58.00	59	56.73
ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการยืมออกนอก ห้องสมุด	24	44.44	20	40.00	44	42.31
อื่นๆ	1	1.85	1	2.00	2	1.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.1.3 การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ การตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดรวบรวม และการกำหนดหัวเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 55 คน (52.88%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ รองลงมา จำนวน 46 คน (44.23%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดรวบรวม และน้อยที่สุด จำนวน 31 คน (29.81%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดหัวเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาตอบ จำนวน 2 คน (1.92%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการจัดหมวดหมู่โสตทัศนวัสดุ (1 คน) และเรียนรู้เทคนิคหรือทักษะที่ใช้ในการลงรายการ USMARC โดยใช้ Z39.5 (1 คน)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการตรงกัน คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสูงสุด 27 คน (50.00%) และ 28 คน (56.00%) ตามลำดับ ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 32

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 การนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ ห้องสมุดรวบรวม	23	42.59	23	46.00	46	44.23
วิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศใน สาขาวิชาต่างๆ	27	50.00	28	56.00	55	52.88
กำหนดหัวเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ	10	18.52	21	42.00	31	29.81
อื่นๆ	-	-	2	4.00	2	1.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.1.4 การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 4 ด้าน คือ กำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ถูกต้อง และประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 54 คน (51.92%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 40 คน (38.46%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และน้อยที่สุด จำนวน 28 คน (26.92%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในการนำความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 32 คน (59.26%) และเอกชน 22 คน (44.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 การนำความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	28	51.85	12	24.00	40	38.46
เลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย	20	37.04	8	16.00	28	26.92
วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ถูกต้อง	21	38.89	12	24.00	33	31.73
ประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	32	59.26	22	44.00	54	51.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.1.5 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน คือ พิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ ทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการอนุรักษ์ และดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 62 คน (59.62%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ รองลงมา จำนวน 47 คน (45.19%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์ และน้อยที่สุด จำนวน 35 คน (33.65%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการอนุรักษ์

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการเหมือนกัน คือ จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 29 คน (53.70%) และเอกชน 33 คน (66.00%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 การนำความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์	29	53.70	33	66.00	62	59.62
ทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการอนุรักษ์	15	27.78	20	40.00	35	33.65
ดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์	23	42.59	24	48.00	47	45.19

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.1.6 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกประโยชน์ออกเป็น 4 ด้าน คือ ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ถูกต้อง มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด มีทักษะในการเจรจาต่อรอง และเลือกวิธีและใช้สื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 66 คน (63.46%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการสร้างทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกวิธีและใช้สื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และน้อยที่สุด จำนวน 41 คน (39.42%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ถูกต้อง

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการเหมือนกัน คือ จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 34 คน (62.96%) และเอกชน 32 คน (64.50%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการสร้างทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 35

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 การนำความรู้ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ถูกต้อง	23	42.59	18	36.00	41	39.42
มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด	34	62.96	32	64.00	66	63.46
มีทักษะในการเจรจาต่อรอง	28	51.85	22	44.00	50	48.08
เลือกวิธีและใช้สื่อที่เหมาะสมในการ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	28	51.85	28	56.00	56	53.85

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.1.7 การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการ ปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน คือ จัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของ ห้องสมุด ออกแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดที่น่าสนใจ และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 54 คน (51.92%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนรองลงมาและน้อยที่สุดมีจำนวน ใกล้เคียงกัน คือ 34 คน (32.69%) และ 33 คน (31.73%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการออกแบบ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดที่น่าสนใจ และจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 30 คน (55.56%) และเอกชน 24 คน (48.00%) มีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมใน การจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 การนำความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด	16	29.63	17	34.00	33	31.73
ออกแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดให้ น่าสนใจ	18	33.33	16	32.00	34	32.69
ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดทำสิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์	30	55.56	24	48.00	54	51.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.1.8 เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 7 ด้าน คือ จัดพิมพ์เอกสารต่างๆ ใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จัดทำเว็บเพจสำหรับการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สร้างเครือข่ายของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศระหว่างสถาบัน และสร้างฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 69 คน (66.35%) ต้องการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 67 คน (64.42%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และน้อยที่สุด จำนวน 43 คน (41.35%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดพิมพ์เอกสารต่างๆ เช่น คู่มือ รายการสั่งซื้อ เป็นต้น คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน (1.92%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติขนาดเล็ก (1 คน) และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบุว่า ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล Metadata (1 คน)

จากการเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีความต้องการแตกต่างกัน โดยจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 36 คน (72.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนา ดังรายละเอียดในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 การนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดพิมพ์เอกสารต่างๆ เช่น คู่มือ รายการสั่งซื้อ เป็นต้น	22	40.74	21	42.00	43	41.35
ใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ	33	61.11	36	72.00	69	66.35
ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ						
เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	35	64.81	32	64.00	67	64.42
ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	30	55.56	25	50.00	55	52.88
จัดทำเว็บเพจสำหรับการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	25	46.30	22	44.00	47	45.19
สร้างเครือข่ายของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศระหว่างสถาบัน	28	51.85	25	50.00	53	50.96
สร้างฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	31	57.41	22	44.00	53	50.96
อื่นๆ	1	1.85	1	2.00	2	1.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.1.9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่ต้องการนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ เคารพและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ผลิต รักษาสิทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยชอบธรรม และให้การศึกษาแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 68 คน (65.38%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรักษาสิทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยชอบธรรม รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเคารพและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ผลิต และน้อยที่สุด จำนวน 55 คน (52.88%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาตอบ จำนวน 1 คน (0.96%) เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ระบุว่า เพื่อป้องกันการกระทำใดๆ ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ทำผิดกฎหมายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

จากการเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการเหมือนกัน โดยจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 42 คน (77.78%) และเอกชน 26 คน (52.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรักษาสิทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยชอบธรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 38

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 การนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการ
ปฏิบัติงาน*

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคารพและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ผลิต	31	57.41	25	50.00	56	53.85
รักษาสีทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ โดยชอบธรรม	42	77.78	26	52.00	68	65.38
ให้การศึกษาแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร	30	55.56	25	50.00	55	52.88
อื่นๆ	1	1.85	-	-	1	0.96

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.2 การนำความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 39- ตารางที่ 48)

ในด้านการนำความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์นั้น ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย และการเงินการบัญชี

2.4.2.1 การศึกษาผู้ใช้

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ รวบรวมข้อมูลผู้ใช้ วิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้ และนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 74 คน (71.15%) ต้องการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 57 คน (54.81%) ต้องการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 49 คน (47.12%) ต้องการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 44 คน (81.48%) และเอกชน 30 คน (60.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 การนำความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวบรวมข้อมูลผู้ใช้	27	50.00	22	44.00	49	47.12
วิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้	35	64.81	22	44.00	57	54.81
นำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบาย	44	81.48	30	60.00	74	71.15

งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.2 การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวนสูงสุด 59 คน (56.73%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และประเมินผลและตรวจสอบนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และจำนวนรองลงมา 58 คน (55.77%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทหรือแต่ละสาขาวิชา

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการแตกต่างกัน โดยจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินผลและตรวจสอบนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 29 คน (58.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 40

ตารางที่ 40 การนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการจัดทำนโยบาย การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบาย งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	30	55.56	29	58.00	59	56.73
จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ แต่ละประเภท / แต่ละสาขาวิชา	34	62.96	24	48.00	58	55.77
ประเมินผลและตรวจสอบนโยบาย งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	35	64.81	24	48.00	59	56.73

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.3 การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์
ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุดและรองลงมามีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 75 คน (72.12%) และ 74 คน
(71.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และ
ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่
เหมาะสม ตามลำดับ และน้อยที่สุด จำนวน 71 คน (68.27%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมิน
คุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในการนำความรู้ด้านการเลือก
ทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีความต้องการแตกต่างกัน
โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด
44 คน (81.48%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนบรรณารักษ์

ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดและรองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 36 คน (72.00%) และ 35 คน (70.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม และต้องการนำใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 41

ตารางที่ 41 การนำความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ	44	81.48	27	54.00	71	68.27
กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	40	74.07	35	70.00	75	72.12
เลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศ แต่ละประเภทที่เหมาะสม	38	70.37	36	72.00	74	71.15

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.4 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการนำความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 75 คน (72.12%) เท่ากัน ต้องการนำไปใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย และติดต่อจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย รองลงมา จำนวน 68 คน (65.38%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อและสถานที่ติดต่อแหล่งที่ให้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นอภินิพนธ์ และการน้อยที่สุด จำนวน 50 คน (48.08%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับสถาบันที่เป็นคู่สัญญา

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 40 คน (74.07%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 37 คน (74.00%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย ดังรายละเอียดในตารางที่ 42

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 การนำความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่าย	40	74.07	35	70.00	75	72.12
ติดต่อจัดซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย	38	70.37	37	74.00	75	72.12
ติดต่อแหล่งและบุคคลเพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	30	55.56	31	62.00	61	58.65
รวมรายชื่อและสถานที่ติดต่อแหล่งที่ให้ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นอภินิเทศนาการ	33	61.11	35	70.00	68	65.38
ดำเนินงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับสถาบัน ที่เป็นคู่สัญญา	25	46.30	25	50.00	50	48.08
จัดเก็บบันทึกและหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	30	55.56	25	50.00	55	52.88
จัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกับห้องสมุด ในเครือข่ายความร่วมมือ	30	55.56	24	48.00	54	51.92

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.5 การคัดทรัพยากรสารนิเทศออก

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการนำความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารนิเทศออกไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 76 คน (73.08%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารนิเทศออก และจำนวนน้อยที่สุด 73 คน (70.19%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานคัดทรัพยากรสารนิเทศออก

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารนิเทศออกไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 38 คน (70.37%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารนิเทศออก ในขณะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด และรองลงมามีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 39 คน (78.00%) และ 38 คน (76.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานคัดทรัพยากรสารนิเทศออก และในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารนิเทศออก ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 43

ตารางที่ 43 การนำความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารนิเทศออกไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารนิเทศออก	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารนิเทศออก	38	70.37	38	76.00	76	73.08
ดำเนินงานคัดทรัพยากรสารนิเทศออก	34	62.96	39	78.00	73	70.19

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.6 ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ

ในการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการนำความรู้ด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท และจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 63 คน (60.58%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม รองลงมา จำนวน 57 คน (54.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท และน้อยที่สุด จำนวน 55 คน (52.88%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท

จากการเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุดใกล้เคียงกัน 31 คน (57.41%) และ 30 คน (55.56%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท ต้องการใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท และต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 33 คน (66.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม ดังรายละเอียดในตารางที่ 44

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 44 การนำความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการ
ปฏิบัติงาน*

ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท	31	57.41	24	48.00	55	52.88
เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท	30	55.56	27	54.00	57	54.81
จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม	30	55.56	33	66.00	63	60.58

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.2.7 การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการนำความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยจำแนกประโยชน์ออกเป็น 3 ด้าน คือ มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและทรัพยากรสารสนเทศที่หน่วยงานราชการผลิต เข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ และติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาค หรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 61 คน (58.65%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ รองลงมา จำนวน 55 คน (52.88%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ และน้อยที่สุด จำนวน 48 คน (46.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในด้านมีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและทรัพยากรสารสนเทศที่หน่วยงานราชการผลิต

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสูงสุด 33 คน (61.11%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 30 คน (60.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 45

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 การนำความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ
ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากร สารสนเทศของหน่วยงานราชการ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและทรัพยากรสารสนเทศที่ หน่วยงานราชการผลิต	26	48.15	22	44.00	48	46.15
เข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ	33	61.11	22	44.00	55	52.88
ติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ	31	57.41	30	60.00	61	58.65

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.8 อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิต
ของสำนักพิมพ์เอกชนไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 52 คน (50.00%) ต้องการใช้
ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพ รองลงมา จำนวน 48
คน (46.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ และน้อยที่สุด
จำนวน 34 คน (32.69%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าใจลักษณะของอุตสาหกรรมการผลิต
ทรัพยากรสารสนเทศ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ที่ต้องการนำความรู้ด้าน
อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชนไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์
ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการ
แตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
จำนวนสูงสุด 29 คน (53.70%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์
ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด

26 คน (52.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพ ดังรายละเอียดในตารางที่ 46

ตารางที่ 46 การนำความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชนไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจลักษณะของอุตสาหกรรมผลิตทรัพยากรสารสนเทศ	18	33.33	16	32.00	34	32.69
ประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพ	29	53.70	19	38.00	48	46.15
ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงานหรือกิจกรรมทางวิชาการที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัด	26	48.15	26	52.00	52	50.00
ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงานหรือกิจกรรมทางวิชาการที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัด	23	42.59	20	40.00	43	41.35

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.9 ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่ต้องการนำความรู้ด้านธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 58 คน (55.77%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย และน้อยที่สุด จำนวน 40 คน (38.46%) ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อทำความเข้าใจระบบการจัดจำหน่าย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจำนวนสูงสุดมีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 27 คน (54.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย ดังรายละเอียดในตารางที่ 47

ตารางที่ 47 การนำความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการจัดจำหน่าย และแหล่งจำหน่าย	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจระบบการจัดจำหน่าย	21	38.89	19	38.00	40	38.46
ประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้า และตัวแทนจำหน่าย	35	64.81	23	46.00	58	55.77
เจรจาต่อรองกับร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย	30	55.56	25	50.00	55	52.88
รวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย	29	53.70	27	54.00	56	53.85
ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงานหรือกิจกรรม ทางวิชาการที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัด	24	44.44	22	44.00	46	44.23

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.2.10 การเงินและการบัญชี

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการนำความรู้ด้านการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 53 คน (50.96%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 49 คน (47.12%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการควบคุมการใช้งบประมาณ และจำนวนน้อยที่สุด 40 คน (38.46%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการนำความรู้ด้านการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการเหมือนกัน โดยจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 33 คน (61.11%) และเอกชน 20 คน (40.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดเท่ากัน (40.00%) ยังต้องการใช้ประโยชน์ในการควบคุมการใช้งบประมาณด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 48

ตารางที่ 48 การนำความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ*

ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชี	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ	26	48.15	14	28.00	40	38.46
ควบคุมการใช้งบประมาณ	29	53.70	20	40.00	49	47.12
จัดทำรายงานการใช้งบประมาณ ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ	33	61.11	20	40.00	53	50.96

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.3 การนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 49)

จากการสอบถามความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้จำแนกการใช้ประโยชน์ออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ เข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา รู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา มีข้อมูลผู้เขียนที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา รู้จักงานเขียนเด่นๆ ในแต่ละสาขาวิชา การติดตามความก้าวหน้า แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา ทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 65 คน (62.50%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อรู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และการติดตามความก้าวหน้า แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ รองลงมา จำนวน 62 คน (59.62%) ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และน้อยที่สุด จำนวน 46 คน (44.23%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อเข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา และมีข้อมูลผู้เขียนที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ คำตอบอื่นๆ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตอบ จำนวน 3 คน (2.88%) ระบุว่า นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการภายในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (1 คน) นำมาปรับใช้กับงานประจำ (1 คน) และตรงกับสาขาการเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัย (1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในการนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 34 คน (62.96%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดตามความก้าวหน้า แนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา รองลงมาจำนวน 33 คน (61.11%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อรู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ ในขณะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 32 คน (64.00%) ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อเข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา รองลงมาจำนวน 31 คน (62.00%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดตามความก้าวหน้า แนวโน้ม และลักษณะของ

ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และรู้จักลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 49

ตารางที่ 49 การนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน*

ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ	รัฐ (N = 54)		เอกชน (N = 50)		รวม (N = 104)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา	22	40.74	24	48.00	46	44.23
รู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา	33	61.11	32	64.00	65	62.50
มีข้อมูลผู้เขียนที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา	26	48.15	20	40.00	46	44.23
รู้จักงานเขียนเด่นๆในแต่ละสาขาวิชา	30	55.56	23	46.00	53	50.96
การติดตามความก้าวหน้า แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา	34	62.96	31	62.00	65	62.50
ทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา	33	61.11	29	58.00	62	59.62
ทราบลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา	29	53.70	31	62.00	60	57.69
อื่นๆ	3	5.56	-	-	3	2.88

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

ในการสอบถามข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 104 คน ที่มีต่อการเพิ่มพูนความรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 61 คน ให้ข้อเสนอแนะ จำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 31 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน โดยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 6 ด้าน คือ เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ (60 คน) ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน (50 คน) วิธีการเพิ่มพูนความรู้ (51 คน) หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (46 คน) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (49 คน) และข้อเสนอแนะอื่นๆ (10 คน) รายละเอียดข้อเสนอแนะ มีดังนี้

3.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 คน ที่ให้เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ โดยจำแนกออกเป็น 8 ประเด็น ผลการวิจัย พบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการ คือ จำนวนสูงสุด 38 คน มีเหตุผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา จำนวน 14 คน เพื่อติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ โดยทั้ง 2 ประเด็น เป็นข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.2 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน โดยจำแนกออกเป็น 11 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อการเพิ่มพูนความรู้ คือ จำนวนสูงสุด 29 คน ต้องการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 16 คน ต้องการความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ โดยทั้ง 2 ประเด็น เป็นข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.3 วิธีการเพิ่มพูนความรู้

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 51 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ โดยจำแนกออกเป็น 9 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คือ จำนวนสูงสุด 40 คน ต้องการการฝึกอบรม / การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ / การฝึกอบรมเชิงบรรยาย รองลงมา จำนวน 17 คน ต้องการการสัมมนา โดยทั้ง 2 ประเด็น เป็นข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.4 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 46 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ โดยจำแนกออกเป็น 10 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คือ จำนวนสูงสุด 23 คน ต้องการหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รองลงมา จำนวน 20 คน ต้องการสถาบันการศึกษา โดยทั้ง 2 ประเด็น เป็นข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 49 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยจำแนกออกเป็น 9 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 34 คน ต้องการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและงานห้องสมุดทั่วไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รองลงมา จำนวน 3 คน เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยทั้ง 2 ประเด็น เป็นข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 10 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้จำแนกออกเป็น 8 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 4 คน เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่าบรรณารักษ์ควรเป็นผู้ใฝ่รู้เสมอและไม่จำกัดเฉพาะความรู้ในวิชาชีพของตนเท่านั้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 50

ตารางที่ 50 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

ข้อเสนอแนะ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=31)	(N=30)	(N=61)
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
3.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ			
ต้องการเพิ่มพูนความรู้ (N=60)			
- พัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ	15	23	38
- ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ	8	6	14
- การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี	6	4	10
- ความสนใจเฉพาะบุคคล	4	2	6
- ความหลากหลายด้านประเภท รูปแบบ และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ	5	-	5
- ปรับวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น	1	-	1
- แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน	-	1	1
- การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงาน	-	1	1

ตารางที่ 50 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=31)	(N=30)	(N=61)
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
3.2 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน (N=50)			
- เทคโนโลยีสารสนเทศ	14	15	29
- ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	7	9	16
- ความรู้เกี่ยวกับงานห้องสมุดโดยทั่วไป	5	4	9
- แหล่งผลิต และจัดจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศ	4	1	5
- ทุกสาขาวิชา ไม่มีขอบเขต	5	-	5
- การบริหารจัดการ	2	2	4
- ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ	2	1	3
- การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	-	2	2
- การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	1	-	1
- การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	-	1	1
- ทักษะการสืบค้นสารสนเทศ	-	1	1
3.3 วิธีการเพิ่มพูนความรู้ (N=51)			
- การฝึกอบรม / การอบรมเชิงปฏิบัติการ / การฝึกอบรมเชิงบรรยาย	22	18	40
- การสัมมนา	10	7	17
- การศึกษาดูงานนอกสถานที่	10	5	15
- การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เช่น การค้นคว้าผ่านเว็บไซต์	8	1	9
- การศึกษาต่อในระดับสูง	5	4	9
- การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	1	2	3
- การวิจัย	1	1	2
- การอภิปราย / การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน	-	2	2
- การประชุมวิชาการ	1	-	1

ตารางที่ 50 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=31)	(N=30)	(N=61)
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
3.4 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (N=46)			
- หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	13	10	23
- สถาบันการศึกษา	7	13	20
- ห้องสมุดสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ	8	2	10
- บริษัท สำนักพิมพ์	3	3	6
- หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3	2	5
- ศูนย์สารสนเทศ	1	3	4
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	-	4	4
- สมาคมต่างๆ	2	1	3
- ห้องสมุดเฉพาะ	-	1	1
- หอจดหมายเหตุ	1	-	1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=30)	(N=31)	(N=61)
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
3.5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (N= 49)			
- พัฒนาและปรับปรุงการทำงานทั้งงานทั่วไปในห้องสมุดและงานในฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ	18	16	34
- คัดเลือกและจัดหาสื่อที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้ใช้	1	2	3
- ผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น สื่อการสอน	1	2	3
- ประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของลักษณะงานและประเภทของสารสนเทศ	-	3	3
- พัฒนาตนเอง	-	2	2
- จัดทำแผนงาน	1	-	1
- ประเมินผลการปฏิบัติงาน	1	-	1
- รู้จักสำนักพิมพ์ทั้งในประเทศ และต่างประเทศมากขึ้น	-	1	1
- รู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา	-	1	1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	รัฐ	เอกชน	รวม
	(N=31)	(N=30)	(N=61)
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
3.6 อื่นๆ (N=10)			
- บรรณารักษ์ควรเป็นผู้ใฝ่รู้เสมอและไม่จำกัดเฉพาะความรู้ในวิชาชีพของตนเท่านั้น	4	-	4
- ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งสมาคมหรือชมรม เพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณแก่บุคคลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่างๆ	-	3	3
- ความรู้ด้านการวางแผนงบประมาณ	1	-	1
- มีการแสวงหาพันธมิตรด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	1	-	1
- ควรเปลี่ยนแปลงมุมมองและโลกทัศน์ให้ทันกับเทคโนโลยีและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าอย่างคุ้มค่าและมากยิ่งขึ้น	1	-	1
- การศึกษาผู้ใช้เป็นหน้าที่สำคัญของบรรณารักษ์ เพราะสามารถเข้าถึงความต้องการของผู้ใช้ได้	-	1	1
- การสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานร่วมกันของบรรณารักษ์ในประเทศไทย เช่น รูปแบบการเขียนบรรณานุกรม	-	1	1
- เรียนรู้เทคโนโลยีเกี่ยวกับงานห้องสมุดในต่างประเทศและนำมาพัฒนาระบบปฏิบัติงานโดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงาน	-	1	1

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านเหตุผล ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 52 แห่ง รวมทั้งสิ้น 126 คน โดยจำแนกเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 26 แห่ง รวม 66 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 26 แห่ง รวม 60 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ได้ จากบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 จำแนกเป็น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 56 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 52 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ครอบคลุมวุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ดังนี้

1.1 วุฒิการศึกษาสูงสุด

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 58 คน (53.70%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาจำนวน 49 คน (45.37%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 1 คน เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน เมื่อเปรียบเทียบด้านวุฒิการศึกษาแล้วพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 31 คน (55.36%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท แต่จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 33 คน (63.46%) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 3)

1.2 ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 36 คน (33.64%) มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 5-10 ปี รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 28 คน (26.17%) และ 24 คน (22.43%) มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแล้ว พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี (ตารางที่ 4)

1.3 ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 63 คน (58.33%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย มีส่วนน้อย 45 คน (41.67%) ที่ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบขอบเขตงานที่รับผิดชอบแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ 29 คน (51.79%) ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียงอย่างเดียว แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ 36 คน (69.23%) ต้องทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย

สำหรับงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 33 คน (52.38%) และรองลงมาจำนวน 29 คน (46.03%) รับผิดชอบ คือ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ และงานบริการสารสนเทศ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบงานอื่นๆ ที่รับผิดชอบแล้วพบว่า จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน คือ 10 คน (37.04%) และ 9 คน (33.33%) ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รับผิดชอบงานบริการสารสนเทศ และงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ แต่จำนวนสูงสุด 24 คน (66.67%) และรองลงมา 19 คน (52.78%) ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รับผิดชอบงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศและงานบริการสารสนเทศ ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

1.4 ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 102 คน (96.23%) เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อย 4 คน (3.77%) ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ 55 คน (98.21%) และเอกชน 47 คน (96.00%) เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยเข้าร่วม และส่วนใหญ่ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

49 คน (89.09%) และเอกชน 41 คน (82.00%) ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม (ตารางที่ 6)

2. ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

2.1 ความต้องการ / ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่ 104 คน (96.30%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ มีส่วนน้อย 4 คน (3.70%) เท่านั้นที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 2 คน และเอกชน 2 คน สำหรับเหตุผลที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งมีผู้ตอบมากที่สุด 3 คน คือ ต้องการเปลี่ยนอาชีพ (ตารางที่ 7)

2.2 เหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้

ในด้านเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ นั้น (ตารางที่ 8) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 100 คน (96.15%) มีเหตุผลเพื่อต้องการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกันคือ 90 คน (86.54%) และ 89 คน (85.58%) ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน และต้องการติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุดตามลำดับ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ตรงกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่มีเหตุผล คือ ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน (86.54%) และต้องการติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุด (85.58%) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยลักษณ์ นนทมะลิ (2530) ที่พบว่า สาเหตุที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการเพื่อต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ทันกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสอดคล้องผลการวิจัยของ Neal (1980) ที่พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ City University of New York เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ เนื่องจากต้องการพบปะสังสรรค์กับบุคคลในวิชาชีพเดียวกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์พรณ รังสิกรรพุม (2525) ที่พบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ใน

มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต้องการการศึกษาต่อเนื่อง คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสิริพันธ์ เศรษฐพลกรัง ฐะปะนีย์ เทพญา และผลิวิทย์ รองสวัสดิ์ (2543) ที่พบว่าบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐบาลใน 14 จังหวัดภาคใต้ เห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร และมีผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพที่จะช่วยพัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้น

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมีเหตุผลในการเพิ่มพูนความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกันนั้น อาจเนื่องจาก ในการเพิ่มพูนความรู้แต่ละวิธีจะเป็นการรวมตัวกันของบรรณารักษ์จำนวนหนึ่ง ซึ่งบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถพบปะกับ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือขอคำปรึกษากับบรรณารักษ์วิชาชีพคนอื่นๆ และสามารถนำความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่างๆ เหล่านั้น มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับห้องสมุดแห่งอื่นด้วย

ส่วนสาเหตุที่ต้องการติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุดนั้น เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านวิชาการสมัยใหม่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้ห้องสมุดต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดเป็นผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวด้วย การเพิ่มพูนความรู้จึงเข้ามามีบทบาท เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทำให้บรรณารักษ์มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน และดำเนินงานต่างๆ ของห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าไปใช้กับงานห้องสมุดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่แตกต่างกันและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้

2.3 ความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

ด้านความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตารางที่ 9) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 68 คน (65.38%) และรองลงมา 67 คน (64.42%) มีความพร้อมด้านสภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย และผู้บริหารสนับสนุน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) มีความพร้อมด้านผู้บริหารให้การสนับสนุน รองลงมา จำนวน 33 คน (61.11%) เท่ากัน ระบุว่า ไม่มีภาระทางครอบครัว และสภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน จำนวนสูงสุด

35 คน (70.00%) และรองลงมา จำนวน 32 คน (64.00%) ระบุว่า สภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย และผู้บริหารให้การสนับสนุน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะการเพิ่มพูนความรู้ นั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง ตัวบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเอง ต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ เวลา และภาระทางครอบครัว ส่วนผู้บริหาร เป็นปัจจัยสนับสนุนด้านการให้โอกาส และสนับสนุนด้านระยะเวลาในการลา และเงินทุนในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

3. ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

ในด้านขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน (ตารางที่ 10) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ 97 คน (93.27%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรองลงมา จำนวน 94 คน (90.38%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านขอบเขตความรู้แล้ว พบว่า ความต้องการด้านขอบเขตความรู้ตรงกัน กล่าวคือ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ตามลำดับ

3.1 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

การวิจัยเกี่ยวกับความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการนั้น (ตารางที่ 11) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 94 คน (90.38%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน 90 คน (86.54%) และ 88 คน (84.62%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริการของห้องสมุด และการบริหารงานห้องสมุด ตามลำดับ และจำนวนน้อยที่สุด 61 คน (58.65%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมแล้ว พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 49 คน (90.74%) และเอกชน 45 คน (90.00%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตรงกัน นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุดเท่ากัน ยังต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารงาน ห้องสมุด และการบริการของห้องสมุดอีกด้วย

ส่วนขอบเขตความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนน้อยที่สุด 32 คน (59.26%) และ 29 คน (58.00%) ตามลำดับ ต้องการเพิ่มพูนตรงกัน คือ ความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน จำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน ยังต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์อีกด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ สรวณะวงศ์ (2534) และชัตติยา ทองทา (2543) พบว่า หัวข้อความรู้ และเนื้อหาความรู้ที่บรรณารักษ์ต้องการ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ และยังสอดคล้องกับบางส่วนของ ผลการวิจัยของ สิริพันธ์ เดชพลกรัง ชูปะณีย์ เทพญา และผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ (2543) พบว่า ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดต้องการความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บสารสนเทศ และให้บริการสารสนเทศในระดับมากถึงมากที่สุด การที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากห้องสมุดได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น การใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ประกอบกับ ผลการวิจัยที่สอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พบว่า ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต (ตารางที่ 25) และแหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้บริการ คือ เว็บไซต์ต่างๆ (ตารางที่ 26) บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานจึงต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่ห้องสมุดนำเข้ามาใช้ จึงมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

โดยผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยที่สุด ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ขอบเขตงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษารับผิดชอบไม่เกี่ยวข้องกับงานผลิตสิ่งพิมพ์ จึงไม่จำเป็นต้องศึกษาและใช้ความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ดี แม้ว่าจำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวนน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการความรู้ด้านอื่นๆ แต่เป็นจำนวนที่เกินครึ่งหนึ่ง คือ 61 คน (58.65%) ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม (104 คน)

3.2 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ผลการวิจัยด้านความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการนั้น (ตารางที่ 12) พบว่า จำนวนสูงสุด 97 คน (93.27%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน 95 คน (91.35%) และ 93 คน (89.42%) ต้องการเพิ่มพูนด้านการเลือก และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแล้ว พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 51 คน (94.44%) และเอกชน 46 คน (92.00%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ตรงกัน บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสูงสุดเท่ากัน ยังต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศอีกด้วย

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ตรงกัน เนื่องจากข้อมูลของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลการใช้ห้องสมุด การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ เป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องการความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ เพื่อปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ

ผลการวิจัยด้านความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการนั้น (ตารางที่ 13) พบว่า จำนวนสูงสุด 53 คน (50.96%) ต้องการความรู้ด้านภาษา รองลงมา จำนวน 50 คน (48.08%) ต้องการความรู้ด้านการศึกษาและการสอน

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด และรองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 25 คน (46.30%) และ 24 คน (44.44%) ต้องการความรู้ด้านบริหารธุรกิจ และความรู้ด้านภาษา ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 29 คน (58.00%) เท่ากัน ต้องการความรู้ด้านภาษาและเศรษฐศาสตร์ รองลงมา จำนวน 28 คน (56.00%) ต้องการความรู้ในสาขาวิชาการศึกษาและการสอน

4. วิธีการเพิ่มพูนความรู้

ในด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่ต้องการ (ตารางที่ 14) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 87 คน (83.65%) ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ และจำนวน 101 คน (97.12%) ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ มีบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทั้งสองแบบ

สำหรับการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทั้ง 2 วิธี โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการทุกคน คือ ทั้ง 87 คน (100.00%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้โดยการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 65 คน (74.71%) ต้องการการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง

ส่วนการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการซึ่งมี 6 วิธีนั้น ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ระบุว่า ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทั้ง 6 วิธี บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อยเท่านั้น ที่ระบุว่าไม่ต้องการวิธีเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกคนหรือจำนวน 101 คน (100.00%) ต้องการคือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา จำนวน 100 คน (99.01%) และ 95 คน (94.06%) ต้องการการฝึกอบรม และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามลำดับ และน้อยที่สุด จำนวน 77 คน (76.24%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ส่วนใหญ่จะศึกษาดูงานในสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศปฏิบัติงานอยู่จริง และสามารถเห็นการปฏิบัติงานจริง ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังสามารถเปรียบเทียบระบบการปฏิบัติงานของตนกับหน่วยงานอื่น ได้อีกด้วย

ส่วนการฝึกอบรมเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในปัจจุบัน และในอนาคตของผู้ปฏิบัติงาน โดยการพัฒนาความคิดและการกระทำ ความชำนาญ ความรอบรู้ และทัศนคติ (เชิญ แสนภักดี 2541 : 101) อีกทั้ง การฝึกอบรมสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรมในห้องบรรยาย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในงาน การฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง เป็นต้น

ส่วนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น เกิดมุมมอง และแนวความคิดต่างๆ ที่หลากหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาไม่แน่นอน โดยขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ศึกษา ค้นคว้าเป็นหลัก

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑารัตน์ สรวณะวงศ์ (2534) ที่พบว่า บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาดูงานห้องสมุดแห่งอื่นภายในประเทศมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Neal (1980) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และผลการวิจัยของวลัยลักษณ์ นนทมะติ (2530) และนฤมล ทิพย์โกศย์ (2535) ที่ได้ผลสอดคล้องกันว่า บรรณารักษ์ต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการเข้ารับการอบรม โดยผลการวิจัยของ

วลัยลักษณ์ นนทมะลี บรรณารักษ์ต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่วนผลการวิจัยของนฤมล ทิพย์โกศลนั้น บรรณารักษ์ต้องการเข้ารับการอบรมตามหัวข้อที่กำหนด

รายละเอียดความต้องการการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แต่ละวิธีมีผลการวิจัยดังนี้

4.1 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ

การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ได้จำแนกออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง และการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง ด้านระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ (ตารางที่ 15) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 47 คน (72.31%) ต้องการศึกษาระดับปริญญาโท และรองลงมา จำนวน 27 คน (41.54%) ต้องการศึกษาระดับปริญญาเอก ในด้านสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 48 คน (73.85%) ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มากกว่าที่ต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูงตรงกัน

4.1.2 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ด้านหัวข้อ และระยะเวลาการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น (ตารางที่ 16) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีความต้องการตรงกัน ทั้งในด้านหัวข้อ และระยะเวลาการศึกษา โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 70 คน (80.46%) ได้ระบุว่า ต้องการหัวข้อที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และจำนวนสูงสุด 54 คน (62.07%) ระบุว่า ต้องการให้การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาศึกษาภายใน 1 สัปดาห์ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านหัวข้อและระยะเวลาที่ต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นตรงกัน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นจึงเป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่เหมาะสม ทั้งด้านระยะเวลาที่ไม่ยาวนานเกินไป ค่าใช้จ่ายที่ถูกลงกว่า และมีหลักสูตรการศึกษาชัดเจน โดยมีหลักสูตรการศึกษาที่มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง งานห้องสมุดโดยทั่วไป และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ทำให้บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นมากที่สุด

4.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้จำแนกออกเป็น 6 วิธี คือ การฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 การฝึกอบรม ด้านรูปแบบ หัวข้อ และระยะเวลาการฝึกอบรม (ตารางที่ 18) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีความต้องการด้านรูปแบบ หัวข้อ และระยะเวลาการฝึกอบรมตรงกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 74 คน (74.00%) และจำนวน 82 คน (82.00%) ระบุว่า ต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และหัวข้อการฝึกอบรมที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาการฝึกอบรมที่ต้องการนั้น บรรณารักษ์จำนวนสูงสุด 42 คน (42.00%) ระบุว่า ต้องการระยะเวลา 3 วัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 74 คน (74.00%) ต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และผลการวิจัยครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยลักษณ์ นนท่มะลิ (2530) ที่พบว่า บรรณารักษ์ต้องการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการมากที่สุด

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการฝึกอบรมรูปแบบหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เข้ารับฝึการอบรมได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ และได้เรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง ซึ่งเหมาะสมกับการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ อีกทั้งเป็นข้อมูลสนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่า วิธีการเพิ่มพูนความรู้ที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ คือ การฝึกอบรม (ตารางที่ 14)

4.2.2 การประชุมวิชาการ ด้านรูปแบบ หัวข้อ และระยะเวลาการประชุมวิชาการ (ตารางที่ 20) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 68 คน (76.40%) และรองลงมาจำนวน 67 คน (75.28%) ต้องการการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนา ตามลำดับ ส่วนหัวข้อและระยะเวลาการประชุมวิชาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 73 คน (82.02%) ต้องการการประชุมวิชาการหัวข้อที่เป็นความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และจำนวนสูงสุด 42 คน (47.19%) ต้องการให้ใช้เวลาจัดประชุมวิชาการ 2 วัน

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความต้องการตรงกัน ด้านหัวข้อและระยะเวลาในการจัดประชุมวิชาการ แต่ด้านรูปแบบการจัดประชุมวิชาการนั้นมีความแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 43 คน (82.69%) ต้องการให้จัดการประชุมในรูปแบบการสัมมนา แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 29 คน (78.38%) ต้องการให้จัดการประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการ

4.2.3 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ด้านหน่วยงานที่ต้องการเข้าศึกษาดูงานนอกสถานที่ และระยะเวลาที่ต้องการ (ตารางที่ 22) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 92 คน (91.09%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และจำนวนสูงสุด 68 คน (73.91%) ระบุว่า เป็นห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยแล้ว ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนใกล้เคียงกัน คือ 37 คน (71.15%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยต่างประเทศ และจำนวน 36 คน (69.23%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศ ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ 32 คน (80.00%) ต้องการศึกษาดูงานห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยในประเทศ

ในด้านระยะเวลาศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ตารางที่ 23) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 35 คน (34.65%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากกว่า 3 วัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 26 คน (48.15%) ต้องการศึกษาดูงานมากกว่า 3 วัน แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 18 คน (38.30%) ต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพียง 2 วัน

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการศึกษาดูงานในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย เพราะเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง และเห็นการปฏิบัติงานจริง สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้ อีกทั้งยังสามารถเปรียบเทียบระบบการปฏิบัติงานของตนกับหน่วยงานอื่นได้อีกด้วย

4.2.4 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ ช่วงเวลา และเนื้อหาของสารสนเทศที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตารางที่ 25 - ตารางที่ 26) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 89 คน (93.68%) จำนวน 84 คน (88.42%) และจำนวน 80 คน (84.21%) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกเวลางาน และต้องการสารสนเทศที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า มีความต้องการตรงกันทั้งด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศและช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในด้านเนื้อหาของสารสนเทศนั้น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 46 คน (92.00%) ต้องการสารสนเทศที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดใกล้เคียงกัน คือ 35 คน (77.78%) และ 34 คน (75.56%) ต้องการความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะสามารถศึกษาค้นคว้าได้ง่ายและสะดวกสะดวก เนื่องจากมีแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากมาย เช่น สิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งหนังสือ วารสาร นิตยสารต่างๆ สื่อโสตทัศนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น อีกทั้งบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถศึกษาค้นคว้าได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านระยะเวลา ซึ่งการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น เกิดมุมมองและแนวความคิดต่างๆ ที่หลากหลาย สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

4.2.5 การผลิตผลงานวิชาการ ด้านรูปแบบและเนื้อหาของผลงานทางวิชาการ (ตารางที่ 27) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 62 คน (80.52%) และจำนวน 63 คน (81.82%) ต้องการผลิตบทความทางวิชาการ และผลิตผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแล้ว พบว่า ด้านรูปแบบของผลงานทางวิชาการที่ผลิตมีความต้องการตรงกัน แต่ในด้านเนื้อหาที่ต้องการผลิตนั้น มีความแตกต่างกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสูงสุด 44 คน (97.78%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน จำนวนสูงสุด 25 คน (78.13%) ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ เพราะผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตออกมา สามารถใช้ในการขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้ อีกทั้งการผลิตผลงานทางวิชาการยังสร้างเสริมชื่อเสียงให้แก่หน่วยงานหรือสถาบันที่บรรณารักษ์สังกัดอยู่อีกด้วย

4.2.6 การเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม (ตารางที่ 29) ผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 81 คน (95.29 %) และรองลงมา 75 คน (88.24%) ระบุเหตุผลว่าต้องการติดตามข่าวสารความรู้ต่างๆ และต้องการมีโอกาสเข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ ตามลำดับ

โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีเหตุผลที่ต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมตรงกัน

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม การเป็นสมาชิกย่อมได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ มากขึ้น เช่น การได้รับข่าวสารความรู้ต่างๆ จากสมาคมและชมรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ การขอคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีโอกาสได้เข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ รวมทั้งมีโอกาสดำเนินการผลิตผลงานทรัพยากรสารสนเทศที่สมาคมและชมรมต่างๆ สนับสนุน และส่วนลด สิทธิพิเศษต่างๆ อีกด้วย

5. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

5.1 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ

หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ ประกอบไปด้วยหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ/ วิชาการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์/ โรงพิมพ์/ ร้านค้า/ ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท/ หน่วยงานเอกชน

5.1.1 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง จำนวน 65 คน (ตารางที่ 15) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ 54 คน (83.08%) ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาในประเทศ โดยจำนวนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาในส่วนกลาง (16 คน และ 26 คน) มากกว่าบรรณารักษ์ที่ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาค (10 คนเท่ากัน)

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนน้อย จำนวน 26 คน (40.00%) ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาดังประเทศ สำหรับประเทศที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 14 คน (53.85%) เท่ากัน ต้องการไปศึกษาต่อ คือ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด ต้องการไปศึกษาใน

ประเทศสหรัฐอเมริกา แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด ต้องการไปศึกษาในประเทศออสเตรเลีย

5.1.2 หน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 87 คน (ตารางที่ 17) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุด 78 คน (89.66%) และรองลงมา 71 คน (81.61%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา ตามลำดับ เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 61 คน (78.21%) และ 60 คน (84.51%) ยังต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาตามลำดับ ที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเป็นหน่วยงานในประเทศ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นตรงกัน

การที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เพราะห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและสถานที่ โดยเฉพาะห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยที่ภายในวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยนั้นๆ เปิดสอนสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์จะมีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรงในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งห้องสมุดสามารถขอความร่วมมือในการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นได้

5.2 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ ประกอบไปด้วยหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ สถาบันการศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย และบริษัท / หน่วยงานเอกชน

5.2.1 หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 100 คน (ตารางที่ 19) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 92 คน (92.00%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม รองลงมา 77 คน (77.00%) ต้องการให้สถาบันการศึกษาเป็นผู้จัด นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 82 คน (89.13%) และ 69 คน (89.61%) ยังต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งเป็นหน่วยงานในประเทศ เป็นหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมตรงกัน

5.2.2 หน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 89 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการประชุมวิชาการ (ตารางที่ 21) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 81 คน (91.01%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ รองลงมา จำนวนใกล้เคียงกัน 75 คน (84.27%) และ 74 คน (83.15%) ต้องการให้สถาบันการศึกษา และสมาคมวิชาชีพ/วิชาการเป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ ตามลำดับ นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ 74 คน (91.36%) และ 72 คน (96.00%) ยังต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา ตามลำดับ ที่เป็นหน่วยงานในประเทศ เป็นหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการประชุมวิชาการตรงกัน

5.2.3 หน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 101 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ตารางที่ 24) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 89 คน (88.12%) ต้องการให้ห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา จำนวน 69 คน (68.32%) เท่ากัน ต้องการสถาบันการศึกษา และสมาคมวิชาชีพ/ วิชาการเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ นอกจากนี้ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 75 คน (84.27%) ต้องการห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และจำนวน 60 คน (86.96%) เท่ากัน ยังต้องการให้สถาบันการศึกษา และสมาคมวิชาชีพ/ วิชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานในประเทศ เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านหน่วยงานที่จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ตรงกัน

5.2.4 แหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 95 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตารางที่ 26) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 87 คน (91.58%) ต้องการใช้เว็บไซต์ต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้า รองลงมา จำนวน 83 คน (87.37%) ต้องการใช้บริการห้องสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการด้านแหล่งที่ต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้าตรงกัน

5.2.5 การสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการ

ในการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 77 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยการผลิตผลงานทางวิชาการ (ตารางที่ 28) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 60 คน (77.92%) ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์

ลาไปผลิตผลงานทางวิชาการโดยไม่คิดเป็นวันลา รองลงมา จำนวน 53 คน (68.83%) ต้องการให้ผู้บริหารห้องสมุดให้โอกาสในการลาไปปฏิบัติราชการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความต้องการด้านการสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานในการผลิตผลงานทางวิชาการตรงกัน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่ง และหน้าที่การงาน ซึ่งมีลักษณะเหมือนอาจารย์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยหรือห้องสมุด ควรให้โอกาสบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งได้

5.2.6 สมาคม / ชมรมที่บรรณารักษ์ต้องการเป็นสมาชิก

จากการสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 85 คน ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการโดยการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม (ตารางที่ 29) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 73 คน (85.88%) ต้องการเป็นสมาชิกชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา รองลงมา จำนวน 70 คน (82.35%) ต้องการเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการเป็นสมาชิกสมาคม/ ชมรม ตรงกัน

6. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้จำแนกขอบเขตความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ดังนี้

6.1 การนำความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม เป็นความรู้เกี่ยวกับงานห้องสมุด โดยทั่วไป จำแนกเป็น การบริหารงานห้องสมุด การบริการของห้องสมุด การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไปนี้

6.1.1 การบริหารงานห้องสมุด

ในการนำความรู้ด้านงานบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 30) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 67 คน (64.42%) และรองลงมา 60 คน (57.69%) ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดไปใช้ประโยชน์แล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 36 คน (66.67%) และรองลงมา 35 คน (64.81%) ต้องการไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลงาน และบริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 34 คน (68.00%) ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จึงต้องการนำความรู้ด้านการบริหารงานห้องสมุดมาประเมินผลงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

6.1.2 การบริการของห้องสมุด

ในการนำความรู้ด้านการบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 31) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 87 คน (83.65%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ จำนวนรองลงมา 59 คน (56.73%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายในห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์แล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการนำความรู้ด้านการบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ตรงกัน โดยบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 47 คน (87.04%) และเอกชน จำนวน 40 คน (80.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ จำนวนรองลงมา ต้องการใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายในห้องสมุด

6.1.3 การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ

ในการนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 32) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 55 คน (52.88%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ รองลงมา จำนวน 46 คน (44.23%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดรวบรวม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแล้ว พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการนำความรู้ด้านการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ตรงกัน โดยจำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 27 คน (50.00%) และเอกชน 28 คน (56.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ จำนวนรองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน จำนวน 23 คน เท่ากัน (42.59%) และ (46.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดรวบรวม

6.1.4 การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์

ในการนำความรู้ด้านการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 33) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 54 คน (51.92%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 40 คน (38.46%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 32 คน (59.26%) และเอกชน 22 คน (44.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนรองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 28 คน (51.85%) และเอกชน 12 คน (24.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนเท่ากัน ยังต้องการใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ถูกต้อง

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เห็นว่า การวิจัยเป็นวิธีการหนึ่งที่เป็นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้ เช่น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการคัดเลือก และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นต้น

6.1.5 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการนำความรู้ด้านการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 34) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 62 คน (59.62%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ รองลงมา จำนวน 47 คน (45.19%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแล้ว พบว่า

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ มีความต้องการตรงกัน คือ จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐ 29 คน (53.70%) และเอกชน 33 คน (66.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ และจำนวนรองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 23 คน (42.59%) และเอกชน 24 คน (48.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์

6.1.6 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ในการนำความรู้ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 35) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 66 คน (63.46%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการสร้างทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกวิธีและใช้สื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแล้ว พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 34 คน (62.96%) และเอกชน 32 คน (64.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการสร้างทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด และจำนวนรองลงมา บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 28 คนเท่ากัน (51.85%) และ (56.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกวิธี และใช้สื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนเท่ากัน ยังต้องการมีทักษะในการเจรจาต่อรอง

6.1.7 การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

ในการนำความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 36) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 54 คน (51.92%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนรองลงมาและน้อยที่สุดมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 34 คน (32.69%) และ 33 คน (31.73%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการออกแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดให้น่าสนใจ และจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 30 คน (55.56%) และเอกชน 24 คน (48.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

6.1.8 เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 37) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 69 คน (66.35%) ต้องการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 67 คน (64.42%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จากการเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 36 คน (72.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะห้องสมุดแทบทุกแห่งได้นำโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุด รวมทั้งโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศด้วย บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานดังกล่าว อีกทั้ง ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีปริมาณเพิ่มขึ้น และมีรูปแบบที่หลากหลาย การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์แต่ละ

ประเภทย่อมมีวิธีการและมีประโยชน์ที่แตกต่างกันไปบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องการความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

6.1.9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

ในการนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 38) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 68 คน (65.38%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรักษาสิทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยชอบธรรม รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเคารพและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ผลิต จากการเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 42 คน (77.78%) และเอกชน 26 คน (52.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการใช้ประโยชน์ในการรักษาสิทธิการจัดการทรัพยากรสารสนเทศโดยชอบธรรม

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องปฏิบัติงานที่มีขอบเขตเปลี่ยนไปหรือเพิ่มขึ้น จากเดิมที่เน้นเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ มาเป็นการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีเรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์และการทำสัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังกล่าว

6.2 การนำความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ในด้านการนำความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์นั้น ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก การประเมินทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย และการเงินการบัญชี

6.2.1 การศึกษาผู้ใช้

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 39) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 74 คน (71.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 57 คน (54.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการศึกษาผู้ใช้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 44 คน (81.48%) และเอกชน 30 คน (60.00%) มีความต้องการตรงกัน คือ ต้องการนำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะการศึกษาผู้ใช้ถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศพื้นฐานที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องมีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบความต้องการของผู้ใช้ และมีข้อมูลผู้ใช้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้มากมาย รวมทั้ง การจัดทำนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศด้วย ที่เป็นการวางแผนงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงต้องมีการศึกษาผู้ใช้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว

6.2.2 การจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 40) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 59 คน (56.73%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และประเมินผลและตรวจสอบนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และจำนวนรองลงมา 58 คน (55.77%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทหรือแต่ละสาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการจัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินผลและตรวจสอบนโยบายงานพัฒนา

ทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน จำนวนสูงสุด 29 คน (58.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

6.2.3 การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการเลือกทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 41) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด และรองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 75 คน (72.12%) และ 74 คน (71.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการเลือกทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 44 คน (81.48%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดและรองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 36 คน (72.00%) และ 35 คน (70.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม และต้องการนำใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับบางส่วนของผลการวิจัยของ Budd และ Brill (1994) ที่พบว่า ในการจัดลำดับความสำคัญของขอบเขตความรู้วิชาการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ขอบเขตความรู้ของวิชาการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ความสำคัญสูงสุด คือ ความสามารถในการเลือกใช้และการใช้คู่มือคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะการเลือกทรัพยากรสารสนเทศถือว่าเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่ง ในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งการที่จะเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อห้องสมุดนั้น การมีคู่มือในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่ดี และเหมาะสมกับห้องสมุดย่อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศได้

6.2.4 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 42) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 75 คน (72.12%) เท่านั้น ต้องการใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย และติดต่อจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย รองลงมา จำนวน 68 คน (65.38%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อและสถานที่ติดต่อแหล่งที่ให้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นอภิธานนาการ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 40 คน (74.07%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 37 คน (74.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดต่อจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย

6.2.5 การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการคัดทรัพยากรสารสนเทศออกไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 43) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 76 คน (73.08%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการคัดทรัพยากรสารสนเทศออกไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 38 คน (70.37%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก ในขณะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดและรองลงมามีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 39 คน (78.00%) และ 38 คน (76.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานคัดทรัพยากรสารสนเทศออก และในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก ตามลำดับ

6.2.6 ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ

ในการนำความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 44) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 63 คน (60.58%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม รองลงมา จำนวน 57 คน (54.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท จากการเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุดและรองลงมาใกล้เคียงกัน 31 คน (57.41%) และ 30 คน (55.56%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท ต้องการใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท และต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสมตามลำดับ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 33 คน (66.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม รองลงมา จำนวน 27 คน (54.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท

6.2.7 การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 45) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 61 คน (58.65%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ รองลงมา จำนวน 55 คน (52.88%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 33 คน (61.11%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 30 คน (60.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ

6.2.8 อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชน

ในการนำความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชนไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 46) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 52 คน (50.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพรองลงมา จำนวน 48 คน (46.15%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์เอกชนไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 29 คน (53.70%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 26 คน (52.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพ

6.2.9 ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย

ในการนำความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 47) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 58 คน (55.77%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย รองลงมา จำนวน 56 คน (53.85%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 35 คน (64.81%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย ส่วนบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 27 คน (54.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย

6.2.10 การเงินและการบัญชี

ในการนำความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 48) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 53 คน (50.96%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 49 คน (47.12%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการควบคุมการใช้งบประมาณ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ด้านการเงินและการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพบว่า จำนวนสูงสุดของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 33 คน (61.11%) และเอกชน 20 คน (40.00%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ และบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุดเท่ากัน ยังต้องการใช้ประโยชน์ในการควบคุมการใช้งบประมาณด้วย

6.3 การนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ในการนำความรู้สาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ตารางที่ 49) ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 65 คน (62.50%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อรู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และการติดตามความก้าวหน้า แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ รองลงมา จำนวน 62 คน (59.62%) ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนำความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสูงสุด 34 คน (62.96%) ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดตามความก้าวหน้า แนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา รองลงมาจำนวน 33 คน (61.11%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อรู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชาตามลำดับ ในขณะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด 32 คน (64.00%) ต้องการใช้ประโยชน์เพื่อเข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา รองลงมาจำนวน 31 คน (62.00%) เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการติดตาม

ความก้าวหน้า แนวโน้ม และลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา และรู้จักลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา ตามลำดับ

7. ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

7.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านเหตุผลที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทั้งหมด 8 ประเด็น (ตารางที่ 50) ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการ คือ จำนวนสูงสุด 38 คน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา จำนวน 14 คน ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ

7.2 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน ทั้งหมด 11 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการ คือ จำนวนสูงสุด 29 คน ต้องการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา จำนวน 16 คน ต้องการความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

7.3 วิธีการเพิ่มพูนความรู้

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 51 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านวิธีการเพิ่มพูนความรู้ทั้งหมด 9 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องการ คือ จำนวนสูงสุด 40 คน ต้องการการฝึกอบรม/ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/ การฝึกอบรมเชิงบรรยาย รองลงมา จำนวน 17 คน ต้องการการสัมมนา

7.4 หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 46 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ทั้งหมด 10 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาต้องการ คือ จำนวนสูงสุด 23 คน ต้องการหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รongลงมา จำนวน 20 คน ต้องการสถาบันการศึกษา

7.5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 49 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ทั้งหมด 9 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 34 คน ต้องการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงาน ในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและงานห้องสมุดทั่วไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รongลงมา จำนวน 3 คน เท่ากัน ต้องการใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสม ตรง ตามความต้องการของผู้ใช้

7.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 10 คน ที่ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ จำแนกออกเป็น 8 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวนสูงสุด 4 คน เป็นบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระบุว่า บรรณารักษ์ควรเป็นผู้ใฝ่รู้เสมอ และไม่จำกัดเฉพาะความรู้ในวิชาชีพของตนเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการ พิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยอาจสรุปได้ว่า ผลการวิจัย สอดคล้องกับสมมติฐานเพียงบางส่วน ดังนี้

ส่วนที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

1. สมมติฐานส่วนที่ 1 กำหนดไว้ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการ พิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัย (ตารางที่ 11) พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ (90.38%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. สมมติฐานส่วนที่ 2 กำหนดไว้ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัย (ตารางที่ 14 และตารางที่ 18) พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 100 คน (99.01%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้โดยการฝึกอบรม และในจำนวน 100 คน มี จำนวนสูงสุด 74 คน (74.00%) ต้องการการเพิ่มพูนความรู้โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

สมมติฐานส่วนที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่าบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนน้อยที่สุด (53.65%) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 11) แม้ว่าเป็นจำนวนที่เกินครึ่งหนึ่งของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ตอบ ก็ตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะแก่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ควรมีการวางแผนในการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และด้านเงินทุนสนับสนุนก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ และควรเลือกเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ทั้งด้านความถนัด และประโยชน์ในการใช้งาน

1.2 บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อศึกษาต่อและรับปริญญาชั้นสูง ควรแจ้งให้ผู้บริหารทราบล่วงหน้า เพื่อให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการจัดบุคลากรทำงานทดแทนช่วงระหว่างลาได้

1.3 บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการผลิตผลงานทางวิชาการ ควรหมั่นศึกษาหาความรู้ และเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ

1.4 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเพิ่มพูนความรู้แต่ละครั้ง ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยการจัดโครงการที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับทั้งฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และผู้ใช้ห้องสมุด

2. ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหาร ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา / หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

2.1 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนทั้งด้านเงินทุน โอกาส และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

2.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ในหัวข้อที่เป็นประโยชน์ แก่ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเป็นครั้งคราว โดยอาจจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ ภายในห้องสมุดเอง หรือร่วมมือกับห้องสมุดอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ หมุนเวียนกันจัด กิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ต่างๆ

2.3 ผู้บริหารห้องสมุด ควรเสนอให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยพิจารณาการให้โอกาสแก่ บรรณารักษ์ในการลาไปผลิตผลงานทางวิชาการ โดยไม่คิดเป็นวันลา เพื่อให้ นำผลงานทางวิชาการ ไปใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ได้เช่นเดียวกับอาจารย์

2.4 ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรให้การสนับสนุนในการ เพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ โดยให้โอกาสในการลาศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูงแก่ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บรรณารักษ์ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนสูงสุด มีวุฒิการศึกษา สูงสุดระดับปริญญาตรี การมีโอกาสศึกษาต่อระดับสูงจะทำให้มีความรู้ความสามารถ และนำ ประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

2.5 ผู้บริหารห้องสมุด / หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยต่างๆ ควรจัดกิจกรรมการศึกษาคุณงานนอกสถานที่ในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย ในประเทศ โดยพิจารณาให้มีระยะเวลาการศึกษาคุณงานมากกว่า 3 วัน ตามที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศต้องการ และผู้บริหารห้องสมุดแต่ละสถาบันควรร่วมมือกันจัดการศึกษาคุณงาน นอกสถานที่ หรือหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพจัดการศึกษาคุณงานระหว่างห้องสมุด

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่จัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้

3.1 ข้อเสนอแนะแก่สถาบันการศึกษา ควรเปิดหลักสูตรการศึกษาต่อเพื่อรับ ปริญญาชั้นสูงนอกเวลาราชการ และหลักสูตรการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนอกเวลาราชการที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการศึกษาผู้ใช้

3.2 ข้อเสนอแนะแก่ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ โดยมีลักษณะการจัด ดังนี้

3.2.1 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ โดยมีระยะเวลาของหลักสูตรที่จัดภายใน 1 สัปดาห์

3.2.2 การฝึกอบรม โดยจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และมีระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน

3.2.3 การประชุมวิชาการ ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการประชุมสัมมนา ที่เนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม และมีระยะเวลาในการประชุมวิชาการ 2 วัน

3.2.4 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยการศึกษาดูงานในห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย และมีระยะเวลาการศึกษาดูงานนอกสถานที่มากกว่า 3 วัน

3.2.5 ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย ควรจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่ให้ความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการศึกษาผู้ใช้ โดยอาจร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ในการจัดในลักษณะของหลักสูตรระยะสั้น การฝึกอบรม หรือการประชุมสัมมนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของอาจารย์ผู้สอนวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา และบรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ชัตติยา ทองทา. ความต้องการกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

จุฑารัตน์ สรวณะวงศ์. การเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบรรณารักษ์ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ.

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข 18, 2 (2543) : 69-76.

จุฑารัตน์ สรวณะวงศ์. ความต้องการการพัฒนาทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2534.

เจริญ แสนภักดี. การฝึกอบรมชนิดต่างๆ. วารสารวิทยาการจัดการปริทรรศน์ 1, 1 (2541) : 101-111.

ชุดิมา สัจจามันท์. การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
ศาสตร์ มข 20, 3 (2545) : 1-13.

ชวนพิศ พรรมภ์. ปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

จิระ ประवालพุกษ์. การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน

สภาสถาบันราชภัฏ, 2538.

ทบวงมหาวิทยาลัย. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.

2544. ม.ป.ท. : ม.ป.ป. (อัดสำเนา).

เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของครูบรรณารักษศาสตร์ ในโรงเรียน

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นฤมล ทิพย์โกศัย. รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบุคลากรสำนัก

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535.

ประยงค์ พัฒนากิจจำรูญ. กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. เอกสารการสอนชุดวิชา การ

พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หน่วยที่ 1-8, 79-119. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.

พิมพ์พรรณ รังสิกรรพุม. ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชา

บรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. การกำหนดวิธีการฝึกอบรม. การบริหารการฝึกอบรม, 83-102. กรุงเทพฯ :

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, 2544.

ภาวดี รัตนอุดม. ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

มลิวลัย ประดิษฐ์ธีระ. การวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ยุริรัตน์ กิตติภูมิชัย. ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วงศ์สว่าง เชาว์ชุติ. การประยุกต์ใช้ไอทีกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

วรนุช มานะวนิชย์ และชัยวัฒน์ นำชม. การจัดงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หน่วยที่ 1-8, 198-247. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.

วลัยลักษณ์ นนท์มะลิ. ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สมคิด อุปนันชัย นิตยนาถ ฉายากุล. การพัฒนาบุคลากรห้องสมุด. รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 89-97. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

สมร ดาระพันธ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดและบรรณารักษ์. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข 18, 1 (2543) : 15-27.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ชมรมในสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://tla.or.th> 2547. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สมาน ลอยฟ้า. การศึกษาต่อเนื่องในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์. วารสารห้องสมุด 37, 2 (2536) : 31-47.

สมาน ลอยฟ้า. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์กับการศึกษาต่อเนื่อง. บนถนนสายวิชาชีพ, 119-126. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2537.

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. แผนกส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : http://library.bu.ac.th/about/resourcecp_tha.html 2548. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.lib.ku.ac.th/organ5.htm> 2546. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ประวัติความเป็นมา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : [http://www.lib.cmu.ac.th/menu3_1\(1\).html](http://www.lib.cmu.ac.th/menu3_1(1).html) 2548. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงาน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2533). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : http://192.150.249.121/newlib2/newweb/about_us/Structure.html 2547. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต. แผนกเทคนิค. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : http://library.rsu.ac.th/Library_Depttechnics.html 2548. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

สิริพันธ์ เดชพลกรัง ชูะปะนีย์ เทพญา และผลิวัลย์ รองสวัสดิ์. การสำรวจความต้องการการศึกษา ต่อเนื่องของบรรณารักษ์ใน 14 จังหวัดภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ 6, 2 (2543) : 163-170.

สุวรรณ ทงสีสุขใส. การพัฒนาบุคลากรสายบริการทางวิชาการในมหาวิทยาลัย. วารสารส่งเสริม ประสิทธิภาพการเรียนการสอน 5, 2 (2537) : 4-7.

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.car.chula.ac.th/acq.htm> 2548. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หอสมุดกลาง. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : http://www.car.chula.ac.th/Thaipages/T_KnowCAR/CL.htm 2548. [สืบค้น 8 เมษายน 2548]

อุทัย บุญประเสริฐ. การผลิตเอกสารและผลงานทางวิชาการสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย. วารสาร ครุศาสตร์ 29, 1 (2543) : 44-50.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศ

- Allison, Terry L. and Raid, Marion T. The Professionalization of acquisition and collection development. In Peggy Johnson and Sheila S. Intner ed., **Recruiting, educating and training librarians for collection development**, 19-34. Connecticut: Greenwood Press, 1994.
- Auster, Ethel and Chan, Donna C. Reference librarians and keeping up-to-date : a question of priorities. **Reference and user services quarterly** 44, 1 (2004) : 57-66.
- Budd, John M. **The Academic library : Its context, its purpose, and its operation**. Colorado : Libraries Unlimited, 1998.
- Budd, John M. and Brill, Patricia L. Education for collection management : results of a survey of educators and practitioners. **Library and resources and technical services** 38, 4 (1994) : 343 – 353.
- Clayton, Peter and Gorman, G.E. **Managing information resources in libraries : Collection management in theory and practice**. London : Library Association, 2001.
- Cline, Nancy M. Staffing: The Art of managing change. In Johnson and Bonnie MacEwan ed., **Collection management and development issues in an electronic era**, 13-28. Chicago : American Library Association, 1994.
- Creth, Sheila. The Organization of collection development : A shift in the organization paradigm. **Journal of library administration** 14, 1 (1991) : 67-85.
- Evans, G. Edward. **Developing library and information center collections**. 4th ed. Colorado : Libraries Unlimited, 2000.
- Evans, G. Edward, Intner, Sheila S. and Weihs, Jean. **Introduction to technical services**. 7th ed. Colorado: Libraries Unlimited, 2002.
- Gorman, Michal and associates. **Technical services today and tomorrow**. Colorado: Libraries Unlimited, 1990.
- Johnson, Peggy. Collection development is more than selecting a title : Educating for a variety of responsibilities. In Peggy Johnson and Sheila S. Intner ed., **Recruiting, educating and training librarians for collection development**, 113-126. Connecticut : Greenwood Press, 1994.

- Johnson, Peggy. **Fundamentals of collection development and management**. Chicago : American Library Association, 2004.
- Keller, Michael A. Late awakenings: Recruiting subject specialists to librarianship and collection development. In Peggy Johnson and Sheila S. Intner ed., **Recruiting, educating and training librarians for collection development**, 45-68. Connecticut : Greenwood Press, 1994.
- Konn, T. and Roberts, N. Academic librarians and continuing education: a study of personal attitudes and opinions. **Journal of librarianship** 16, 4 (1984) : 262-280.
- Library of Congress Subject Cataloging Division. **Subject cataloging manual : classification**. Washington, D.C. : Cataloging Distribution Service Library of Congress, 1992.
- Magrill, Rosemary and Corbin, John. **Acquisitions management and collection development**. 2nd ed. Chicago : American Library Association, 1989.
- Majid, Shaheen. Continuing professional development activities organized by library and information study programs in Southeast Asia. **Journal of education for library and information science** 45, 1 (2004) : 58-70.
- Mutula, Stephen M. and Makondo, Francina S. IT skills needs for collection development at the University of Botswana Library. **Library Hi Tech** 21, 1 (2003) : 94-101.
- Neal, James G. Continuing education : attitudes and experiences of the academic librarian. **College and research libraries** 41, 2 (March 1980) : 128-133.
- Noe, R. A. and others. Employee development : Issues in construct definition and investigation of antecedents, In J. K. Ford, S. W. J. Kozlowski, K. Kraiger, E. Salas, and M. S. Teachout ed., **Improving training effectiveness in work organizations**, 153-89. Mahwah, N.J. : Lawrence Erlbaum, 1997.
- Osburn, Charles B. Collection development and management. In M. J. Lynched. ed., **Academic libraries : research perspectives**, 1-37. Chicago: American Library Association, 1990.
- Schmidt, Karen A. The Education of the acquisitions librarian: A survey of ARL acquisitions librarians. **Library and resources and technical services** 35, 1 (1991) : 7-22.
- Siega, Gorgonio D. Continuing Education for librarians in the Philippines. In **Continuing education : issues and challenges : papers from the conference held at Moraine Valley Community College, Palos Hills, Illinois, U.S.A., August 13-16, 1985**, 377-385. New York : K.G.Saur, 1985.

- Stone, Elizabeth W. Continuing education for librarians in the United States. In Michael H. Harris ed., **Advances in librarianship**, 241-294. New York : Academic Press, 1978.
- Totterdell, Anne and Harrison, Colin. **The Library and information work primer**. London : Library Association Publishing, 1998.
- Trask, Margaret. Interconnections in the library and information science career development process. In **Continuing education : issues and challenges : papers from the conference held at Moraine Valley Community College, Palos Hills, Illinois, U.S.A., August 13-16, 1985**, 141-157. New York : K. G. Saur. 1985.
- Wilkinson, Frances C and Lewis, Linda K **The Complete guide to acquisitions management**. Connecticut : Libraries Unlimited, 2003.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศช 0512.23/ว. ๒๕๕

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๖ เมษายน 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน ชุด
2. ที่อยู่ของนิสิตที่สามารถติดต่อได้

เนื่องด้วย นางสาวเบญจวรรณ ระวังภัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ วัฒนกิจจรรย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามมาเก็บข้อมูลจากบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นางสาวเบญจวรรณ ระวังภัย ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์)
คณบดีคณะอักษรศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-4875

โทรสาร. 0-2218-4875

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ASSOCIATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THAILAND

๗๓ ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐-๒๒๕๗-๖๘๖๒-๓ โทรสาร. ๐-๒๒๕๗-๖๘๖๒-๓ <http://www.apheti.or.th>
73 Rama 6 Road, Bangkok 10400, Thailand Tel. 0-2247-6762-3 FAX. 0-2247-6762-3 E-mail. apheti@ksc.th.or.th

- ปรึกษา**
ภราดา ดร.ประทีป ม.โกมลมาศ
ดร.ธนู กุลชล
อาจารย์พรชัย มงคลวนิช
ดร.วัลลภ สุวรรณดี
อาจารย์สุรี บุรณธนีต์
อาจารย์สุรีย์ ล.สุภาพันธุ์
- นายกสมาคมฯ**
ผศ.ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง
- นายกเพียงหนึ่งวาระ**
ดร.บุญทอง ภูเจริญ
- นายก (๑)**
ดร.รัชนิพร พ.พุกกะมาน
- นายก (๒)**
รศ.ดร.จิระเดช อู่สวัสดิ์
- นายกบริหารเลือก**
ภราดา ดร.บัญชา แสงหิรัญ
- ชาติการ**
ดร.เสนีย์ สุวรรณดี
- ผู้คุม**
อาจารย์วีรา พาสพัฒนพานิชย์
- กยทะเบียนน**
ดร.จินต์ วิชาตะกัลล
- กยญกและประธานฝ่ายพัฒนา**
ดร.มานิต บุญประเสริฐ
- ประธานฝ่ายหาทุน**
อาจารย์บัญชา เกิดมณี
- ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์**
ดร.พรจิต อวันยกานนท์
- ประธานฝ่ายวิชาการและ**
กยกันคุณภาพการศึกษา
ผศ.ดร.นิมมวล ศรีจาด
- ประธานฝ่ายกิจการนักศึกษา**
อาจารย์กนกวรรณ ฉันทะเมงค
- กรรมการ**
อาจารย์ปราณี วงษ์ชวลิตกุล
ผศ.ดร.เลอเกียรติ วงศ์สารพิกุล
ดร.ศิริพร ตันติพลวินัย
ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง
ดร.สรานุภัทร ล.สุภาพันธุ์
ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์
ภราดา ดร.วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์
ดร.ชวลิต หมั่นนุช
ดร.เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์
ผศ.ดร.ประติษฐ์ เกกิงรังสฤษดิ์
ดร.พรพรรณ วรสีหะ รัตนอมร
ดร.สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง

ที่ สสอท. 108/2547

พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรียน อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ ระวังภัย นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้ อยู่ระหว่าง
ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" ทั้งนี้ ผู้ทำวิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ในการนี้ สมาคมฯ ได้รับความร่วมมือจาก ผศ.ดร.นิมมวล ศรีจาด รอง-
อธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จาก
ท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผู้ทำวิจัยดังกล่าว ได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบัน
ของท่านได้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เสนีย์ สุวรรณดี)

เลขาธิการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ศูนย์ประสานงานสมาคมฯ
โทรศัพท์ โทรสาร 0-2354-5689-90

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้

วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ขอบเขตความรู้ที่

ต้องการเพิ่มพูน และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

คำอธิบาย

ขอบเขตความรู้ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ได้แก่ การบริหารงานห้องสมุด การบริการของห้องสมุด การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

2. ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักพิมพ์ เอกชน ธุรกิจการจัดจำหน่ายและแหล่งจำหน่าย และการเงินและการบัญชี

3. ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ได้แก่ ปรัชญา จิตวิทยา วรรณคดี บริหารธุรกิจ กฎหมาย เป็นต้น

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ประสบการณ์ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

☐ ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 5-10 ปี
☐ 11-15 ปี	☐ 16-20 ปี
☐ 21 ปีขึ้นไป	

3. ขอบเขตงานที่ท่านรับผิดชอบในปัจจุบัน คือ

☐ ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพียงอย่างเดียว
☐ ทำงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และรับผิดชอบงานอื่นด้วย <u>โปรดระบุ</u> งานที่ท่านรับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ งานวิชาการ (โปรดระบุ).....
☐ งานบุคลากร
☐ งานธุรการ การเงินและพัสดุ
☐ งานอาคารสถานที่
☐ ฝ่ายบริการสารสนเทศ
☐ ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ
☐ ฝ่ายระบบสารสนเทศ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ตั้งแต่ท่านเริ่มปฏิบัติงานในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจนถึงปัจจุบัน ท่านเคยเพิ่มพูนความรู้บ้างหรือไม่

☐ ไม่เคย
☐ เคย <u>โปรดระบุ</u> ขอบเขตความรู้ของกิจกรรมที่ท่านเคยเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
☐ เป็นการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ
(โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความต้องการของท่านหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

2.1 เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้

1. ท่านต้องการเพิ่มพูนความรู้หรือไม่

[] ต้องการ (ตอบคำถามต่อในข้อ 2)

[] ไม่ต้องการ สาเหตุที่ไม่ต้องการ เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] มีภาระทางครอบครัว

[] สภาพร่างกายและจิตใจไม่เอื้ออำนวย

[] ขาดความสนใจ และความกระตือรือร้น

[] ไม่มีเงินทุนสนับสนุน

[] การคมนาคมไม่สะดวก

[] ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน

[] ต้องการเปลี่ยนอาชีพ

[] ไม่ต้องการเสียเวลาการทำงาน

[] ไม่มีผู้ปฏิบัติงานแทน

[] อยู่ในระหว่างการศึกษาต่อ

[] มีความรู้และความสามารถเพียงพอกับงานที่ทำ

[] เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และได้รับความรู้เพียงพอแล้ว

[] หัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับความสนใจ

[] หัวข้อของกิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติ

[] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ สิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

2. เหตุผลที่ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
- ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของงานห้องสมุด
- แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับคนในวิชาชีพเดียวกัน
- แก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
- เลื่อนตำแหน่งงาน
- ปรับวุฒิการศึกษา
- เป็นที่ยอมรับในสังคม
- ทัดเทียมกับผู้ร่วมงานคนอื่นๆ
- เปลี่ยนหน้าทำงานในห้องสมุด
- เปลี่ยนงานเป็นอาชีพอื่น
- มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้
- ผู้บังคับบัญชาแนะนำและให้การสนับสนุน
- หัวข้อของกิจกรรมที่จูงใจและตรงกับความต้องการ
- การเพิ่มพูนความรู้ที่เคยเข้าร่วมยังไม่ตรงกับความต้องการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านมีความพร้อมด้านใดบ้าง ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ที่ท่านต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่มีภาระทางครอบครัว
- สภาพร่างกายและจิตใจเอื้ออำนวย
- มีเวลาเพียงพอ
- มีเงินทุนของตนเองสำหรับเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้
- ผู้บริหารให้การสนับสนุน
- ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานแทน
- ห้องสมุดมีงบประมาณเพียงพอในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 วิธีการเพิ่มพูนความรู้ และหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

วิธีการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ หมายถึง การศึกษาต่อ หรือศึกษาหลักสูตรระยะสั้นทางบรรณารักษศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและให้ได้มาซึ่งปริญญาบัตร วุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตร

2) การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ หมายถึง การเพิ่มความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางบรรณารักษศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นๆ โดยการเข้าร่วมการฝึกอบรม การประชุมวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การผลิตผลงานทางวิชาการ และการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมต่างๆ ที่จัดโดยหน่วยงานทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความต้องการของท่าน หรือเดิมข้อความให้สมบูรณ์

1. ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ
 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

2.2.1 การเพิ่มพูนความรู้แบบเป็นทางการ

การศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูง

2. ท่านต้องการศึกษาต่อเพื่อรับปริญญาชั้นสูงหรือไม่
 ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 6)
3. ท่านต้องการศึกษาต่อในระดับใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 สาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. โปรดระบุสถาบันที่ท่านต้องการศึกษาต่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ในประเทศ

สถาบันการศึกษาในส่วนกลาง

สถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาค

ต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา

อังกฤษ

ออสเตรเลีย

แคนาดา

ญี่ปุ่น

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

6. ท่านต้องการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นหรือไม่

ต้องการ

ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 10)

7. หัวข้อการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม

ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ระยะเวลาที่ท่านต้องการเข้าศึกษาหลักสูตรระยะสั้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ภายใน 1 สัปดาห์

2 สัปดาห์

3 สัปดาห์

มากกว่า 3 สัปดาห์

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. หน่วยงนที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ในประเทศ	ต่างประเทศ
☐ สถาบันการศึกษา	☐	☐
☐ ห้องสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	☐	☐
☐ สมาคมวิชาชีพ/วิชาการ	☐	☐
☐ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐	☐
☐ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	☐	☐
☐ บริษัท / หน่วยงานเอกชน	☐	☐
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐	☐

2.2.2 การเพิ่มพูนความรู้แบบไม่เป็นทางการ

การฝึกอบรม

10. ท่านต้องการเข้าร่วมการฝึกอบรมหรือไม่
- ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 15)
11. รูปแบบของการฝึกอบรมที่ท่านต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การฝึกอบรมในห้องบรรยาย
- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
- การฝึกอบรมในงาน (ในสถานที่ปฏิบัติงานจริง)
- การฝึกอบรมแบบจำลองสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง (มีแบบจำลองคล้ายสถานที่ปฏิบัติงานจริง)
- รูปแบบอื่นๆ (โปรดระบุ).....
12. หัวข้อของการฝึกอบรมที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
- ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
- ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....
13. ระยะเวลาที่ท่านต้องการเข้าร่วมการฝึกอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 วัน 2 วัน
- 3 วัน มากกว่า 3 วัน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
14. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
	ในประเทศ	ต่างประเทศ
☐ สถาบันการศึกษา	☐	☐
☐ ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย	☐	☐
☐ สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	☐	☐
☐ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐	☐
☐ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	☐	☐
☐ บริษัท / หน่วยงานเอกชน	☐	☐
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐	☐

การประชุมวิชาการ

15. ท่านต้องการเข้าร่วมการประชุมวิชาการหรือไม่
 ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 20)
16. รูปแบบการประชุมวิชาการที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การบรรยาย การอภิปราย
 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา
 การอภิปรายกลุ่มศึกษา
 รูปแบบอื่นๆ (โปรดระบุ).....
17. หัวข้อการประชุมวิชาการที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
 ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....
18. ระยะเวลาที่ท่านต้องการเข้าร่วมการประชุมวิชาการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1 วัน 2 วัน
 3 วัน มากกว่า 3 วัน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
19. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมการประชุมวิชาการที่ท่านต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
	ในประเทศ	ต่างประเทศ
☐ สถาบันการศึกษา	☐	☐
☐ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	☐	☐
☐ สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	☐	☐
☐ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐	☐
☐ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	☐	☐
☐ บริษัท / หน่วยงานเอกชน	☐	☐
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐	☐

การศึกษาดูงานนอกสถานที่

20. ท่านต้องการเข้าร่วมการศึกษาดูงานนอกสถานที่หรือไม่

ต้องการ

ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 24)

21. ท่านต้องการเข้าศึกษาดูงานในหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ในประเทศ	ต่างประเทศ
☐ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	☐	☐
☐ หอสมุดแห่งชาติและสาขา	☐	☐
☐ ห้องสมุดประชาชน	☐	☐
☐ ห้องสมุดเฉพาะ	☐	☐
☐ ศูนย์สารนิเทศ / ศูนย์ข้อมูล	☐	☐
☐ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	☐	☐
☐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	☐	☐
☐ โบราณสถาน / สถานที่สำคัญ	☐	☐
☐ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์	☐	☐
☐ ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	☐	☐
☐ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐	☐
☐ บริษัท / หน่วยงานเอกชน	☐	☐
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐	☐

22. ระยะเวลาที่ท่านต้องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ครึ่งวัน

1 วัน

2 วัน

มากกว่า 3 วัน

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

23. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่ท่านต้องการเข้าร่วม
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ในประเทศ	ต่างประเทศ
☐ สถาบันการศึกษา	☐	☐
☐ ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	☐	☐
☐ สมาคมวิชาชีพ / วิชาการ	☐	☐
☐ หน่วยงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐	☐
☐ สำนักพิมพ์ / โรงพิมพ์ / ร้านค้า / ตัวแทนจำหน่าย	☐	☐
☐ บริษัท / หน่วยงานเอกชน	☐	☐
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐	☐

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

24. ท่านต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือไม่

ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 29)

25. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ท่านต้องการศึกษาค้นคว้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สิ่งพิมพ์ โสตทัศน
 อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

26. ช่วงเวลาที่ท่านต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ในเวลาทำงาน นอกเวลางาน
 วันหยุดราชการ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

27. เนื้อหาของสารสนเทศที่ท่านต้องการศึกษาค้นคว้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุด โดยรวม
 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
 ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....

28. โปรดระบุแหล่งสารสนเทศที่ท่านต้องการใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้า

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ห้องสมุดวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติและสาขา
 ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ
 ศูนย์สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูล ร้านหนังสือ
 เว็บไซต์ต่างๆ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การผลิตผลงานทางวิชาการ

29. ท่านต้องการผลิตผลงานทางวิชาการหรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามในข้อ 33)

30. ท่านต้องการผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หนังสือ / ตำรา / เอกสารทางวิชาการ บทความทางวิชาการ
 คู่มือต่างๆ งานวิจัย
 สไลด์ / วิดิทัศน์ ซีดีรอม
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

31. เนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่ท่านต้องการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม
 ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนารักษารายการสารนิเทศ
 ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....

32. ท่านต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมในการผลิตผลงานทางวิชาการ ในด้านใดและจากหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยจัดประชุมให้ความรู้และคำแนะนำในการผลิตผลงานทางวิชาการ
 ฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยจัดอบรมเทคนิคการนำเสนอผลงานทางวิชาการ
 เชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับลิขสิทธิ์
 สำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยให้ความรู้เรื่องแหล่งและวิธีเผยแพร่ผลงาน
 ผู้บริหารห้องสมุดให้โอกาสในการลาไปปฏิบัติราชการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
 มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์ลาไปผลิตผลงานทางวิชาการ โดยไม่คิดเป็นวันลา
 อื่น (โปรดระบุ).....

การเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม

33. ท่านต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมต่างๆ หรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบคำถามตอนต่อไป)

34. เหตุผลที่ท่านต้องการเป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ติดตามข่าวสารความรู้ต่างๆ
- ขอคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
- มีโอกาสเข้าร่วมการประชุม การอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงานที่จัดโดยสมาคมและชมรมต่างๆ
- มีโอกาสผลิตผลงานทรัพยากรสารสนเทศที่สมาคมและชมรมต่างๆ สนับสนุน
- ผู้บังคับบัญชาแนะนำและให้การสนับสนุน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

35. โปรดระบุสมาคมหรือชมรมที่ท่านต้องการเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- สมาคมวิชาชีพและวิชาการอื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ
- ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
- ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ
- ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความต้องการของท่าน หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ได้จำแนกหัวข้อความรู้ออกเป็น 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ โปรดระบุขอบเขตความรู้ที่ท่านต้องการเพิ่มพูน และท่านต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอย่างไรบ้าง

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
<p>☐ ความรู้ที่สัมพันธ์กับงานห้องสมุดโดยรวม</p> <p>☐ การบริหารงานห้องสมุด</p> <p>☐ บริการของห้องสมุด</p> <p>☐ การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ</p>	<p>☐ วางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ แบ่งงานภายในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ บริหารงานบุคคลของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ พัฒนาบุคลากรของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ บริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ ประเมินผลงานของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p> <p>☐ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้</p> <p>☐ ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ภายในห้องสมุด</p> <p>☐ ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่มีการยืมออกนอกห้องสมุด</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p> <p>☐ ตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดรวบรวม</p> <p>☐ วิเคราะห์เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาต่างๆ</p> <p>☐ กำหนดหัวเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
[] การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	[] กำหนดและพัฒนาหัวข้อวิจัยในงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ [] เลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย [] วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ถูกต้อง [] ประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ	[] พิจารณาคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อ การอนุรักษ์ [] ทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการอนุรักษ์ [] ดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศที่อนุรักษ์ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	[] ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ถูกต้อง [] มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกห้องสมุด [] มีทักษะในการเจรจาต่อรอง [] เลือกวิธีและใช้สื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	[] จัดทำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด [] ออกแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดให้น่าสนใจ [] ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดทำสิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
[] ความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ	
[] การศึกษาผู้ใช้	[] รวบรวมข้อมูลผู้ใช้
	[] วิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้
	[] นำข้อมูลผู้ใช้ไปจัดทำนโยบายงานพัฒนา
	ทรัพยากรสารสนเทศ
	[] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การจัดทำนโยบายงานพัฒนา	[] กำหนดรายละเอียดที่ควรมีในนโยบายงานพัฒนา
ทรัพยากรสารสนเทศ	ทรัพยากรสารสนเทศ
	[] จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ
	แต่ละประเภท / แต่ละสาขาวิชา
	[] ประเมินผลและตรวจสอบนโยบายงานพัฒนา
	ทรัพยากรสารสนเทศ
	[] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	[] ประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ
	[] กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ
	[] เลือกใช้เครื่องมือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศ
	แต่ละประเภทที่เหมาะสม
	[] อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	[] ค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ผู้ผลิต
	หรือผู้จำหน่าย
	[] ติดต่อจัดซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ
	จากแหล่งจำหน่าย
	[] ติดต่อแหล่งและบุคคลเพื่อขอรับบริจาค
	ทรัพยากรสารสนเทศ
	[] รวบรวมรายชื่อและสถานที่ติดต่อแหล่งที่ให้
	ทรัพยากรสารสนเทศเป็นถาวร
	[] ดำเนินงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับสถาบัน
	ที่เป็นคู่สัญญา

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
[] การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก	☐ จัดเก็บบันทึกและหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับงานจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ ☐ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกับห้องสมุดในเครือข่าย ความร่วมมือ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ	☐ กำหนดหลักเกณฑ์การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก ☐ ดำเนินงานคัดทรัพยากรสารสนเทศออก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	☐ เลือกวิธีประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสม ☐ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ☐ ดำเนินงานประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากร สารสนเทศของหน่วยงานราชการ	☐ ประเมินคุณค่าและเลือกทรัพยากรสารสนเทศแต่ละ ประเภท ☐ เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของทรัพยากรสารสนเทศ แต่ละประเภท ☐ จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทที่เหมาะสม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
[] การผลิตและการเผยแพร่ทรัพยากร สารสนเทศของหน่วยงานราชการ	☐ มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและทรัพยากรสารสนเทศที่ หน่วยงานราชการผลิต ☐ เข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานราชการ ☐ ติดต่อเพื่อจัดซื้อ ขอรับบริจาค หรือแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศกับหน่วยงานราชการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ อุตสาหกรรมการผลิตของ สำนักพิมพ์เอกชน	☐ เข้าใจลักษณะของอุตสาหกรรมการผลิต ทรัพยากรสารสนเทศ ☐ ประเมินความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ ☐ จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิต โดยสำนักพิมพ์ที่มี คุณภาพ ☐ ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงานหรือกิจกรรมทาง วิชาการที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัด ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ ธุรกิจการจัดจำหน่ายและ แหล่งจำหน่าย	☐ เข้าใจระบบการจัดจำหน่าย ☐ ประเมินคุณภาพและบริการของร้านค้า และตัวแทนจำหน่าย ☐ เปรียบเทียบร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย ☐ รวบรวมรายชื่อร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย ☐ ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงานหรือกิจกรรมทาง วิชาการที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจัด ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ การเงินและการบัญชี	☐ จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ☐ ควบคุมการใช้งบประมาณ ☐ จัดทำรายงานการใช้งบประมาณในการจัดซื้อ ทรัพยากรสารสนเทศ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ [] ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ☐ [] ปรัชญา ☐ [] จิตวิทยา ☐ [] ศาสนา ☐ [] ประวัติศาสตร์ ☐ [] ภูมิศาสตร์ ☐ [] คณิตศาสตร์ ☐ [] ศิลปกรรม ☐ [] ภาษา ☐ [] วรรณคดี ☐ [] บริหารธุรกิจ ☐ [] เศรษฐศาสตร์ ☐ [] รัฐศาสตร์ ☐ [] กฎหมาย ☐ [] การศึกษาและการสอน ☐ [] วิทยาศาสตร์ ☐ [] แพทยศาสตร์ ☐ [] เกษตรศาสตร์ ☐ [] นิเทศศาสตร์ ☐ [] วิศวกรรมศาสตร์ ☐ [] สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ☐ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐ [] เข้าใจธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาวิชา ☐ [] รู้จักขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละสาขาวิชา ☐ [] มีข้อมูลผู้เขียนที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา ☐ [] รู้จักงานเขียนเด่นๆ ในแต่ละสาขาวิชา ☐ [] การติดตามความก้าวหน้า แนวโน้ม และ ความเปลี่ยนแปลงของแต่ละสาขาวิชา ☐ [] ทราบแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศแต่ละ สาขาวิชา ☐ [] ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละ สาขาวิชา ☐ [] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในการเพิ่มพูนความรู้

คำชี้แจง โปรดเสนอแนะการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศตามประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. เหตุผลที่บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต้องการเพิ่มพูนความรู้

.....

.....

.....

2. ขอบเขตความรู้ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้

.....

.....

.....

3. วิธีการเพิ่มพูนความรู้

.....

.....

.....

4. หน่วยงานที่จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้

.....

.....

.....

5. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

.....

.....

.....

6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเบญจวรรณ ระจับภัย เกิดเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2520 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย